P.IV 1399

Biblioteca Bucureştilor

4
Aprilie
2006

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN ROMÂNIA • **BIBLIOTECA METROPOLITANĂ** • DIRECTOR FLORIN ROTARU

BIBLIOTECA METROPOLITANA
BUCUREŞTI
Inventar Nr. 29139

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

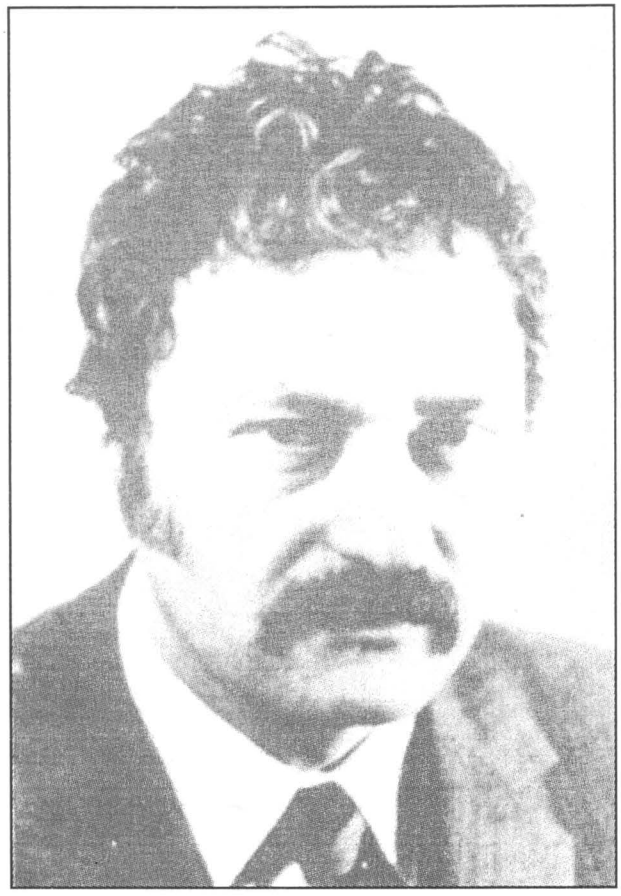

AMZA PELLEA

1931 – 1983

75 de ani de la naştere

„... L-am îndrăgit şi l-am admirat de la început şi, fiindcă vieţile noastre s-au împletit la un moment dat, am trăit împreună ani de-a rîndul în atmosfera unică a Teatrului de Comedie, eu mereu fascinat de personalitatea lui nepereche... Amza era mai mult decît un mare actor. Era un om de care fiecare din noi **avea** **nevoie.** ***El aducea în dulceaţa prieteniei un umăr solid pe care te puteai sprijini în clipele grele, o înţelepciune care venea de departe, din străbuni, o cinste şi o curăţenie morală fără nici o umbră. Generos şi bun ca o pîine de la ţară, scăpărător de inteligenţă, plin de fantezie şi de farmec…“***

Radu Beligan

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

„Povestea unei coroane de oțel"
Ion BĂLĂCEANU – Agent diplomatic la Paris (II) 2

Bucureștii de altădată

Monitorul Comunal al Primăriei Bucureşti 6
Georgeta FILITTI – Arhive bucureştene – Alexandru Pădeanu 10
Ana Maria ORĂŞANU – Bucureştii lui Carol I – Piața Universității 14

Patrimoniu 15

Istoria cărții

G. I. IONNESCU-GION – *Istoria Bucureştilor* 16

Autografe contemporane

Cornelia BODEA 18

Meridian biblioteconomic

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București
Sergiu GĂBUREAC – Mai vine lumea la bibliotecă! 20
Radu VLĂDUȚ – Zile ale filialelor 22
Secvențe 24

Liviu BUTUC – Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România (V)
Computerul şi rețeaua (II) 25

Agenda culturală

Salonul Internațional de Carte pentru Copii – Chişinău 2006 31
Gabriela TOMA – Intermediarii şi selectanții activi ai mediului informatizat în bibliotecă 32

Catalog 36

Repere
Nina VASILE – Dimitrie Gusti – sociologia şi reforma socială 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

„Povestea unei coroane de oțel"

Agent diplomatic la Paris, 15 februarie 1866 – 9 mai 1867

(II)

Ion BĂLĂCEANU

Agentul diplomatic al Franței în România, domnul Tilloz, se căsătorise, din nenorocire pentru el, cu o persoană adusă de la Paris și care a sfârșit prin a-l compromite din cauza legăturii cu Liebrecht, acel personaj bizar de care am mai vorbit cu ocazia evenimentelor ce au urmat loviturii de stat. Prin acest Liebrecht principele făcuse cu diferite ocazii cadouri doamnei Tilloz și în felul acesta captase bunăvoința reprezentantului Franței. Când, în urma detronării (noaptea de 11 spre 12 februarie 1866), Cuza a fost dus într-o casă la periferie, ca loc de detenție provizoriu, și se afla sub paza unui batalion de Infanterie, agentul Franței s-a dus îndată acolo și a cerut să fie primit de principele căzut. Spunea că nu recunoaște gestul brutal al revoluției și că pentru el principele Cuza continua să fie suveranul pe lângă care îl acreditase guvernul său și ca atare voia să-l vadă imediat pe prizonier. Soldatul de pază, care nu știa decât de consemn și pentru care calitatea de agent diplomatic nu însemna mare lucru, a refuzat categoric să-l lase să intre și a scos baioneta. Ofițerul de gardă, atras de discuția violentă, a intervenit tocmai la timp ca să-l împiedice pe încăpățânatul diplomat să primească o lovitură de baionetă în piept. I s-a explicat motivul întregii agitații și, după insistențe stăruitoare, l-a dus pe domnul Tilloz la principele Cuza. Acesta l-a primit foarte calm, cu țigara în mână, asigurându-l că nu fusese nici maltratat, nici insultat și l-a concediat. După aceea atitudinea domnului Tilloz a devenit absolut de netolerat pentru guvernul român: critica cu violență guvernul provizoriu și evita să-i salute pe membrii Locotenenței domnești. Purtarea aceasta era poruncită de Liebrecht, iar doamna Tilloz a impus-o soțului ei. Locotenența domnească, jignită de atitudinea agentului Franței, mi-a scris să cer imediat ministrului Drouyn de Lhuys rechemarea acestuia. Într-o scrisoare particulară, ministrul român mă informa că, după arestarea lui Liebrecht, s-a găsit în hârtiile sale o corespondență amoroasă între el și doamna Tilloz care nu lăsa nici o îndoială asupra relațiilor dintre ei și că se găsiseră de asemenea cereri de bani din partea doamnei Tilloz, ca și dovezi că Liebrecht îi trimisese acești bani.

În urma acestor informații, m-am dus la Drouyn de Lhuys, mărginindu-mă la început să-i vorbesc despre atitudinea, incidentele provocate și spusele lui Tilloz. După ce a ascultat, ministrul mi-a spus:

– Bine, o să-l mustrăm.

– Asta nu-i de ajuns, guvernul meu cere rechemarea agentului Franței căci atitudinea lui depășește limitele convenienței și îndatoririlor internaționale.

– Vă gândiți, a strigat Drouyn de Lhuys, să cereți Franței rechemarea unuia din agenții săi! Dar asta e aproape o declarație de război! Peste putință! Îl vom mustra pe domnul Tilloz, îi vom impune o atitudine mai cuviincioasă, dar nu-l putem rechema. N-am acordat niciodată unei puteri, fie ea mare sau mică, rechemarea unui agent!

– Atunci, domnule ministru, se va publica corespondența prin care doamna Tilloz cere și confirmă primirea mai multor sume de bani de la Cuza prin intermediul lui Liebrecht!

La aceste cuvinte, Drouyn de Lhuys a întors-o:

– Cum, n-o să faceți așa ceva!

– Ba da! Dacă domnul Tilloz nu e rechemat, va fi scandal.

– Imposibil!

– Îmi pare rău că trebuie să comunic acest răspuns negativ guvernului meu.

Mi-am luat rămas bun și pe la orele 10 seara am primit o înștiințare de la ministru, rugându-mă să trec a doua zi de dimineață pe la el. Primindu-mă, Drouyn de Lhuys mi-a spus:

– A trebuit să-l informez pe Împărat de cele ce mi-ați comunicat în legătură cu domnul Tilloz.

– Vă mulțumesc, domnule ministru.

– Împăratul – îi cunoașteți slăbiciunea pentru România – consimte la rechemare.

– Vă rog să exprimați Majestății Sale recunoștința mea și dumneavoastră, de asemenea, domnule ministru, vă mulțumesc personal.

– Știți pe cineva dintre cunoștințele dumneavoastră din ministerul Afacerilor Străine care ar merge pentru acest post?

După o clipă de gândire, mi-a venit în minte baronul d'Avril și am răspuns:

– Da, cunosc pe cineva care s-ar potrivi foarte bine, baronul d'Avril; s-a căsătorit cu o româncă, domnișoara Odobescu, și numirea sa va fi primită cu plăcere în România.

– Cu neputință, nu poate fi numit încă agent!

– Dați-i acest titlu și trimiteți-l!

– Am să mă gândesc.

A doua zi vine la mine baronul d'Avril încântat:

– Ministrul – și nu mi-a ascuns că dumneavoastră datorez recomandarea – mă trimite la București.

Domnul d'Avril a fost trimis la București, la început ca girant al agenției Franței, apoi după câteva luni a devenit agent diplomatic. Lumea a rămas încântată de el la București în cei câțiva ani cât s-a aflat în post. Era un om de mare distincție și de mare valoare. Opiniile sale politice l-au determinat să-și dea demisia când s-a proclamat republica în Franța.

Situația mea ajunsese destul de grea, atât a mea personală, cât și cea a guvernului pe care-l reprezentam.

Sub raport financiar guvernul român era secătuit. Din punct de vedere agricol, anul fusese dezastruos și recolta de cereale lipsise aproape cu desăvârșire: țăranii nu adunaseră nici cât să se hrănească și nu-și putuseră achita impozitele. Ca să îndestuleze populația agricolă, guvernul cumpărase mari

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

cantități de porumb din Bulgaria și Transilvania și le distribuise pe credit locuitorilor de la sate. Regimul loviturii de stat – regim iresponsabil – lăsase vistieria goală și partizanii sistemului răsturnat n-au întârziat să profite de această situație îngrijorătoare ca să semene nemulțumire în masele populare ale țării, aruncând întreaga răspundere asupra oamenilor care făptuiseră revoluția. O parte a armatei, aflată sub influența generalului Florescu, dădea deja semne de insubordonare. Aceste simptome erau cu atât mai îngrijorătoare cu cât, pentru prima dată, trupa era lipsită de cele necesare. În fața acestei situații alarmante, din care trebuia ieșit cu orice preț, Locotenența domnească mi-a cerut să contractez la Paris un împrumut între 13 și 20 milioane de franci. Tot atunci mi-a scris domnul Mavrogheni, ministrul de Finanțe și unul din oamenii cei mai de seamă ai României moderne, care mi-a declarat confidențial că dacă în răstimp de o lună guvernul nu poate procura această sumă, va curge sânge pe străzile Bucureștilor. Nu-mi dăduse nici o indicație asupra persoanelor cărora trebuia să mă adresez și nu fixa dobânda și amănuntele emisiunii, nici diferitele cheltuieli reclamate de această operație financiară. Mă aflam așadar în fața unor greutăți aproape de netrecut. Căutarea unor oameni de afaceri care să consimtă să împrumute o sumă considerabilă unui guvern a cărui existență legală nu era recunoscută de celelalte puteri echivala aproape cu cuadratura cercului!

Totuși, fără să mă descurajez, m-am pus pe treabă. Am intrat în legătură cu toți marii oameni de afaceri recomandați ca onorabili, dar nici unul n-a acceptat cererea mea. În cele din urmă i-am găsit pe frații Oppenheim, bancheri onorabili și bogați, aflați în fruntea unui fel de consortium de financiari; ei se arătară dispuși să-mi primească propunerile. Au consimțit să împrumute guvernului 13 milioane, cu cheltuielile, riscurile și pericolele impuse de situație. Mi-au dat un proiect de împrumut pe care l-am trimis direct la București. Se pare că guvernul a considerat condițiile neașteptat de bune, pentru că mi-a răspuns imediat, autorizându-mă să parafez proiectul cu condiția ca consorțiul reprezentat de frații Oppenheim să trimită urgent la București suma de 3 milioane franci, înainte de semnarea actelor. M-am conformat acestor dispoziții, mirat să constat că un împrumut, care ar fi trebuit să aibă încuviințarea guvernului și să treacă prin dezbaterea Camerelor pentru a deveni definitiv, intra în vigoare prin simpla mea semnătură. Cum au avut această semnătură, frații Oppenheim au trimis guvernului român pe reprezentantul lor cu suma cerută. În felul acesta ordinea a fost salvată la București.

Un alt motiv de neliniște pentru mine, și chiar pentru împăratul Napoleon al III-lea, era că, în ciuda plebiscitului care îl proclamase principe al României la București, nu exista încă nici o acceptare formală din partea lui Carol de Hohenzollern. Împăratul era foarte agasat, iar doamna Cornu extrem de frământată. Ea îi scrisese principelui Anton și îi comunicase opinia Împăratului în privința fiului său, ca și rezultatul demersului meu la București, dar nu primise de la principe decât o scrisoare care nu însemna nici refuz, dar nici acceptare formală.

Principele Anton era sceptic în legătură cu realizarea proiectului și se temea – din cauza lipsei de bunăvoință a domnului Bismarck, care nu-i era prieten – să nu-și expună fiul și Casa întreagă unor grave neplăceri. La rândul său, guvernul român nu primise nici un răspuns la contactele ce voise să stabilească direct prin scris cu principele. Mai mult, guvernul

meu nu mă autoriza să intru în legătură direct cu familia Hohenzollern.

În aceste împrejurări, doamna Cornu s-a oprit la formula trimiterii domnului Ubicini – prieten al românilor – la Düsseldorf cu o scrisoare pentru principele Anton în care sublinia nevoia urgentă a unei scrisori de răspuns categoric pe care Împăratul o aștepta cu nerăbdare. Ubicini și-a îndeplinit misiunea și s-a întors să spună că prin răspunsul său principele Anton declară că dacă Împăratul și domnul Bismarck iau această candidatură sub patronajul lor, el își dă consimțământul, dar că în caz contrar, nu va îngădui fiului său să primească oferta ce-i fusese făcută. Acest răspuns a fost transmis Împăratului, devenit bănuitor, cu atât mai mult cu cât se gândea că dacă va izbucni războiul, ce părea iminent, între Prusia și Austria, principele Carol, în calitate de ofițer prusian, n-ar mai fi putut părăsi Germania.

În urma unui lung raport confidențial trimis guvernului, unde arătam necesitatea de a grăbi încheierea convorbirilor, Locotenența domnească mi-a ordonat să plec imediat la Berlin, unde principele Carol se afla în garnizoană și, după ce mă voi fi înțeles cu el, să mă duc la Bismarck și apoi la principele Anton de la care trebuia să obțin cu orice preț un răspuns ferm și categoric. M-am dus la Împărat ca să-i comunic instrucțiunile ce primisem. Lui Napoleon al III-lea i s-a luat o piatră de pe inimă aflând această veste; a fost de acord cu vizita mea la Bismarck și mi-a recomandat să mă duc înainte de plecare să-l văd pe contele Goltz, ambasadorul Prusiei, pe care îl ținusem la curent cu diferitele faze ale chestiunii și pe sprijinul căruia se putea conta în mod cert. Ducându-mă la contele Goltz, l-am găsit cu totul în cunoștința deciziei asupra situației și mi-a spus:

– Domnul Bismarck a fost informat de mine despre apropiata dumneavoastră vizită la Berlin și despre misiunea ce vi s-a încredințat, nu numai de către guvernul dumneavoastră, dar și de către Împărat. Sper că misiunea dumneavoastră va fi încununată de succes și vă doresc călătorie plăcută.

După ce l-am părăsit pe ambasador, a cărui lealitate și

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

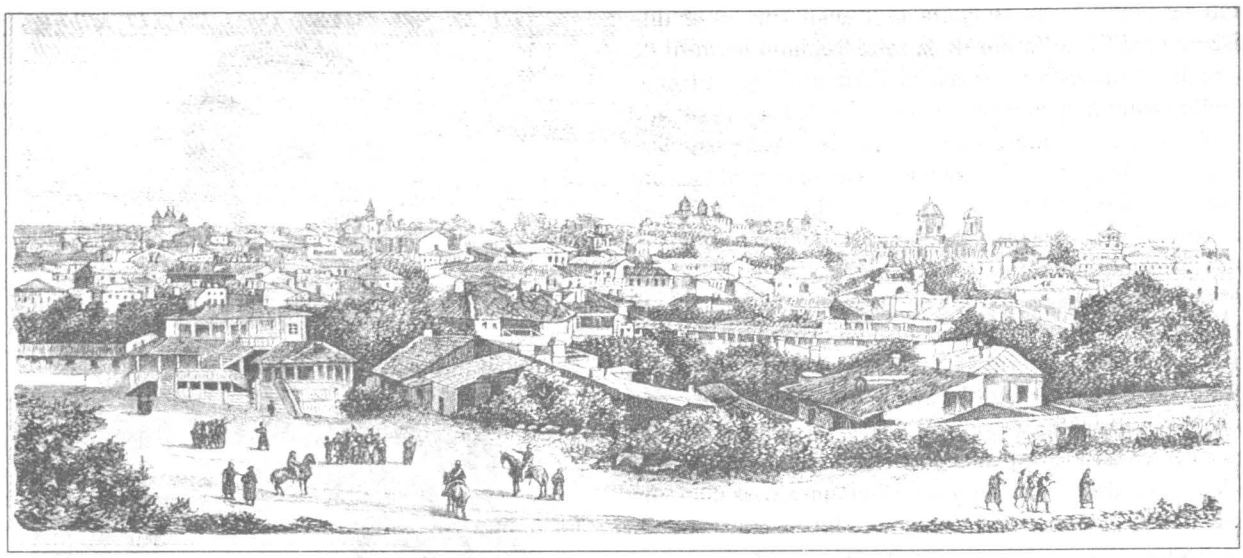

Bucureştii la 1877. **Gravură în lemn, publicată în „La Ilustracion Española", 1877**

cinste erau cunoscute de toţi, m-am dus îndată la generalul comandant al Şcolii de la St. Cyr şi i-am cerut un concediu pentru nepotul meu Philippe de Linche. Generalul de l'Abadie, după ce mi l-a lăudat pe elev, spunându-mi că are stofă de general, mi-a aprobat cu uşurinţă concediul cerut. Aveam nevoie în misiunea mea de un om inteligent, hotărât, discret şi m-am gândit imediat la nepotul meu, în care aveam o desăvârşită încredere.

Am plecat în aceeaşi seară. Sosind dimineaţa la Berlin, am scris imediat domnului Bismarck, cerându-i o audienţă. Peste două ceasuri un înalt funcţionar de la ministerul Afacerilor Străine a venit la mine la hotel să mă informeze că domnul Bismarck, deşi suferind, avea să mă primească în aceeaşi seară la orele 8.

La ora convenită, am fost introdus la domnul Bismarck, care se afla culcat într-un *chaise longue* din cauza sciaticii cronice de care suferea. Doamna de Bismarck se afla lângă el.

– Domnule agent, mi-a spus el, vă rog să nu vedeţi în familiaritatea cu care vă primesc decât o dovadă a dorinţei de a vă întâlni cât mai curând şi a asculta fără întârziere cele ce aveţi să-mi spuneţi!

Această frază a fost rostită în cea mai curată limbă franceză. Bismarck m-a prezentat doamnei de Bismarck şi m-a poftit să iau loc. Înainte de a începe să discutăm, aceasta a pus în faţa noastră o cutie de ţigări şi apoi s-a retras.

Rămaşi singuri, am expus îndelung şi cu toate amănuntele obiectul misiunii mele. Bismarck a ascultat cu cea mai mare atenţie şi mi-a spus:

– Înţelegeţi, domnule agent, că noi nu avem, că nu putem avea decât simpatii pentru ţara dumneavoastră şi că cel puţin în această privinţă putem fi de acord cu împăratul Napoleon. Desemnarea unui principe prusian, rudă cu regele nostru, este absolut măgulitoare pentru ţara mea. Dar întrucât suntem în ajunul declanşării unui război împotriva Austriei, în care Prusia îşi va juca propria ei existenţă, neutralitatea şi prietenia Rusiei ne sunt indispensabile în aceste împrejurări. La urma urmei, este singura noastră aliată în Europa şi cum Rusia nici nu vrea să audă de o candidatură străină la tronul României, nu putem, cu nici un preţ, să ne stricăm cu ea chiar dacă n-ar fi vorba de o rudă îndepărtată a regelui, ci de însuşi fiul regelui. L-am sacrifica prieteniei Rusiei. Prin urmare, tot ce putem face pentru această candidatură, sprijinită de împăratul Napoleon, este să primim demisia principelui Carol ca ofiţer prusian şi să se ducă unde-i va plăcea, dar pe riscul său. Îl rog pe Împărat să nu aştepte nimic mai mult de la mine faţă de ce v-am spus. Dacă doreşte, el poate singur să facă să reuşească această candidatură prin presiuni serioase asupra Turciei, ca s-o împiedice să intre cu armata pe teritoriul românesc, aşa cum ar fi îndreptăţită potrivit unui articol din Tratatul de la Paris. Dar dacă turcii intră în România şi-l apucă de guler pe principele Carol, noi nu mişcăm de loc şi nu facem nici cât am face pentru cel din urmă supus prusian. M-aţi înţeles, nu-i aşa?

Am repetat aproape cuvânt cu cuvânt ceea ce zisese Bismarck; s-a putut încredinţa că spusele lui vor fi în mod fidel transmise şi am început să discutăm despre altele. Mi-a cerut mai multe amănunte asupra organizării politice şi militare a României, despre cauzele şi urmările revoluţiei. A dat chiar unele sfaturi guvernului român prin intermediul meu. Între altele acela de a avea încredere în libertatea presei şi de a o respecta, căci „pentru mine ea este cea mai importantă dintre libertăţi".

Bismarck rămâne *causeur*-ul cel mai interesant pe care l-am auzit vreodată. Luându-şi rămas bun de la mine, în chipul cel mai curtenitor, m-a întrebat dacă mă întorc direct la Paris şi m-a însărcinat să transmit Împăratului un mesaj extrem de cordial.

În urma acestei întrevederi şi înainte de a mă culca, am redactat pentru Minister un raport în care relatam amănunţit convorbirea avută.

A doua zi, nepotul meu şi cu mine am pornit în căutarea principelui Carol, care era locotenent de Dragoni de gardă, şi se afla în garnizoană la Berlin. În cele din urmă i-am aflat adresa. Apartamentul principelui era o locuinţă modestă de ofiţer, situat într-o casă cu aspect la fel de modest. Valetul ne-a spus că plecase, fiind chemat de tatăl său. L-am întrebat unde puteam găsi pe principele Anton şi servitorul mi-a spus că era la Bonn, într-un castel a cărui adresă mi-a dat-o. I-am scris imediat principelui Anton, întrebându-l unde şi când aş putea avea onoarea de a fi primit. Răspunsul, scris chiar de

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mâna principelui, a venit îndată. Alteța Sa dădea toate amănuntele pentru traseul de urmat de la Berlin până la castelul baroanei Franck, aflat lângă Bonn, și unde el mă aștepta. Am urmat cu strictețe itinerariul indicat, părăsind drumul de fier la Frankfurt pe Main și luând vaporul până la confluența Mainului cu Rhin-ul. Însoțit de Linche, am luat un alt vas, care ne-a trecut Rhin-ul și așa am ajuns la Bonn. De acolo o trăsură ne-a dus la castelul baroanei Franck.

Am fost anunțați, și fiul baroanei, un tânăr de 18 ani, a venit în întâmpinarea noastră, spunându-ne că principele Anton și principele Carol mă vor primi imediat. În adevăr, abia am avut timp să-mi schimb hainele de călătorie că am și fost chemat spre a fi condus la principele Anton.

Cu câteva ore înainte de a pleca la Berlin, primisem vizita doamnei Cornu care mi-a explicat că din termenii răspunsului principelui Anton, pe care îl transmisese Ubicini, se putea înțelege că Alteța Sa Regală considera mai normal ca oferta pentru coroana României să-i fie adresată lui personal, ca șef al familiei, și că deoarece nu o putea accepta, desemna în locu-i pe fiul său Carol. Doamna Cornu a mai spus că, atât cât cunoștea firea principelui Anton, nu se îndoia că aceasta era cea mai bună cale de urmat.

Aveam în minte aceste recomandări atunci când m-am aflat în fața principelui Anton și a fiului său Carol. M-am adresat principelui Anton, spunându-i că eram însărcinat să-i ofer coroana României, dar vorbeam în așa fel ca și cum m-aș fi adresat principelui Carol. Principele Anton a răspuns firește că era foarte măgulit de oferta pe care fusesem însărcinat să i-o fac, ca și de dovada de încredere ce îi arăta poporul român dar că, spre marele său regret, era în imposibilitate de a primi, adăugând însă că îl socotea pe fiul său Carol ca având toate calitățile pentru asigurarea fericirii României.

După aceste cuvinte, s-a așezat într-un fotoliu, m-a poftit și pe mine într-altul, aflat în fața lui, în vreme ce principele Carol s-a așezat pe un taburet la picioarele tatălui său. Conversația a început despre situația generală a României și despre șansele și ghinioanele ce i-ar fi ieșit principelui Carol în drum. Le-am asigurat pe Altețele Lor, pe cât mi-a fost cu putință, în privința neajunsurilor, subliniind tot ce putea face candidatura mai acceptabilă și mai seducătoare în ochii lor. Trebuie să spun că din clipa în care principele Anton trecuse candidatura fiului său, mă adresam mai ales acestuia din urmă. Dar de fiecare dată principele Anton răspundea în locul lui. Încercam să-i fac pe amândoi să se hotărască și în încheiere i-am spus principelui Carol:

– Monseniore, am onoarea în mod oficial să propun Alteței Voastre, din partea guvernului român, coroana României și îndrăznesc să sper că Alteța Voastră va onora guvernul meu cu un răspuns oficial transmis prin intermediul meu.

Tânărul principe n-a zis nimic, dar principele Anton a socotit necesar să mai facă unele rezerve. Ezitările sale nu-i micșorau totuși dorința de a vedea o coroană pe capul fiului său. Am terminat prin a spune că voi pleca și că prima mea grijă, după ce îmi voi fi informat guvernul despre rezultatul audienței, va fi să fac o relatare împăratului Napoleon.

Principele a cerut să-i fie prezentat Philippe și am avut satisfacția să constat că cei doi principi erau încântați să stea de vorbă cu nepotul meu, a cărui veselie era comunicativă. După întrevedere, m-am retras în camera mea, apoi am cerut să mi se îngăduie, atât mie cât și nepotului meu, să prezentăm omagiile noastre baroanei Franck. Ne-a primit extrem de bine, era o franțuzoaică foarte cultivată, grațioasă, încântătoare și încă tare frumoasă. În timpul conversației a spus că este de acord fără rezerve cu alegerea făcută de principele Carol, despre care a vorbit numai de bine și a făgăduit să sprijine dorința românilor pe lângă principele Anton, cu toată influența pe care i-o conferea vechea ei prietenie cu șeful acestei ramuri a Hohenzollern-ilor.

Am fost poftiți la masă la castel. La această cină foarte intimă participau principele Anton, principele Carol și baroana (între care mă aflam), tânărul Franck și nepotul meu. După cină am avut încă o conversație îndelungată cu principele Anton. Părea destul de descumpănit de cuvintele lui Bismarck, pe care i le relatasem. Totuși mi-a spus că în principiu era de părere că fiul său poate accepta, dar că vedea multe greutăți și piedici în calea acestei candidaturi și chiar primejdii. A adăugat că în familia sa nu era obiceiul să fugă cineva de pericole. Puțin timp după aceea, un eveniment trist avea să-i dea dreptate, fiul său Anton găsindu-și moartea pe câmpul de luptă. Principele a declarat în încheiere că avea încredere în Împărat fiind convins că Napoleon nu-i va expune fiul la o aventură periculoasă; mi-a spus că dacă Împăratul lua asupra lui această candidatură, i se părea de ajuns spre a-l autoriza s-o primească. În aceeași seară nepotul meu și cu mine ne-am întors la Paris prin Aix-la-Chapelle.

Abia sosit, am cerut audiență la Împărat, care m-a primit a doua zi. Cum m-a văzut, Napoleon s-a apropiat de mine râzând:

– Trebuie să vă felicit pentru rezultatul misiunii dumneavoastră!

– Doamne, Sire, nu știu nimic! Dar pot să asigur pe Majestatea Voastră că principele Anton și domnul Bismarck sunt de părere că depinde numai de Majestatea Voastră ca să asigurați coroana României pe capul principelui Carol de Hohenzollern.

Foarte bine dispus, Împăratul a replicat:

– Înțeleg că domnul Bismarck găsește mult mai comod pentru el să lase totul în seama mea!

Și după câteva minute a adăugat gânditor:

– Ei bine, fie! O să ne lipsim de el și vom face tot ce depinde de noi ca să dăm satisfacție poporului român care are încredere în mine.

Am întrebat:

– Sire, sunt autorizat să-mi informez guvernul în chiar termenii în care s-a exprimat Majestatea Voastră?

– Da, categoric!

Apoi Împăratul mi-a pus mai multe întrebări despre Bismarck și despre principii Anton și Carol. Înainte de a pleca de la Împărat, am avut sentimentul că nu-i displăcea să întreprindă această acțiune fără concursul domnului Bismarck și fără să întâmpine opoziția acestuia. Întors acasă, am transmis guvernului meu, prin depeșă cifrată, conversația cu Împăratul. Această depeșă trebuie să fi ajuns la Locotenența domnească odată cu raportul detailat trimis prin poștă de la Berlin, în urma întrevederii mele cu Bismarck. [...]

Text preluat (fără note) din Ion BĂLĂCEANU,
Amintiri politice și diplomatice 1848 – 1903,
traducere din limba franceză, introducere,
note și comentarii de Georgeta FILITTI,
Editura Cavallioti, București, 2002

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

MONITORUL COMUNAL
al Primăriei Bucureşti

Vineri 11 ianuarie 1880

RAPORTUL
Domnului Lalanne asupra lucrărilor proiectate pentru însănătoşirea şi alimentarea cu apă a oraşului Bucureşti (traducere de Grigore Cerkez, inginer)

Expunere generală

Oraşul Bucureşti, a cărui populaţiune se ridică astăzi aproape la două sute de mii suflete, a cărui suprafaţă nu este de mai puţin de treizeci kilometri pătraţi, care posedă o întindere de strade şi căi interioare de 230 kilometri, nu avea acum 30 de ani nici o fântână artificială, nici un canal de scurgere, şi chiar nici un metru de pavagiu regulat. Războaiele necurmate, turburările interioare care erau urmarea lor, sacrificiile ce trebuiau făcute pentru a păstra pe cât se putea independenţa sau cel puţin autonomia n-au permis a începe lucrările, ce cu toate acestea le dorea o populaţie inteligentă şi o societate aleasă. Abia înspre anul 1849, un inginer francez, anume Marsillon, chemat fiind ad-hoc de principele Ştirbei, stabili aci pompele cu aburi, care trag apă din Dâmboviţa şi o resping până la Şosea (frumoasa preumblare aşezată la capul de nord al oraşului), alimentând prin mijlocirea unei dezvoltări de 10.500 metri de conducte 41 fântâni publice, 260 guri pentru stropirea stradelor, 188 distribuţiuni particulare, în fine bazinurile şi havuzurile de apă de la Şosea, de la Cişmigiu, de la Episcopie etc.

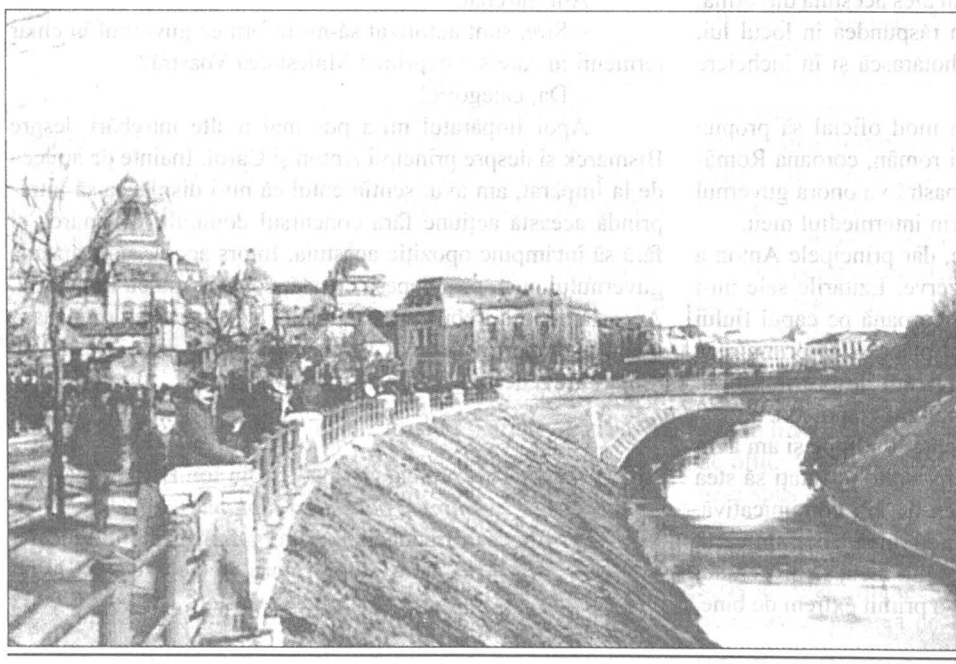

Aceste două maşini însă, neavând decât o putere de 13 cai de aburi fiecare, nelucrând în mijlociu decât câte zece ore pe zi, nu pot ridica decât un total de 1.200 metri cubi pe zi, ceea ce nu face decât şase litruri pentru fiecare locuitor, şi încă a treia parte din această cantitate se întrebuinţează numai la udarea şi spălarea stradelor.

Consumaţiunea cere dar ca să se ia apă sau de la izvoarele de la Herăstrău şi de la Filaret, unde calitatea este renumită, sau de la Dâmboviţa care, cu toate materiile în suspensie ce le conţine, devine foarte curată prin strecurare. Cea mai mare parte de apă luată astfel din gârlă este cărată de 449 sacagii sau vânzători de apă care circulă cu un butoi tras de un cal. Restul consumaţiunii interioare pentru spălarea curţilor, trăsurilor etc. este scoasă din puţuri a căror adâncime este foarte mică (2 până la 3 metri în valea săpată de gârlă, şi se urcă la 15 – 16 metri pe înălţimile care încongioară această vale).

Cele dintâi canaluri sub stradă n-au treizeci de ani de existenţă, şi pavagiul regulat de pe Calea Victoriei (fostă Mogoşoaia), strada Carol, Lipscani etc. nu există de mai mult decât de vreo 15 ani. Dânsul însă s-a întins treptat, şi clădirea canalelor dedesubtul acestor căi s-a făcut în genere deodată cu înfiinţarea noului pavagiu. Cu toate acestea lungimea căilor bine întreţinute nu întrece 10 kilometri de pavagiu regulat şi 30 kilometri de împietrire. Acest din urmă sistem de pavagiu e foarte costisitor şi foarte greu de întreţinut. Se mai află încă pavagiul de piatră de râu, numită bolovani, şi care acoperă o întindere de aproape 140 kilometri, dar aceste pavage sunt foarte zdruncinătoare şi menite a dispărea. Canalele actuale de pe partea stângă se varsă în gârlă în două locuri. Pe partea dreaptă care nu formează decât o mică parte din oraş sunt câteva canale descoperite căptuşite cu lemn, câteva scurgeri care se varsă unele în Dâmboviţa şi altele în nişte bălţi sau lacuri, între care se poate număra lacul frumoasei grădini Cişmigiu care acum nu mai are scurgerea ce o avea în Dâmboviţa, în urma înălţării patului acestui râu, astfel că astăzi nu este decât o baltă cu apă stătătoare.

În fine, întinderea totală a canalelor de orice fel nu trece de 10.250 metri. Aceasta este starea de lucruri, atât de puţin demnă cu starea de civilizaţie a ospitalierei Capitale a Orientului european, pe care municipalitatea Bucureştilor

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

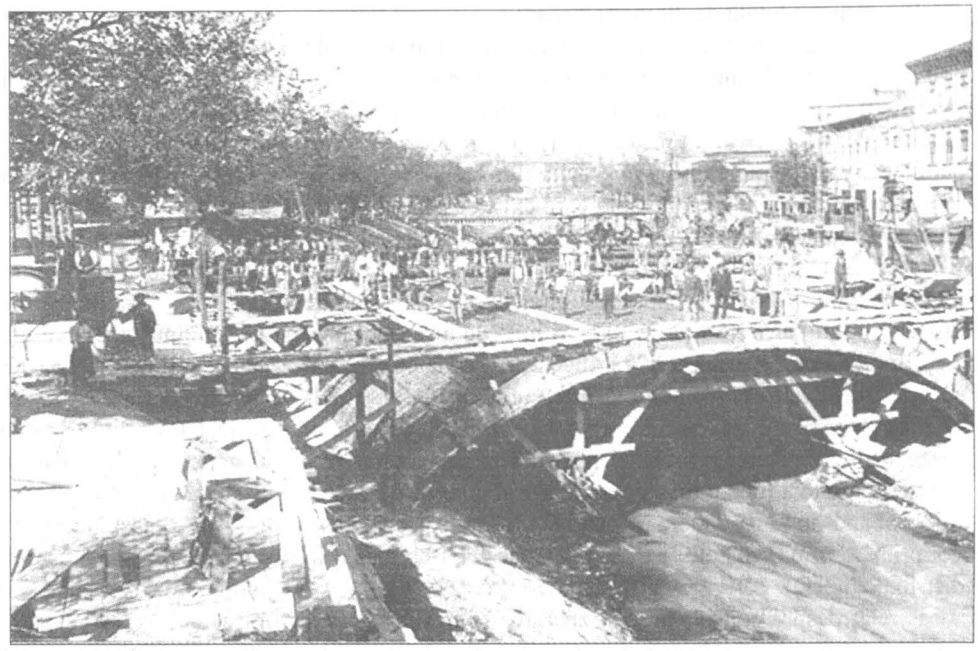

și guvernul român s-au hotărât a o îndrepta.

Un proiect urcându-se la 4.000.000 a fost întocmit, după cererea municipalității, de către D-nu Gr. Cerkez, inginer-șef al Capitalei, pentru regularea și adâncirea matcei Dâmboviței, pe o lungime totală de aproape 7 kilometri, în trecerea sa prin Capitală. Scoborârea nivelului apei, limitarea volumului de apă primită în matcă, astfel regulat, va face dintr-ânsa un vast dren de o putere extremă care, depărtându-se într-un mod nesimțitor de Thalvegul general al văii, va fi mijlocul de însănătoșire și stârpire a apelor de infiltrare, cel mai energic și cel mai eficace care s-ar putea dori pentru toată partea de jos a orașului.

Tot după inițiativa și cu cheltuiala administrațiunei municipale, D. Guilloux, inginer de poduri și șosele din Franța, a studiat și întocmit un îndoit proiect pentru stabilirea unei noi și însemnate distribuțiuni de apă și a unei rețele de canaluri subterane, destinată a vărsa în valea gârlei apele murdare care stagnează astăzi în mai multe locuri sau a căror scurgere pe suprafața stradelor este o cauză de nimicire a pavagelor, de necurățenie și de infecțiune.

Distribuțiunea apei este evaluată la 6.228.000 fr. și sistemul de canale la 4.800.000 fr.

Aceste trei lucrări vor fi însoțite de o prelungire însemnată a pavagelor regulate, la care scop se vor consacra 2.000.000, după o deciziune a Consiliului Comunal sancționată de Corpurile legiuitoare.

Cheltuiala toată consacrată la îmbunătățirea căilor de comunicațiune ale orașului și la celelalte lucrări de edilitate vor fi dar de 15.000.000 în număr rotund. Lucrările de pavagiu n-au trebuință să facă aci obiectul vreunei examinări particulare, ne vom mărgini a constata că prețul pe metru pătrat, care mai înainte se urca la 35 lei, a scăzut deodată la 18 lei de la deschiderea carierei de gresie quațioasă de la Belia, aproape de Breaza în Valea Prahovei.

Astfel pavagiului granitic adus din Scoția sau din Italia s-a substituit un pavagiu de o excelentă calitate adus din țară și transportat prin drumul de fier care este deja deschis până la Câmpina. Deschiderea liniei prelungite până la Cronstad în Transilvania va aduce neapărat o nouă scădere în prețul actual.

Cu toată legătura învederată ce există între celelalte trei feluri de lucrări, regularea Dâmboviței, distribuțiunea apei și rețeaua de canale, cea dintâi putând fi executată singură și având în tot cazul prioritate, de aceasta dar vom vorbi mai întâi.

Proiectul Dâmboviței

Caracterul special al regimului acestui râu în ceea ce privește trecerea sa prin Capitală este o variațiune foarte restrânsă în volumul apelor și o înălțare continuă a patului, datorită potmolirii prin nisipul fin și nomolos pe care apele îl aduc. Lucrările prin ajutorul cărora s-a obținut deja de mult timp acest fel de statornicie a debitului sunt ingenios închipuite, dar de o execuțiune defectuoasă, astfel că adeseori ele nu împlinesc într-un mod perfect destinația lor. Dar nu este mai puțin adevărat că, fiind stabilite după principiile adevărate, ele vor putea, după o prefacere regulată, să asigure râului această statornicie în debit, cerută de siguranța orașului, și care a fost totdeauna avută în vedere.

Aci nu e vorba de o statornicie absolută ci cuprinsă între limite care să poată primi astfel ca minimul să asigure încă o spălătură îndestulătoare a matcei minore, iar maximul putând fi scurs de patul major. Descrierea lucrărilor care asigură acest rezultat ar fi prea lungă și nefolositoare, ne vom mărgini dar a zice că Statul este prea interesat la izbutirea lucrărilor din interiorul orașului pentru a nu contribui la ele cel puțin luând în sarcina sa toate lucrările exterioare.

Potmolirea Dâmboviței este atât de mare încât ridicarea fundului gârlei nu se evaluează la mai puțin de doi metri în mijlociu în partea superioară a trecerii sale prin oraș și aceasta în cei din urmă 25 sau 30 ani. În loc de o simplă despotmolire, s-a crezut, cu drept cuvânt, mai bine de a se face o adâncire destul de mare, spre a nu fi siliți a o reîncepe multă vreme și astfel chiar ca o simplă întreținere anuală să poată asigura menținerea acestui mare dren colector.

Nu se putea defel ajunge la astfel de adâncire fără a regula matca gârlei în plan și profil.

Aceasta o face proiectul D-lui Cerkez într-un mod ireproșabil, întrebuințând atât pe cât se poate locul actual și zonele pe care legile existente le-au atribuit Statului pe amândouă țărmurile acestei matce și nefăcând decât tăierile indispensabile, ceea ce cu toate acestea reduce cu 1.900 de metri asupra 9.200 lungimea gârlei în oraș. Profilul în curmeziș prezenta o lărgime în fund de cinci metri, și de 7,80 m la linia de apă pentru o adâncime de 0,80 m. Teșiturile inferioare au 1,50 m de bază pentru 1 de înălțime; banchete de 3,50 m lărgime se întind pe amândouă părțile la 1,70 m deasupra fundului; ele sunt așezate la piciorul teșiturilor malurilor superioare, înclinate la 1/2 și având o înălțime verticală variind după relieful terenului în care patul gârlei este așezat. În afară de aceste maluri se vor stabili două linii mari de splaiuri sau

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

căi de o lărgime totală de 20 metri fiecare.

Cât despre profilul în lung, el va începe puțin în jos de podul Grozăvești la intrarea gârlei în oraș, printr-o cădere de șase metri în jos de fundul actual, și cu o pantă uniformă pe o lungime de 7.300 metri va merge să se reîmpreune cu nivelul patului actual, la punctul ieșirei gârlei din oraș, acolo unde începe rectificarea în linia dreaptă care există astăzi și poartă numele de canalul de la Vitan. Toate aceste lucrări ca plan profil în curmeziș și profil în lung, astfel cum sunt întocmite după oarecari modificațiuni propuse de Consiliul technic și de experți străini par ireproșabile, și ar fi bine de a se ține după ele, fără a da nici o urmare nici criticelor exprimate în sensul substituirii de mari aliniamente drepte curbelor râului, îndulcite prin rectificare sau unei treceri prin grădina Cișmigiului. Însănătoșirea la care se țintește pentru bazinul acestei frumoase grădini va fi cu totul asigurată prin scurgerea ușoară ce o va dobândi în râul adâncit, pe când pe de altă parte apele se vor primeni prin izvoarele existente, și în caz de trebuință prin distribuția apei.

Cât despre consolidarea și apărarea teșiturilor și fundului râului regulat, mijloacele ce se pot întrebuința sunt variabile. Cele descrise în proiectul D-lui Cerkez par îndestulătoare; se pot chiar micșora înlocuind prin simplul perete cu piatră uscată căptușirea zidită ce D-lui a proiectat și pare asemenea de dorit ca pentru cuvinte de economie să ne mulțumim deocamdată a așeza brazda sau chiar numai a semăna iarbă dacă se poate pe malurile superioare, putându-le mai în urmă acoperi cu piatră cioplită sau cu cărămidă în părțile cele mai văzute și mai populate.

D-nii Culman și Barkli-Ziegler au propus, nu fără cuvinte, stabilirea unei pardoseli de scânduri în fundul apei. Aceasta ar fi într-adevăr o soluțiune acceptabilă, dacă nu ar trebui atunci sau a renunța la cele două scânduri de dințari așezate de D-nu Cerkez la piciorul malurilor inferioare pentru a le susține și a limita mâncăturile de apă, sau a spori foarte mult cheltuielile; după o serioasă gândire, cred că trebuie să ne hotărâm a primi modul de întărire a noii mătci așa cum e propusă de D-nu Cerkez, pe toată întinderea sa, împreună cu mijloacele de consolidațiune complementară, precum dințarii transversali puși din 50 în 50 metri și grinzile în curmeziș care din trei în trei metri sprijinesc deodată amândouă liniile de dințari longitudinali. Va fi întotdeauna timp dacă aceste numeroase obstacole nu vor ajunge a apăra matca nouă de mâncăturile apei, de a așeza pardoseala de scânduri, care atunci se va fixa cu mai mare înlesnire de acești dințari și grinzi, care vor forma o pantilă solidă.

Malurile, tăiate astfel cum sunt proiectate, desigur nu ar putea să prezinte o rezistență îndestulătoare, dacă n-ar fi căptușite precum s-a descris.

Se poate chiar întâmpla ca în cursul execuțiunii să se recunoască trebuința de a îndulci aceste teșituri cel puțin în câteva locuri, dar este de crezut că îndulcirea lor la două de bază pentru una de înălțime ca la malurile inferioare, la 1 și 50 de bază pentru unul de înălțime, pentru malurile superioare, nu va fi peste tot trebuincioasă cum le-a fost teamă D-lor Culman și Barkli-Ziegler în această privință. Se poate economisi un spor însemnat de cheltuială așteptând rezultatele ce se vor afla din însăși execuțiunea lucrărilor.

Un număr mare de lucrări accesorii va fi urmarea lucrării principale. Cea mai importantă din aceste lucrări accesorii vor fi fără îndoială stăvilarele cele mari, care puse la începutul regularizațiunii vor susține căderea de apă de 6 m creată de dânsa. Vor fi șapte poduri, vaduri pentru a ajunge la râu, scări pentru a se scoborî etc.

Proiectele nu sunt încă pregătite și vor putea fi date în întreprindere sau o dată cu săpăturile, sau separat.

Ar trebui să se obție de la Guvern ca lucrările regulatoare așezate în susul Bucureștiului să fie refăcute după proiecte regulate și în condițiune de a garanta o bună funcționare și durată, ceea ce le-a lipsit până acum.

Cu toate îngrijirile ce se vor lua, este de temut ca uneori volumul apelor după topiri repezi de zăpadă, după ploi mari, nefiind destul derivate în Ciorogârla, să producă o creștere de apă extraordinară în patul regulat; de aceea s-a proiectat profilul transversal al regulării astfel ca patul major al gârlei să comporte un debit de 180 – 200 metri cubi pe secundă.

Aceeași îngrijire trebuie adusă pentru a capta apele mici și a rezerva orașului un debit minim, nu numai de 5 metri cubi, dar de 7 metri pe secundă, în vederea sporirii de putere mișcătoare care va putea fi în viitor trebuincioasă pentru a ridica la o înălțime cuvenită apele trebuincioase unei populațiuni întreite decât aceea de astăzi.

Dar nimic nu oprește a proceda chiar de acum la adjudecarea și deschiderea lucrărilor de săpătură, lemnărie și peretuire a regularizațiunii râului. Acestea sunt cu mult lucrările cele mai urgente, cele mai trebuincioase la însănătoșirea Bucureștiului, și fără care celelalte trebuie să fie amânate.

Alegerea unui antreprenor va merita cea mai serioasă băgare de seamă. Va trebui desigur a se provoca concurența prin mijlocul unei publicități întinse; dar această concurență n-ar trebui să fie primită decât între persoanele care vor oferi prin antecedentele lor toate garanțiile dorite de moralitate și solvabilitate. N-ar mai fi de trebuință atunci a se impune pentru garanțiile bănești condițiuni menite a depărta oameni serioși. O garanție de a treizecea parte din valoarea calculată a întreprinderei, o reținere de a zecea parte asupra lucrărilor făcute și de a 5-a parte din materialele aprovizionate și care și dânsa nu va întrece la o cifră egală cu a treizecea parte a întreprinderei.

Acestea ar fi condițiunile satisfăcătoare și pe care experiența le-a sancționat de mult timp în Occident. Nu vom vorbi aci decât spre cunoștința personalului căruia va trebui a i se încredința direcțiunea lucrărilor. Acest personal există, el și-a făcut proba, făcând cu o îndemânare netăgăduită un proiect original, al cărui efect nu este îndoios și care va fi pentru țară o imensă binefacere. Astfel, departe de a avea cel mai mic motiv de a căuta ingineri străini, care n-au nici o cunoștință de țară, și a căror instrucțiune specială asupra acestui subiect va trebui neapărat să se facă pe lângă autorii proiectului. Există din contra toate cuvintele imaginabile de a nu avea recurs decât la acestea din urmă. Persoanelor care ar obiecta neexperiența și tinerimea inginerilor orașului va fi foarte lesne a li se răspunde din nou prin experiența Occidentului, unde lucrările cele mai importante sunt de mulți ani încredințate la oameni tineri, ieșiți de puțin din școală.

Puterea de lucrare, ambițiunea legitimă de a face bine și de a se înălța, care sunt apanagiul tinerimei, o face să caute cu cea mai mare luare aminte a-și mări cunoștințele și a profita de experiența câștigată de alții în lucrări analoge și o pune în stare să dobândească curând această practică pe care le-o dorim. [...]

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Joi 6 noiembrie 1880

Inaugurarea lucrărilor pentru rectificarea Dâmboviței

ANUL V. — UN NUMER 10 BANI. No 2. VINERI 11 IANUARIE 1880.

MONITORUL COMUNAL

AL PRIMARIEI BUCURESCI

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 10 lei noi

Pe 6 luni. . . . . 5 „ „

ANUNCIURI

Linia de 30 litere. . . . 30 bani

Inserțiuni și reclame. . . 20 „

Direcția : Ospelul Comunal, Strada Municipală

În legitima lor nerăbdare de a vedea începute lucrările de canalisare a Dâmboviței, atât de viu reclamate de sănătatea publică, cetățenii au răspuns la apelul Primăriei ca un singur om. Ziua de Duminică 2 noiembrie se poate înscrie ca una din cele mai frumoase sărbători ale Capitalei. Întâlnirea generală s-a făcut la grădina apelor de la Văcărești, lângă bariera Vitan de unde au să se înceapă lucrările.

Cetățenii ocupau o întindere de teren de trei ori mai mare decât se pregătise pentru aceasta și M. S. R. Domnul, care a binevoit a lua parte la veselia generală în mijlocul mulțimei de toate stările, înconjurat de Prea S. S. Vicarul mitropoliei care a oficiat în locul I. P. S. S. Mitropolitului primat, de D. Ministru al lucrărilor publice, D. Primar, cu consiliul comunal și de personalul superior al autorităților constituite ale statului, a făcut cel dintâi săpătură în pământ, pe unde de aci înainte apele atât de mult cântate ale Dâmboviței au să curgă pe o albie bine îngrijită. – M. S. R. a făcut săpătura cu o lopată, care se pregătise ad hoc, de argint, purtând inscripțiunea următoare: „Casma întrebuințată la începerea lucrărilor Dâmboviței, în ziua de 2 Noembrie 1880, supt Domnia lui Carol I.

Președinte al consiliului de miniștri I. C. Brătianu.

Primar D. Cariadgi; ajutoare, Gr. Serrurie, Dr. Sergiu, N. Manolescu.

Direcția: Profesorii C. Culman și Barkli-Ziegler.

Repr., D. Matak.

Inginer secțiune C. Simțion.

Antreprenor Al. Boisguerin".

Cu această ocasiune, și după săvârșirea serviciului religios, D. Primar a adresat M. S. R. următoarele cuvinte:

Prea Înălțate Doamne,

Ziua de astăzi este o zi mare pentru Bucureșteni, este o zi ce prevestește transformarea Capitalei României, o zi ce făgăduiește însănătoșirea și frumusețarea orașului; consiliul comunal dar este fericit și recunoscător a vedea că Înălțimea Voastră Regală binevoiește a pune cel dintâi mâna la lucru.

Trebuința rectificărei cursului Dâmboviței a fost simțită de aproape o jumătate de secol, realizarea însă a acestei mari opere a fost rezervată glorioasei Domnii a Înălțimei Voastre Regale.

Măria Ta,

Anii din urmă au fost producători de mari fapte. Armata noastră, inspirată și condusă de Înălțimea Voastră Regală, s-a întors acoperită de lauri și a făcut ca țara să dobândească încrederea în sineși; faima bravurei militare a Românului a străbătut hotarele. Resultatul a fost: Independența României!

Guvernul, adevărata espresiune a ideilor Măriei Voastre Regale, a făcut, în același timp, ca țara să recunoască că este capabilă să se administreze singură, că este în stare a-și căuta însăși de interesele sale; resultatul a fost foloase imense; răscumpărarea și administrația drumurilor de fier, regia tutunului, construcțiile de linii ferate sunt probe evidente.

Orașul București, capitala României libere, nu putea rămâne îndărăt. Perfecta armonie între guvernul Măriei Tale Regale și comună, și puternicul sprijin ce i-a dat, au produs sărbătoarea de astăzi; comuna va fi totdeauna recunoscătoare. Sub impulsia și încuragiarea Măriei Voastre eu am dobândit puteri și nu am cruțat nimic spre a merita încrederea cu care ați binevoit a mă onora, precum și încrederea cetățenilor.

Mai avem multe dificultăți a învinge; am însă ferma încredințare că, grație puternicului sprijin al Măriei Voastre Regale și al guvernului Înălțimei Voastre, grație neobositului concurs al consiliului comunal, de care nu am fost lipsit, vom vedea încoronată de succes această mare operă. Istoria va adăuga încă o frumoasă pagină, și locuitorii orașului București vor binecuvânta pe Iubitul lor Suveran.

Representant al lor, rog, cu profund respect, pe Măria Voastră a-mi permite să depun la picioarele Înălțimei Voastre Regale omagiile noastre de fidelitate și devotament.

Să trăiești, Măria Ta.

Să trăiască Măria Sa Regală, prea grațioasa noastră Doamnă.

Să trăiască România.

La care M. S. R. Domnitorul binevoi a răspunde următoarele:

Mă unesc din toată inima la bucuria generală ce simte astăzi Capitala văzând începutul lucrărilor de canalisare a Dâmboviței, așteptate de mulți ani cu nerăbdare și viu dorite de mine. Am toată încrederea că municipalitatea va pune toată stăruința spre a aduce la un bun sfârșit această mare întreprindere, chemată a transforma orașul și a îmbunătăți starea sănătății locuitorilor. Răsplata cea mai frumoasă pentru inițiativa Primăriei în această importantă lucrare și perseverența ce va pune va fi nu numai recunoștința Bucureștenilor, dar și aceea a națiunei întregi, care se va mândri de capitala ei. Vă mulțumesc de cuvintele bine simțite ce Mi-ați adresat în numele representațiunei orașului, și-mi voi aminti totdeauna de ziua în care am pus mâna la edificarea acestei opere.

Aceste cuvinte au fost acoperite de urările frenetice ale asistenților, și îndată 500 lucrători au început săpătura pe linia canalului, de la semnul pus de M. S. R.

M. S. R. a binevoit după aceea a se urca în pavilionul foarte frumos decorat, care se construise pentru aceasta în fața unei estrade încărcată ca pentru 500 asistenți și a cere ca muzica gărzii să treacă în partea lucrătorilor spre a-i angaja la horă. În timpul jocului M. S. R. a binevoit a adresa D-lui Primar mulțumiri asupra activității ce a desfășurat pentru dezlegarea dificultăților cari înconjurau întreprinderea.

Această ceremonie a durat până la ora 3 p.m. când M. S. R. s-a retras, angajând pe antreprenor a depune activitatea în lucrare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Arhive bucureștene

Alexandru Pădeanu

Georgeta FILITTI

Deschizi o adevărată cutie a Pandorei dacă parcurgi dosarele rămase de la Al. Pădeanu, consul în diferite puncte fierbinți din Balcani la cumpăna secolelor XIX și XX și păstrate azi la Biblioteca Națională. Practic acesta a petrecut 35 de ani (1881 – 1916) în slujba Ministerului român de Externe. Rapoartele sale, ca și instrucțiunile scrise primite, girarea temporară a afacerilor unui consulat (ca cel rusesc de la Rusciuk), hărțile întocmite pentru prezentarea cât mai completă a situației aproape suprarealiste, în primul rând din Bitolia (Monastir), ca și mărturiile altor observatori precum consulul italian Gaetani d'Aragona di Castelmola, îndreptățesc o dată mai mult cititorul să considere, pe bună dreptate, Balcanii ca butoiul cu pulbere al Europei.

În februarie 1897 MAE îl informa pe Al. Pădeanu că fusese numit la Bitolia „din cauza evenimentelor grave din Balcani". Această sintagmă se va regăsi periodic în corespondența diplomatică, ziare, scrisori particulare până în preajma primului război mondial și simpla lectură a acestei arhive incomplete demonstrează că „gravitatea" era o stare endemică în Balcani. A fi consul în asemenea spațiu geografic nu era o sinecură, cum erau înclinați să creadă unii postulanți la ușa MAE. Problemele majore pe care trebuia să le urmărească atent consulul erau: situația școlii și a bisericii române, propaganda proprie și a celorlalte naționalități ca și agitațiile macedonenilor plecați din diferite pricini, uneori din cauza unor omoruri în care fuseseră implicați, iar acum adăpostiți la București unde continuau să se agite cu vorba, scrisul și fapta.

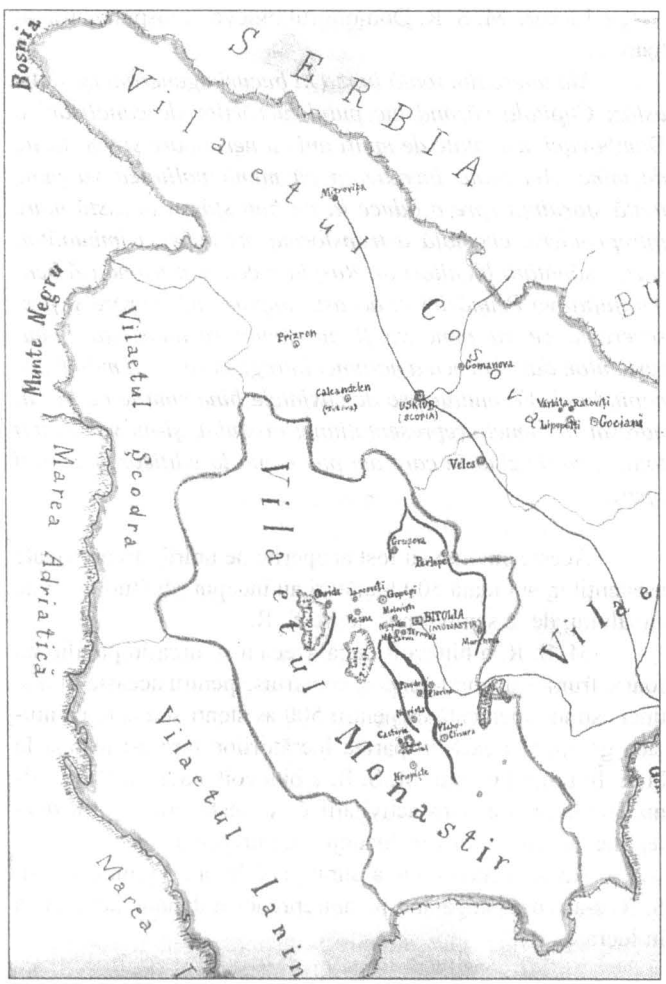

Centrala îi cere lui Pădeanu să lucreze „în perfectă armonie" cu Apostol Mărgărit, inspector general școlar, prețuit deopotrivă la București și Constantinopol (să nu uităm că la acea vreme Monastir era un vilaiet în componența Imperiului Otoman). În același timp nu era autorizat să ia vreo măsură administrativă fără consultarea prealabilă a Bucureștilor. Cum în acel spațiu lucrurile se făceau și se desfăceau continuu, și buna funcționare a școlilor era amenințată de apariția „pretinselor eforii" – organisme ce încercau să se substituie lui Ap. Mărgărit, urzind intrigi întreținute de agitatori adăpostiți la București „în chestiunea macedoneană împotriva guvernului liberal". Ministerul dădea reprezentantului său în acel viespar o recomandare înțeleaptă în aparență, dar aproape imposibil de urmat în realitate: „Aș avea o viuă dorință ca reprezentantul României în centrul elementului românesc din Macedonia să serve ca trăsătură de unire și ca element împăciuitor între diferite grupări de români, arătându-le pericolul în care se vor găsi dacă evenimentele îi vor surprinde divizați și slabi și făcându-i să înțeleagă că din aceste slăbiciuni vor trage foloase grecii, sârbii și bulgarii".

Consulul italian pomenit mai sus prezenta astfel, la 1902, configurația etnică, culturală și economică a vilaietului Monastir format din sangeacurile Monastir, Sarfige, Corița, Dibra și Elbassan. Cei 880.000 locuitori se împărțeau astfel: 140.000 turci, 293.000 albanezi (dintre care 18.000 creștini și 275.000 musulmani. Aceștia din urmă erau *cognari* – 140.000 – ai căror strămoși fuseseră aduși odinioară de sultanul Baiazid de la Conia, din Asia, și *valahi*, adică cei care jurau pe Allah căci trecuseră la legea acestuia în secolul XVII; între ei se aflau și greci).

Grecii erau în număr de 76.000, concentrați mai ales la Castoria.

Cei 142.000 români erau astfel definiți de Gaetani d'Aragona: „Un forte partito valacco che fa propaganda sè per la conservazione del romanesimo puro".

200.000 bulgari dominau viața vilaietului făcând o propagandă „teribilă". Mai erau 24.000 sârbi și 5.000 evrei de rit spaniol (veniți de la Salonic și cantonați în Monastir și Castoria).

În orașul Bitolia, cu 45.000 locuitori, limbile predominante erau bulgara macedoneană și româna macedoneană, variantă a limbii latine „con grande rassomiglianza alla lingua rumena". În această „Atenă macedoneană" care era Bitolia limba oficială fusese proclamată turca, dar se vorbea deopotrivă albaneza, greaca, bulgara, sârba, româna, franceza și spaniola.

În întreg vilaietul funcționau: 370 școli primare grecești (cu 500 profesori și 15.600 elevi, băieți și fete), 269

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

bulgărești (cu 510 profesori și 16.000 elevi), 35 sârbești (cu 66 profesori și 1.400 elevi). În ultimii 30 de ani românii întemeiaseră 52 școli cu 112 profesori și 2.500 elevi.

Albanezii nu aveau școli.

Cât privește învățământul liceal, acesta era concentrat la Bitolia astfel: greci – 11 școli (cu 1.350 elevi), bulgari – 11 școli (cu 1.100 elevi), sârbi – 4 școli (350 elevi), români – 4 școli (300 elevi). Mai funcționa o școală confesională a „Alianței izraelite", școala catolică Sf. Vincent de Paul, cu 30 eleve și un colegiu american protestant cu limbile de predare bulgara și engleza. Doar în liceele românești se preda italiană.

Cât privește capacitatea economică a regiunii – inclusiv hinterlandul cu 15.000 locuitori – aceasta însemna producție textilă, deținută în exclusivitate de români (cinci manufacturi), apoi fabrici de săpun, olărie, pielărie, mine de antracit. Comerțul era deficitar (cu o balanță de 2 la 7) și consta din export de materii prime: cereale, făină, piei, opium, tutun, pește sărat, nuci, lâneturi, toate drenate prin Salonic. Importurile se făceau din Austria, Germania, Anglia, Belgia, Italia, Franța, Elveția, Grecia, Serbia, Bulgaria, România, Olanda, SUA, Brazilia.

Raportul consulului italian nu dă informații despre situația bisericilor. În schimb „o scurtă dare de seamă asupra stării actuale a chestiunii culturale și bisericești a diferitelor națiuni creștine din Bitolia și împrejurimi" oferă o imagine a universului spiritual al celor 45.000 locuitori (42.000 – după această „scurtă" dare de seamă) ai orașului și împrejurimilor (alți 15.000).

Bulgarii se dovedeau cei mai activi, cu un mitropolit de categoria I-a, plătit cu 72.000 piaștri pe an și care conducea cea mai mare parte a comunității, cu o *Obștină* ai cărei membri erau aleși la doi ani. În întregul vilaiet erau trei mitropolii bulgărești care își trimiteau reprezentanții în consiliul de administrație al acestuia, la tribunalele de primă instanță, la Curtea de Apel și în Consiliul imperial de la Constantinopol.

Disidența bulgară care nu recunoștea exarhatul prin reprezentantul său (i.e. mitropolitul) era legată de Patriarhia constantinopolitană. Împreună cu românii formau comunitatea grecească și reprezentantul lor era mitropolitul grec de Pelagonia, cu reședința la Bitolia! Aceștia erau conduși de un consiliu, *Dimogherondion*, de 12 membri. Școlile primeau donații masive. Astfel frații Pinica și un Dumitru construiseră localurile ca atare. Ofereau burse fetelor sărace și le garantau locuri de dăscălițe la absolvire, cu obligația însă de a preda un an gratuit. Cele care se căsătoreau erau excluse din corpul profesoral. Și familia Mișicu se dovedise generoasă. Testamentul unuia din membri, executat de Menelas Ghermani, ministru de Finanțe la 1895 în guvernul conservator de la București, a permis construirea mai multor școli „pentru comunitatea greacă" (sic!).

Ca o ciudățenie, amintim că aceste familii românești, sub obediența unui mitropolit bulgar, fac, până la urmă, donații comunității grecești. Majoritatea acestor acte de prodigalitate se consumau de la București, unde donatorii erau membri ai Societății de cultură româno-macedoneană.

Am trecut, de fapt, pe nesimțite, de la bulgari la greci, aflați sub aceeași umbrelă deoarece erau, și unii și alții, ortodocși.

Din urmă veneau însă, cu gânduri de prozelitism determinat, sârbii. Aceștia îi acuzau pe bulgari de schismă și declarau că în realitate toți slavii din Balcani sunt sârbi. În 1897 deschiseseră prima școală la Bitolia iar peste trei ani aveau 39 de școli (din care două secundare) cu 69 institutori și 1.737 elevi.

Darea de seamă amintită vorbește și de „ademenirea românilor". În plus, institutorii lor erau foarte bine plătiți (60 – 70 franci pe lună) și la fiecare cinci ani primeau un spor anual de 250 franci. Apoi ofereau manuale școlare gratuit, țineau camere de lectură cu biblioteci și jurnale. Erau susținuți, cu intenție, de autoritățile turcești, pentru a-i contracara pe bulgari.

Toate neamurile evocate până acum, dornice de afirmare, își susțineau școlile și bisericile cu fonduri de la statele respective. Românii au ales altă cale și poate de aceea aveau o situație de inferioritate.

În 1901, Al. Pădeanu trimitea MAE un raport neliniștitor: școlile românești erau particulare; învățătorul lua o autorizație de funcționare pe numele lui și apoi devenea „satrap". Programele trimise de la București erau ignorate. Părinții se certau tot timpul între ei, ardeau manualele și îi învinovățeau pe institutori care nu erau decât „drojdia societății", „rămășițe de pe la școlile grecești". Și consulul dă exemplul Olimpiei, învățătoare la școala din Caraferia, care preda „doar în limba greacă". Cât privește internatele, acestea erau „cuiburi unde vițuiau elevi mercenari". Biserica era „o mistificare", majoritatea preoților neștiind românește. Lipsa de calificare și de interes erau notorii. Numai în anul școlar 1896 – 1897 se înregistraseră 600 de absențe ale profesorilor din Bitolia. Chiar dacă la Crușova, Maloviște, Gopeș, Ohrida, Neveasta, Clisura, Coriță sau Veria învățătorii erau destoinici, situația generală rămânea dramatică. Soluția preconizată era,

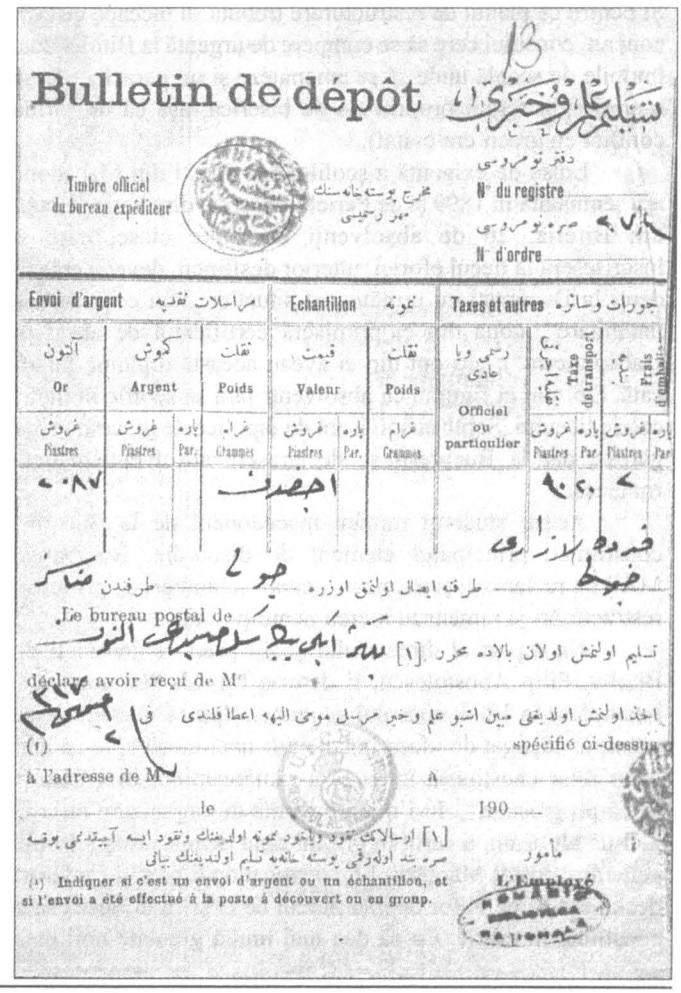
Bulletin de dépôt

Timbre officiel du bureau expéditeur

N° du registre

N° d'ordre

Envoi d'argent — Échantillon — Taxes et autres

Or | Argent | Poids | Valeur | Poids | Officiel ou particulier | Taxe de transport | Frais d'emballage

Piastres | Par. | Grammes

Le bureau postal de

déclare avoir reçu de M

(1) spécifié ci-dessus

à l'adresse de M

le 190

L'Employé

(1) Indiquer si c'est un envoi d'argent ou un échantillon, et si l'envoi a été effectué à la poste à découvert ou en group.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

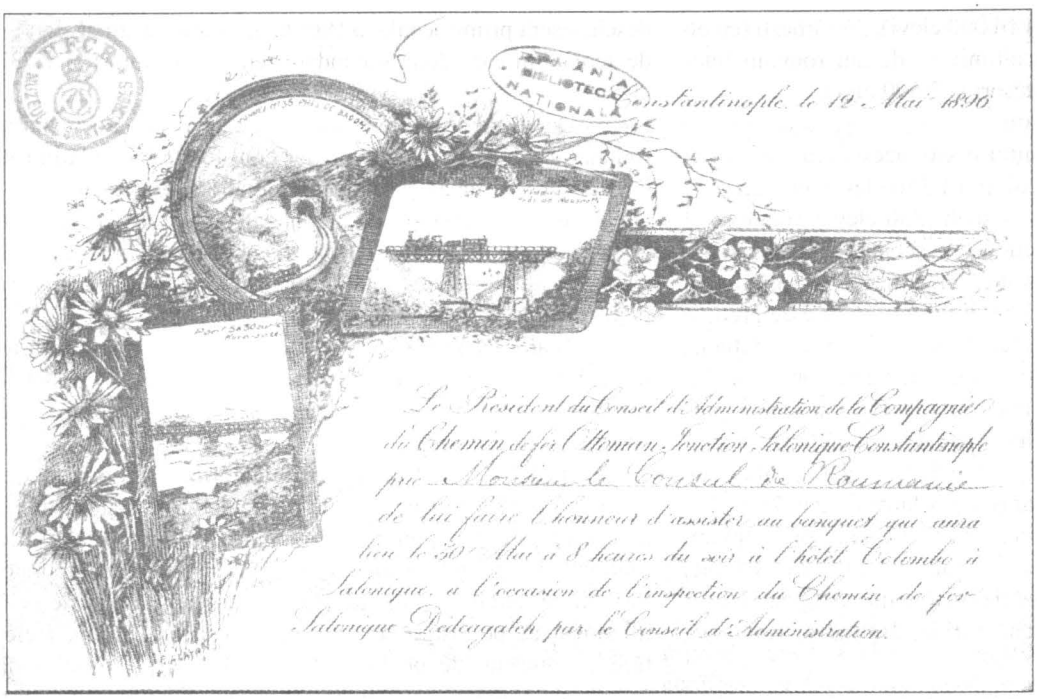

luând aminte şi la exemplul celorlalte naţii, constituirea comunităţii româneşti recunoscută de turci. În felul acesta s-ar fi putut urmări, după programă şi regulamente, buna funcţionare a şcolilor şi, paralel, a se face o propagandă naţională eficientă. Esenţială era calitatea învăţământului, nu doar existenţa unui număr oarecare de şcoli. Pădeanu insistă ca absolvenţii acestora să poată ocupa orice post în industrie, comerţ ş.a. Pentru aceasta erau necesare studii temeinice de contabilitate, limbi străine, inclusiv turca, aşa cum făceau în Asia Mică armenii. Şi pentru că planul de restructurare trebuia să înceapă cu ceva concret, consulul cere să se cumpere de urgenţă la Bitolia două imobile de şcoală unde să se amenajeze şi un paraclis (acesta n-ar fi avut regim propriu-zis de biserică, aşa că un virtual conflict cu grecii era evitat).

Lipsa de exigenţă a şcolilor româneşti din Macedonia era semnalată în 1899 şi de Pericle Pucerea, directorul liceului din Bitolia. 26 de absolvenţi de şapte clase, care se înscriseseră la liceul eforiei, ulterior desfiinţat, deveniseră studenţi la Bucureşti cu următoarea situaţie: „Din considerente umanitare", nouă din ei primiseră certificatul de absolvire („absolutoriu"); alţi opt din ei aveau această diplomă falsificată. Doi din ei figurau ca absolvenţi fără să se afle în matricolele liceului. Şapte absolviseră de fapt liceele grecesc şi bulgăresc, dar la Bucureşti se declaraseră absolvenţi ai celui românesc.

Aceşti studenţi români macedoneni de la Bucureşti constituiau principalul element de discordie. Bombardau MAE cu reclamaţii şi memorii, cereau schimbări de profesori, restructurări şi rămâneau mereu nemulţumiţi.

Un raport al directorului şcolii primare de băieţi din Bitolia, Filip Apostolescu, îi descrie lui Al. Pădeanu ce se întâmplase în 1894: consulul de atunci, Spiru Constantinescu, proaspăt câştigat de ideea întemeierii unei eforii spre „a conduce chiar chestiunea întreagă a românismului în Turcia pe calea progresului", deşi o atare formă de organizare nu avea nici un alt neam, a cerut în primul rând demisia inspectorului general Apostol Mărgărit. I-a convocat apoi pe toţi profesorii declarând că pe viitor depind numai de el şi că urmează să se constituie în eforie. Ca să dea mai multă greutate noii creaţiuni a convocat câţiva fruntaşi (bancherul George Economu, proprietarul Doga, pe Taşcu Maimuca, Iancu Cala, Th. Comi, Steriu Statu); l-au refuzat cu toţii. Atunci consulul a adoptat soluţia extremă: l-a chemat pe Filip Apostolescu, i-a dat bani pentru achitarea salariilor restante, cu condiţia ca profesorii să intre în eforie. A închis şcolile din subordinea lui Apostol Mărgărit şi a cerut profesorilor acestora să intre în grevă. Numele acestora sunt grăitoare pentru mozaicul etnic, chiar dacă sub egidă românească, din Bitolia: Otto Christu, Ştefan Cudela, Ali Kemal, Costi Stere, Hymet bei... Elevele bursiere ale Şcolii normale au fost mutate în case particulare închiriate de consul de la Iancu Velo şi Sotir Papa Anastas. Cine s-a împotrivit a pierdut leafa. Şi ca lucrurile să fie ireversibile, a adunat bănci, scaune, table, saltele, vase de bucătărie şi le-a sechestrat la consulat. Poate cu această ocazie a apărut acolo „un catarg de corabie", semnalat într-un inventar ulterior al consulatului. Când românii bitoleni au protestat, consulul a replicat tăios că „e voinţa lui Carol I". Singurul care a cedat, convins că într-adevăr e o dispoziţie a guvernului de la Bucureşti, mai ales că atotputernicul Constantinescu arătase o notă a ministrului Cultelor prin care „lua act cu mulţumire de înfiinţarea eforiei", a fost Filip Apostolescu. El şi-a asumat aşa sarcina „înjghebării" eforiei. Când Bucureştiul a înţeles toată nebunia declanşată de Spiru Constantinescu s-a dezis de el, căutând în acelaşi timp un ţap ispăşitor. Acesta a fost găsit în persoana slabului Filip Apostolescu. „Fie-vă milă de mine", cerea dramatic victima lui Pădeanu, căci după 26 de ani de serviciu şi cu o casă de copii se vedea aruncat în stradă nevinovat.

Lipsa de comunicare, indiferenţa guvernului de la Bucureşti, patima pusă de prea mulţi „stupizi şi imbecili" făceau ca lucrurile să meargă tot mai anapoda.

Soluţionarea testamentului Elisabetei Castrişoaia este încă un argument în acest sens. Ea lăsase comunităţii ortodoxe (singura titulatură fiind cea grecească) din Ianina şi Salonic venitul unor proprietăţi din Ţara românească în valoare de 80.000 franci pe an. Legatul funcţionase până în 1885 când statul român a confiscat veniturile şi le-a îndreptat spre gimnaziul român din Bitolia nou înfiinţat. Grecii, apăraţi de avocatul român C. C. Arion, au dat în judecată statul român şi în acelaşi timp au căutat să desfiinţeze gimnaziul cu ajutorul guvernatorului turc Osman paşa. Nici autorităţile de la Bucureşti nu păreau prea convinse de utilitatea acestei şcoli. Secretarul general al Ministerului Educaţiei, Dim. Laurian, considera cheltuielile făcute pentru şcolile din Macedonia ca „zadarnice" deoarece acestea „existau doar pe hârtie". Cât priveşte „chestiunea naţională", aceasta era „ceva provizoriu"! Dezgustat, Al. Pădeanu scria în 1901: „în Macedonia totul e

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

bazat pe un fundament de putregaiu, pe minciuni şi ilusiuni deşarte".

Convulsiile din rândul românilor macedoneni nu erau un lucru singular. Albanezii, bulgarii, grecii, sârbii îşi aveau propriile neîmpliniri. Toţi însă se înviorau când puteau intriga împotriva celorlalte neamuri. Românii urmează acelaşi cod de comportament. Când, în martie 1897, Pădeanu recomandă să fie decorat valiul răspunzător pentru vilaietul Monastir, Ciumara, din legaţia română la Constantinopol îl previne: ca să merite recunoştinţa statului român, valiul trebuie să scrie vizirului că „românii au o purtare corectă şi e în interesul Turciei a consolida acest element, dându-i individualitatea lui proprie prin recunoaşterea mitropolitului Antim". Aceasta, adaugă Ciumara, şi pentru că era de notorietate că grecii şi bulgarii lucrează la dizolvarea Imperiului Otoman. Cu această scrisoare în mână el promitea să obţină decorarea valiului.

Arhiva lui Al. Pădeanu, coroborată cu cea a Legaţiei române din Atena, adusă în 1991 la Bucureşti, prin grija fraţilor Costache şi Scarlat Arion, şi cu bogatul material documentar deja publicat, dă imaginea controversată, pătimaşă, străbătută de dihonie, a acestui spaţiu mereu în efervescenţă care este Peninsula Balcanică.

Lucrări de Gheorghe D. ANGHEL în paginile 21, 27, 29, 30

Rugăciune

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii lui Carol I

Piața Universității

Ana Maria ORĂȘANU

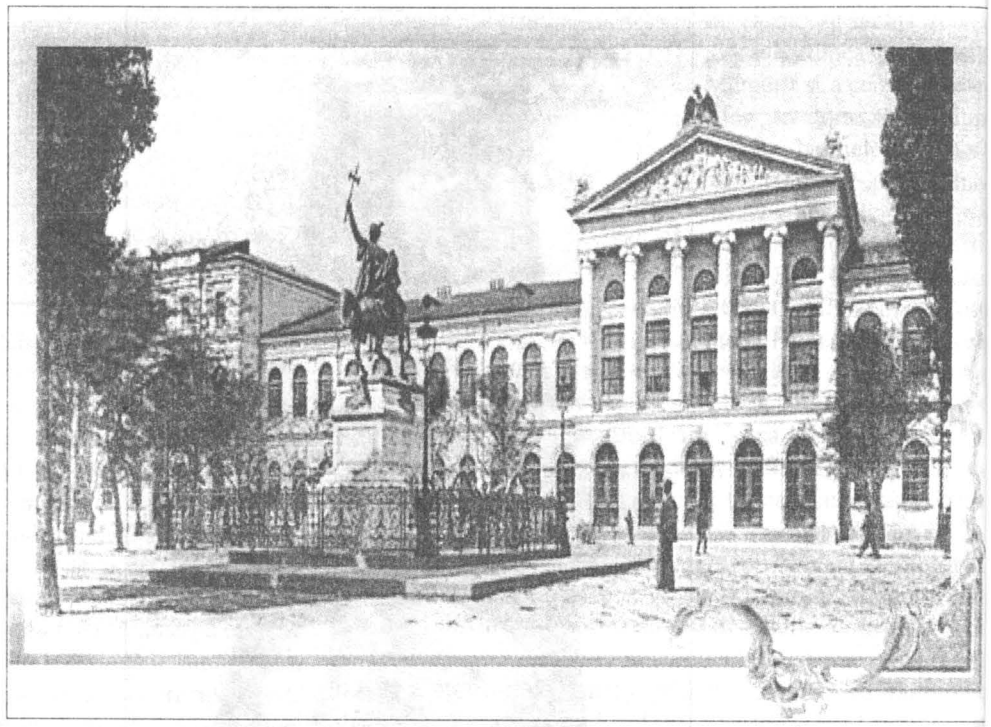

Orice vizitator străin observa, fără întârziere, că Bucureștii anului 1866 nu aveau ceea ce, în conceptul vieții urbane occidentale, însemna „piața", ca spațiu construit și utilitate publică. Diversele ceremonii se desfășurau mai ales sub formă de cortegii care străbăteau orașul până la Biserica Mitropoliei, sau ocazional, în vremea lui Știrbei Vodă și Cuza, se folosise spațiul din fața Teatrului cel Mare.

Problema era cunoscută și considerată chiar de Kiseleff, în 1831, o prioritate. Bucureștenii își doreau cu ardoare o piață cu fântână sau cu statuie, dar nu se găsise încă soluția.

Încă din primii săi ani de domnie, Carol I a avut inițiativa de a folosi pentru solemnități publice spațiul din fața Palatului Universității, așa cum s-a întâmplat chiar de la inaugurarea oficială a edificiului, în ziua de 14 decembrie 1869. Clădirea avea o fațadă monumentală, iar de-a lungul său fusese trasat Bulevardul Academiei, însumând 100 m, între str. Colței și Podul Mogoșoaiei.

Carol I a inițiat la noi parăzile militare, care își aflau o perfectă desfășurare în acest spațiu, asistența de onoare aflându-se în balconul Universității sau într-un pavilion exterior.

La acea vreme, în clădire funcționau patru universități, Școala de Belle-Arte, Muzeul Monumentelor Istorice, Pinacoteca și Senatul, activități prestigioase care duceau mai departe tradiția Școlii de la Sf. Sava.

Un moment important, care a sporit valoarea memorială a locului, a fost amplasarea statuii lui Mihai Viteazul, dezvelită în ziua de 8 noiembrie 1874, ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril.

În disputa specialiștilor, care nu puteau hotărî amplasamentul optim pentru statuia comandată artistului francez Carrière-Belleuse, Carol I a intervenit stabilind chiar locul pe care se aflase altarul Bisericii Sf. Sava, demolată cu puțin timp înainte. O decizie înțeleaptă, dar acceptată anevoie de turci, încă susceptibili la amintirea marelui voievod. De altfel, în discursul său, domnitorul afirmase: „România se va scula, ca un om, în clipele pericolului, spre a-și face datoria".

De atunci, locul a devenit cadrul ceremoniilor militare anuale care aminteau bucureștenilor de înscăunarea de la 10 mai 1866. În jurul statuii s-a trasat un scuar, amenajat și îngrijit ca grădină botanică până la înființarea Grădinii Botanice de la Cotroceni.

În anii ce au urmat, spațiul s-a îmbogățit cu alte monumente de for public. În 1882 s-a dezvelit statuia lui I. H. Rădulescu, sculptor Ettore Ferrari, în 1886, cea a lui Gheorghe Lazăr, sculptor Ion Georgescu, iar în 1927, statuia lui Spiru Haret, opera lui Ion Jalea.

Hemiciclul spațiului verde a fost susținut arhitectural de două construcții care, deși realizate în perioade diferite, evidențiază caracteristici plastice și volumetrice asemănătoare: Palatul Societății de Asigurări „Generala", arh. O. Maugsch, 1906, și Casa de raport, realizată în 1935, după proiectul arh. G. M. Cantacuzino.

Așadar, de-a lungul a câtorva decenii, Piața Universității s-a configurat urmând parcă un gând inițial, fără stridențe sau intervenții care să-i diminueze valoarea istorică, culturală, urbană. Chiar și intervențiile, mai mult sau mai puțin discutabile realizate după război la clădirea Universității, nu afectează unitatea și monumentalitatea Pieței în ansamblul ei.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din colecțiile Bibliotecii Metropolitane București

Zaharie BÂRSAN, *Impresii de teatru din Ardeal*
Arad, Tipografia George Nichin, 1908

În turneurile mele de teatru făcute în ultimul timp prin Ardeal şi Bănat, simţeam o bucurie nespusă când întâlneam pe câte un bătrân, care îmi povestia cu însufleţire despre trupele din România, cari colindau pe vremuri prin orăşelele noastre. În gesturi, în ochi şi în figura lui întreagă ceteam, ca într'o carte deschisă, fericirea produsă atunci de acei călători propovăduitori de limbă şi de sentimente româneşti. Mi-se povesteà despre figuri de artişti, mulţi trecuţi astăzi pe ceea lume, despre viaţa lor, atâta cât a putut fi cunoscută în trecerea lor scurtă, despre jocul lor şi despre diferite scene cari prin frumuseţea lor au rămas încă vii în amintirea celor ce au avut parte să le vadă. Toate aceste descoperiri, atât de preţioase pentru noi, urmaşi modeşti pe aceeaşi cale, îmi înălţau sufletul, mă încurajau şi mă îndemnau la munca atât de anevoioasă a începutului întru pornirea teatrului românesc...

Marcu BEZA, *Din alte ţări.* Studii şi impresii
Editura Ziarului „Universul", Bucureşti, 1933

Parte din paginile ce urmează au format subiectul unor conferinţe la Fundaţia Carol sub auspiciile Societăţii Scriitorilor Români. Acesteia se cuvine a-i mulţumi şi în deosebi preşedintelui ei de-atunci, Liviu Rebreanu, pentru grija-i prietinească.

Celelalte pagini au apărut în ziarul „Universul", căruia nu-i pot aduce o recunoaştere mai bună decât mărturisind că nu le-am atribuit o valoare trecătoare, ci una statornică, şi ca atari doresc să fie judecate.

... Pe iubirea dintre un zeu şi o frumoasă muritoare se întemeiază deasemeni şi legenda Dafnii, în vecinătatea Antiochiei. Pornind într'acolo, nimeresc cete de tineri eşiţi a sărbători carnavalul... Neîndoios, că astfel de mascarade însoţiau odată şi alaiurile ritualelor păgâneşti de-a lungul aleei sacre, mărginite atunci de altare şi colonade de fântâni, ca mult cercetata Castalie a oracolului...

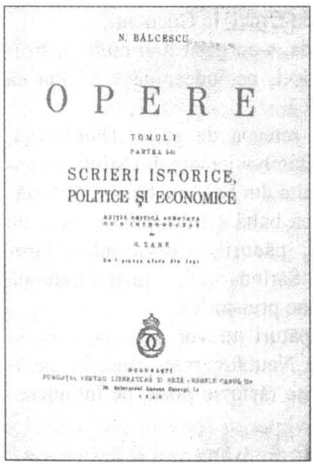

N. BĂLCESCU, *Opere.* Tomul I. Partea I-âi. *Scrieri istorice, politice şi economice*
Ediţie critică adnotată, cu o introducere de G. Zane, Bucureşti, Fundaţia pentru Literatură şi Artă „Regele Carol II", 1940

La 31 Mai 1863, consiliul de miniştri, în semn de pioasă şi recunoscătoare amintire faţă de memoria lui N. Bălcescu, lua trei însemnate hotărâri, şi anume: să se trimeată la Palermo o delegaţie pentru a căuta osemintele marelui defunct şi a le aduce în ţară, să se zidească în Bucureşti un mausoleu unde ele să fie depuse şi să se tipărească o ediţie completă a operelor sale...

După trei sferturi de veac Fundaţia pentru literatură şi artă Regele Carol al II-lea, prin decizia luată de a publica o atare ediţie, împlineşte generoasa hotărâre dela 1863.

O ediţie completă care să cuprindă toate scrierile, publicate şi manuscripte, tipărite ori inedite, precum şi scrisorile marelui istoric, are azi şi o altă justificare decât recunoştinţa pe care «ţara o datoreşte bărbaţilor cari s'au silit a o onora prin scrierile şi vieaţa lor», aşa cum gândeau cei dela 63...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

G. I. IONNESCU-GION

Istoria Bucureștilor

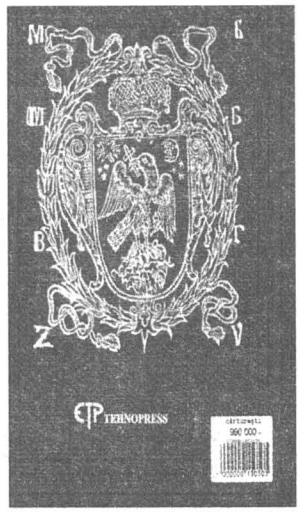

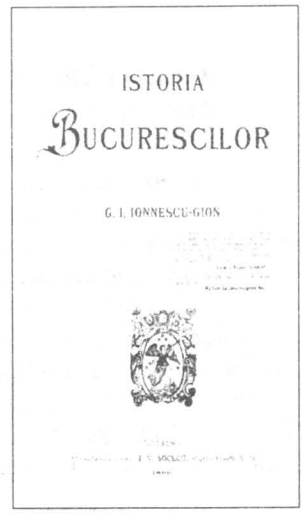

Bucureștii sunt credincioasa expresiune a Națiunii (10 Mai 1868)... Urăm acestui iubit oraș, în care se concentră tot ce sufletul nostru a simțit pe pământul românesc... să fie cea mai prețioasă podoabă a Regatului României (22 Martie 1881)

Carol I, Regele României

Arx que, in regno illo, et arte, et natura munitior est.

Matthias Corvinus Hungariae Rex

Istoria Bucurescilor de G.I. IONNESCU-GION, ediția anastatică, Editura Tehnopress, Iași, 2003; ediția princeps – Stabilimentul Grafic I.V. Socecu, 1899

Bucureştii până la 1500

Un râu care se împarte în mai multe brațe și face, între aceste brațe, insule mai mult sau mai puțin apărate; – lângă un râu, niște dealuri acoperite de păduri și, între aceste păduri, niște luminișuri; – coline la poalele cărora se află bălți, ale căror ape se prenoiesc într-un fel sau într-altul, – iată factorii care au dat naștere, în timpuri necunoscute de istoria pozitivă și documentată, marilor capitale europene din zilele noastre.

Roma fu zidită lângă Tibru, întâi pe o colină, și-apoi devine orașul celor nouă coline. Cine a zidit-o? Legenda o spune cu multă poezie și multe elemente pitorești. Istoria, totdeauna prudentă, tace, până când documentele îi permit să apuce firul real al faptelor romane.

Londra (*llyn*, baltă și *dinas*, coline) este orașul făcut între bălți pe coline. Când? și de cine? Nu se știe.

Parisul, vechea Luteție a poporului Lutucez, adică, pare-se, a *locuitorilor dintre ape*, fost-a clădit de Hercule? fost-a clădit de Francus? La aceste întrebări, istoria iarăși tace, și tot astfel tace pentru *Berlin*, orașul de lângă Sprea, și pentru *Constantinopole*, și pentru *Viena*, și pentru *Madrid*, și pentru toate orașele a căror însemnătate de astăzi ațâță și mai mult curiozitatea cercetătorilor, în ceea ce privește străvechiul lor trecut.

Era firesc, și poate mai îndreptățit de cât pentru alte orașe, ca originea și zidirea orașului București să fie acoperite de o ceață în veci nepătrunsă.

Știm astăzi despre străvechile timpuri ale Bucureștilor ceea ce știu și istoricii Italiei, Franciei, Angliei și Germaniei despre străvechile timpuri ale Romei, ale Parisului, ale Londrei sau ale Vienei.

Știm adică, uitându-ne la configurațiunea solului, că avem un râu, Dâmbovița, a cărei matcă s-a schimbat și în timpurile istorice; că, pe lângă acest râu, au fost coline și dealuri acoperite cu mari și mai mult de cât întinse păduri; că, la poalele acestor dealuri și coline, erau bălți mari și numeroase, alimentate și prenoite de apele curgătoare ale Dâmboviței, bălți din care foarte multe sunt documentate și, deci, istorice; – știm, prin urmare, că locul, pe care se-nalță astăzi vesela capitală a Regatului României, a îndeplinit de la-nceput toate condițiunile, pe care le cerca omul primitiv și preistoric ca să-și aleagă pe dânsul locuința sa.

Între colinele și bălțile alimentate de Tamisa, din mijlocul cărora s-a ridicat până astăzi falnica și incomparabila Londră, și între bălțile alimentate de Dâmbovița, pe care s-au ridicat și se ridică mereu, cu puteri din ce în ce crescende, Bucureștii, – între aceste coline, bălți și râuri, ca factori ajutători ai primelor locuințe omenești, nu există nici pic de deosebire.

Subsolul orașelor mari a dat adeseori amănunte noi despre străvechea origine a așezământului omenesc de deasupră-i.

În Dealul Spirei s-au găsit arme și unelte de silex, precum și obiecte de lut în formă conică, cu un orificiu deasupra. Aceste piramide, din care Muzeul Național posedă două exemplare, sunt obiecte de cult, identice cu cele aflate în stațiunile preistorice din România, la Vădastra, la Patru-zeci-de-Cruci, la Cucuteni.

În timpul săpăturilor de la Arcuda, s-au găsit mai multe instrumente din epoca de piatră. Totul, deci, ne îndeamnă a afirma că Bucureștii au fost o stațiune preistorică.

Numărul colinelor bucureștene, rețeaua de gârle, Dâmbovița, Bucureștioara, Gârlița din Brosceni, Dâmbovicioara din Sfinții Apostoli, rețeaua de bălți, balta Icoanei, balta din Scaune, balta din Postăvari, heleșteul lui Șerban-Vodă, marea baltă a Broscenilor, lacul de lângă locul lui Dura Negruțătorul, pădurile Cotrocenilor, Grozăveștilor, Lupeștilor, Văcărești și Sărindarului, – toate împreună ne arată că Bucureștii au fost o stațiune preistorică.

Cine știe dacă niște viitoare săpături nu vor descoperi, ca la Morges, sau la Robenhausen, sau la Neubürgersee, rămășițe neîndoielnice de locuințele lacustre care se răsfățau poate pe întinderea bălților Bucureștilor preistorici...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

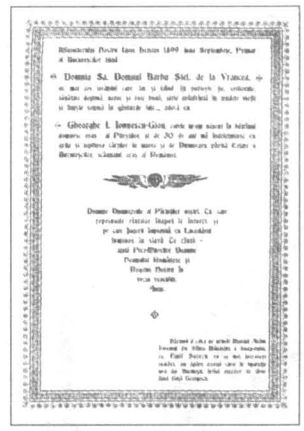

În zilele Maiestăţii Sale Carol I, Rege al României, Domn al Munteniei şi al Moldovei, Mare Ban al Olteniei şi al Severinului, Stăpînitor al Dobrogiei de peste Dunăre pînă la Mare,

Cu ajutorul Prea-Curatei Fecioare şi al Marelui Mucenic Gheorghe, începutu-sa această carte în anul de la Zidirea Lumii 7403, iar de la Naşterea Mîntuitorului Nostru Iisus Hristos 1895, luna Mai, după îndemnul şi stăruinţa

Domniei Sale, Domnului Nicu Gr. Filipescu

Primar al Bucureşcilor.

Lucratu-sa în anii următori cu şciinţele adunate de prin hrisoavele şi condicele vechi ale Arhivelor şi Academiei Române, şi de prin cărţile slovesnicilor bucureşceni, şi de prin cărţile cărturarilor de alte limbi decît dulcea limbă românească, şi din spusele celor bătrîni şi ştiutori ai oraşului, cu cheltuiala Obştei Bucureşcene, Primar al Capitalei fiind

Domnia Sa, Domnul C. F. Robescu

Şi s-a sfîrşit, spre cinstea şi slava minunatelor vremi trecute ale Bucureşcilor, în anul de la Zidirea Lumii 7408, iar de la Naşterea Mîntuitorului Nostru Iisus Hristos 1899, luna Septembrie, Primar al Bucureşcilor fiind

Domnia Sa, Domnul Barbu Ştef. de la Vrancea.

de mai jos iscălitul care, lin şi blînd, îţi poftеşte ţie, cetitorule, sănătate deplină, noroc şi voie bună, tărie neînfrîntă în trudele vieţii şi linişte senină în gîndurile tale..., adică eu,

Gheorghe I. Ionnescu-Gion, carele m-am născut în bătrînul domnesc oraş al Piteştilor, şi de 30 de ani mă îndeletnicesc cu grija şi ispitirea cărţilor în marea şi de Dumnezeu păzită Cetate a Bucureşcilor, scăunalul oraş al României.

Doamne Dumnezeule al Părinţilor noştri, Tu, care repejunile rîurilor înapoi le întorci, şi pe care Îngerii împreună cu Luceafărul luminos în slavă Te cîntă – ajută Prea-Milostive Doamne Neamului Românesc şi Regelui Nostru în vecia veacului. Amin.

Năzuind a călca pe urmele Marelui Antim Ivireanul din Sfînta Mănăstire a Snagovului, eu, Emil Socecu, cu ai mei lucrători români, am tipărit această carte în tiparniţa mea din Bucureşti, întîiul aşezător de slove fiind Guţă Georgescu.

Cârmuirea bucureşteană

Astfel s-a cârmuit Obştia bucureşteană. De la Domn, pogorând prin Divan, pârcălabi, ispravnici, vornici-judecători, judeţi, preoţi, pârgari, vătafi, starosti, până la *„mai-marele peste mai mici şi staroste de calici“*, toţi năzuiau ca dreptatea să se facă tuturor cât mai iute şi cât mai bine. Sunt hotărâri date cu atâta bun simţ şi cu atâta milă, încât nu te poţi opri de a nu admira pe aceşti judecători primitivi, care-şi făceau cruce când s-aşezau să judece, cu cruce iscăleau trăgând cu degetul sau punând pecetea, la cruce se gândeau când hotărau, şi *cruce-ajută!* murmurau când sfârşeau de judecat.

Din păcate pentru istoria vorbitoare şi pitorească a ţărilor române, noi n-am avut nici un Saint-Simon, nici unul din acei *memorialişti* ai Franţei septecentiste şi octocentiste, care să ne dea, în bine-aduse şi meşteşugite condeie, fizionomia Divanului domnesc şi a scenelor care se petreceau într-ânsul la judecăţi şi hotărâri.

Câte o frază răzleaţă a documentelor, câte un sec amănunt al searbădului Cronicar, câte o locuţiune lapidară a poetului poporan, ne fac să ghicim sau să vedem cu ochii minţii cam ce se petrecea la Divanul domnesc în diferitele epoci ale istoriei române şi-n deosebi ale istoriei Bucureştilor.

Vedem, la Curtea Domnească, în *Spătăria mare* sau în *Spătăria cu stele*, la-nceputul domniei lui Şerban-Vodă Cantacuzino, atunci când fostul spătar şi logofăt, înflăcărat încă de luptele dintre Ghiculeşti şi Cantacuzineşti, ajunse Domn şi, fără a se gândi că Şerban-Vodă trebuia să uite urele Logofătului Şerban, începe procese la Divan în contra duşmanilor săi de odinioară, – vedem, zic, scene măreţe prin străşnicia, nemila şi cruzimea lor. Mitropolitul tace, boierii tac, Bucureştenii sunt îngroziţi: nu se aude într-această înspăimântată tăcere de cât glasul neasemuit de răbufnitor al lui Şerban-Vodă, – glas care a rămas de pomină în povestirile Cronicarilor şi care băga-n răcorile spaimei până şi pe Turcii din Constantinopole.

Câţi boieri nu au fost atunci băgaţi în Ocne, – unii în Ocnele pustii şi părăsite! Câţi nu au fost omoraţi şi stările lor confiscate! Unuia Şerban-Vodă i-a otrăvit şi unica fată ce avea, pentru ca să-i piară până şi sămânţa după pământul românesc.

Chisar Rudeanul plecase de la Divan, în primii ani de Domnie ai lui Matei-Bassarabă, după ce primise 300 de toiege, şi plecase la ocne, după ce fusese dat prin târg cu ruşine. În timpul Brâncoveanului, Staicu Paharnicul, osândit de Divan, pornise călare pe măgar dea-ndoasele pe Podul Târgului-de-Afară. Şi li se mai *pecetluia* şi cămaşa pe dânşii.

Alte scene în timpul Fanarioţilor: Ienăchiţă Văcărescu ia în zeflemea pe Alexandru-Vodă Moruzi şi Mitropolitul Dosithie Filitis, poreclit *Deli-Zorzo* de boieri, striga Domnului că, dacă Domnul are *sabie* şi *topuz*, el, Mitropolitul Ţării, are *patеriţă* şi *clopote*, şi nu va iscăli cele ce, cu fără-de-lege, voieşte Vodă.

Să nu se creadă că toţi cârmuitorii bucureşteni, de la mic până la mare, au tăcut mulcomi în epoca Fanarioţilor. Ţiuiau urechile Fanarioţilor, Moruzeştilor şi Ipsilanţilor, de vorbe ca: *obiceiul pământului*, *legea strămoşească*, *pravila Ţării*, *zisa părinţilor*, şi Beii Fanarului, Domni în Ţară, plecau capul, tăceau şi-nghiţeau.

Corbenii, moştenitorii boierilor de la Corbii-de-Piatră, din secolul XV, rudă cu Corvinii Ungariei, Cândeştii, boierii cei voinici, care înfruntau Domnia în munţii Buzăului, Dudeştii, Bălenii, Bălăcenii, cei nebuni de vitejie, Filipeştii, Grădiştenii, Creţuleştii şi Văcăreştii ştiau cu deosebite forme să vorbească parveniţilor încoronaţi despre braga, cirivişul, lâna şi halviţa, pe care bunicii Beilor fanarioţi le vânduseră prin pieţele Constantinopolei.

Întocmai ca şi băcănesei milionare de mai deunăzi care, prefăcându-se că şi-a uitat limba, întreba cu dispreţ:

– *Qu'est-ce que ça, des „covrigi“?*

şi căreia i se răspundea cu fericită potriveală:

– *Ce qu'on mange avec des „măsline“, Madame!* –

tot astfel boierii pământeni răspundeau Beilor fanarioţi care voiau s-o apuce cu ei de sus în Divan sau într-alte părţi.

Au luptat cu toţii, pârcălabi şi vornici, judeţi şi ispravnici, pentru ca *obiceiul pământului* şi *legea strămoşească* să nu fie cotropite, şi-au reuşit, cu toate viforile duşmane şi cu toată vitrega aducătură a-mprejurărilor, să le ţină vii şi vorbitoare, dacă nu în scrisul Domnilor, cel puţin în mintea şi-n inima Românilor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

Cornelia BODEA

Ca odinioară Spiridon...

Biobibliografie

Născută la 9 aprilie 1916, Dud, jud. Arad. Istoric. Membru al Academiei Române (din 1992).

Studii liceale şi universitare (Facultatea de Filozofie şi Litere, specialitatea istoria României, istorie universală, bizantinologie) la Bucureşti; între 1935 şi 1937 a urmat şi Şcoala Superioară de Arhivistică şi Paleografie de pe lângă Arhivele Statului. În 1941 şi-a susţinut teza de doctorat *Moise Nicoară şi rolul său în lupta pentru emanciparea naţional-religioasă a românilor din Banat şi Crişana*, devenind doctor în filozofie şi litere; în 1969 a obţinut titlul de doctor docent. Între 1937 şi 1942 a funcţionat ca bibliotecară la Biblioteca Catedrei de Istorie Universală a Facultăţii de Filosofie şi Litere a Universităţii din Bucureştii; între 1949 şi 1975 a fost cercetător ştiinţific la Institutul de Istorie „N. Iorga" din Bucureşti; după 1989, profesor asociat la Facultatea de Istorie a Universităţii din Bucureşti. A desfăşurat o intensă activitate didactică în SUA, ca „visiting professor", ţinând numeroase cursuri şi seminarii la diverse universităţi americane.

Bibliografie selectivă

Documente privind Unirea Principatelor (vol. III), 1963

Bibliografia istorică a României sec. XIX (vol. I, V), 1972, 1974

Lupta pentru unitatea naţională 1834 – 1848, 1967

The Romanians' Struggle for Unification 1834 – 1849, 1970

A Portrait and a Fresco from the History of the Romanian People. N. Bălcescu, 1971

Karl Marx despre români. Restituiri şi date noi, 1976

Unitatea naţională şi independenţa în presa memorialistică americană, 1977

Contemporary American Recordings of Romania's Unity and Independence, 1978

Corespondenţa lui N. Iorga cu românii americani.

În vara lui 1956, ca proaspătă absolventă a Şcolii de stenodactilografie, am fost trimisă la Institutul de istorie al Academiei să stenografiez o sesiune consacrată revoluţiei de la 1848. Eram însoţită de alţi câţiva colegi şi aveam şi un stenograf mai în vârstă şi mai experimentat pe lângă noi. Un sentiment de mândrie că mă aflam acolo, amestecat cu uimire şi puţină teamă mă făceau să mă umflu în pene. În sala sobră lumina se revărsa generoasă prin ferestrele uriaşe. Stăteam la masa rezervată micilor maşini umane de reprodus spusele participanţilor încercând să-mi distribui atenţia spre înregistrarea mecanică a ceea ce auzeam dar şi spre miezul vorbelor rostite. Se vede că efortul a fost prea mare pentru cei 18 ani ai mei fiindcă din toată sesiunea am reţinut doar vorba domoală şi ochii apoşi ai profesorului P. P. Panaitescu şi caracterizarea lapidară dar de o sonoritate menită să se încrusteze într-o memorie încă puţin antrenată ca a mea a revoluţiei de la 1848 în cele trei ţări române: „sincronă şi simfonă". Cea care o făcuse mi-a părut atunci că oficia într-o arenă romană, că rosteşte un adevăr imuabil, parcă scandat, imposibil de discutat, de supus cauţiunii – necum de contestat. Pe urmă au mai fost şi ochii: neobişnuiţi, fără corespondent de descriere în limba română dar pe care i-am putut numi, franţuzită cum mă simţeam şi mă consideram atunci, *des yeux glauques*.

Şcoala de stenodactilografie, popas întâmplător între un eşec şi o reuşită de intrare la facultate, rămăsese undeva în urmă. Păstrasem doar manualitatea pentru *tahigrafie*, acea formă de înregistrare practicată încă din Antichitate a cuvântului vorbit. Trecuseră cinci ani şi reveneam în Institutul de istorie ca absolventă a Facultăţii de Istorie, repartizată la secţia de istorie modernă.

Şi din nou mândria, uimirea, teama aveau să pună stăpânire pe mine – de data aceasta pentru un timp mai îndelungat. „Sunt cercetătoare!" îmi venea să spun în stânga şi în dreapta. „Lucrez la Institutul de istorie al Academiei", mă făleam eu în faţa unei mătuşi uricioase care îmi amărâse copilăria cu reproşul că sunt stângace (asta doar la tăiat şi cusut, încolo eram „normală"). Deocamdată declaraţiile mele nu erau acoperite de fapte. Cercetarea mea se rezuma la controlul unor fişe (pentru o lucrare indispensabilă, rămasă şi azi neterminată, *Bibliografia istorică a României*). Cred că şi control e mult spus. Eram pur şi simplu trimisă la Biblioteca Academiei să văd dacă pe coperta unei cărţi e trecut tipograful Göbl singur sau cu succesorii ori dacă tezele de doctorat *Tensiunea arterială la mielul nou născut* şi *Inervaţia cavităţii bucale la raţă* au fost publicate fără anul de apariţie. Azi poate părea ciudat, prostesc chiar, să migăleşti asemenea fleacuri. Eu o făceam cu fervoare, cu grabă, pătrunsă de însemnătatea gestului meu. De ce? Pentru că eram trimisă de Domnişoara Cornelia Bodea, cea cu ochii imposibil de descris în româneşte. Când eşti tânăr, la început de carieră, când trebuie să-i înveţi abc-ul nu e de-ajuns să întrebi încolo şi încoace, să furi meseria ca un cizmar oarecare. Ai nevoie de repere, de oameni care să-ţi impună, pe care să-i asculţi, o vreme, orbeşte. Pe urmă vine vremea să te desprinzi, să lucrezi singur şi din învăţăcel devii cercetător pe propriile picioare, uneori chiar în răspăr cu cei care te-au călăuzit un timp. E semn că te-ai copt.

Atunci, în anii '70, la Institutul de istorie un astfel de reper era Cornelia Bodea. La Facultatea de Istorie fusese asistenta profesorului Gheorghe Brătianu şi îi iniţiase pe studenţi în tainele atât de trebuitoare ale ştiinţelor auxiliare. Acum, în Institut, continua, poate nu totdeauna conştientă, această şcolire indispensabilă a celor tineri în folosirea corectă şi curentă a instrumentelor de lucru. Pe nesimţite, cărţile din Biblioteca Academiei pe care le fişam, le verificam titlurile, ortografia numelui autorului ne deveneau familiare. De la simpla răsfoire treceam la capitole întregi citite. Nu de puţine ori lectura se făcea din doscă în doscă. Nu-mi amintesc ca în acei ani Domnişoara Cornelia Bodea să mă fi întrebat vreodată: „De ce ai stat aşa de mult la Aca-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

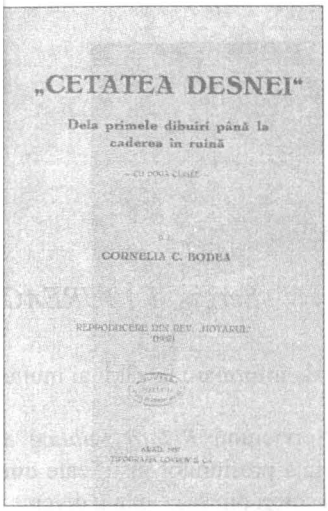

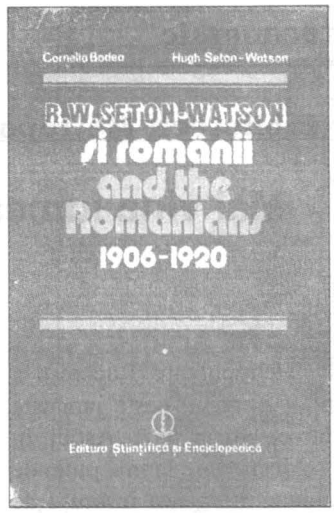

demie?" Gândea că ceva voi fi făcut eu acolo; oricum, de fiecare dată aduceam teancul de fişe „rezolvate". Se vede treaba că eram conştiincioasă pentru că începuseră şi alţi seniori cercetători să mă trimită cu aceleaşi rosturi. „Du-te, Spiridoane!" eram eu asemuită cu amărâtul de băiat de prăvălie al lui Caragiale, dar apelativul îmi făcea nespusă plăcere. O dată a trebuit să notez pe o fişă ceva despre un lucru pe care *la scris* cutare. În graba de a prinde ce mi se cerea, am făcut această greşeală care m-a urmărit noaptea ani în şir. Vedeam roiuri de *l-a*, *la*, trebuia să le separ, le încurcam, o luam de la capăt, aş fi vrut să le uit, să le înlocuiesc, dar ele se năpusteau mereu cu vinovăţie peste mine. Nu-mi dau seama nici azi dacă Domnişoara Bodea, dictându-mi, a băgat de seamă ce scrisesem. Poate că da, pentru că a zâmbit aşa, jumătate ironic, jumătate şăgalnic şi m-a lăsat să mă dezmeticesc singură.

Când am fost luată în echipa de 14 colegi, prieteni, rude care fabricau indicele la lucrarea Domniei Sale *Lupta românilor pentru unitate naţională* mi s-a părut că pornesc într-o adevărată aventură. Să afli, să identifici, să-i separi pe Câmpineanu tatăl de fiu, să găseşti numele de botez al lui Ubicini (Abdolomyne Honoré Jean sau Jacques?), dar mai ales să înveţi să faci corectură tipografică, şi asta pe o scândură de călcat pentru că era singurul suport rămas nefolosit în micul apartament din bulevardul 1 Mai. Şi tot acolo am văzut ce poate face inventivitatea unei femei cercetător: transformarea bucătăriei în birou, cu mape de manuscrise, cutii cu fişe şi pe pereţi lipite bilete policrome *pro memoria*. Dacă mai adaug şi ceaiul în minusculele ceşti chinezeşti de pe fundul cărora se ţitea chipul mustăcios şi ochii migdalaţi ai cutărui Li şi biscuiţii parfumaţi trimişi de la Arad – iniţierea mea în munca de cercetare era încântătoare.

Puneam toată această osârdie şi disciplină, acest spirit practic şi gospodăresc pe seama obârşiei amfitrioanei. Atunci i-am dat, în chip de mărţişor, un disc minuscul de sidef cu urarea *vivat, crescat, floreat Ardealul.*

A venit şi momentul când am simţit fragilitatea, neliniştea şi frământările celei pe care îmi plăcea s-o simt ca pe o casaţie, după propriile-i vorbe. Invitată în SUA să ţină cursuri de istoria Sud-Estului European, Domnişoara Cornelia Bodea a început să parcurgă o bibliografie impresionantă, structurând atent fiecare capitol, fiecare paragraf al viitorului curs. Îmi aduc aminte că atunci, pentru prima oară, mi-am îngăduit să-i contest o alegere: folosirea lucrărilor lui Jacques Ancel, care mie mi se părea depăşit.

Pe urmă de la Columbus University (Ohio) au început să sosească acele cartoline adorabile, alese cu nespusă grijă şi gingăşie, cu ceva care anula distanţa, stabilind o legătură imaterială poate dar în acelaşi timp atât de palpabilă... Printre puţinele lucruri păstrate din anii tinereţii am şi o astfel de carte poştală. E un profil de fetişcană cu părul adunat într-un coc bogat de culoarea ambrei. Domnişoara Bodea spunea că seamănă cu mine. Îmi place să cred că odinioară, în anii de început ai carierei mele, voi fi arătat aşa, tânără şi încrezătoare, dornică să cuprind cât mai mult din această ştiinţă de necuprins care e istoria...

Mă gândesc că, şcolar ori student fiind, ajungi să iubeşti ori să-ţi fie silă de o materie şi datorită dascălului care ţi-o predă. Probabil că înclinarea de a scoate la iveală manuscrise, de a face ediţii critice de texte mi-am format-o chiar din acei ani de ucenicie şi s-a accentuat când am început să lucrez autonom la Biblioteca Academiei. Văzându-i pe Domnişoara Cornelia Bodea ori pe profesorul Victor Slăvescu cum stăteau ore întregi nemişcaţi, stăpâni pe ei, asupra unor manuscrise n-am făcut decât să-i imit şi să mă disciplinez, să găsesc o adevărată plăcere în ceasurile petrecute la biroul meu ori la mesele din Biblioteca Academiei, Arhivele Statului ori Biblioteca Naţională.

Şi dacă ar fi să iau viaţa de la început, mi-aş alege aceeaşi cale – cu condiţia să am în preajmă călăuze şi apoi colegi aşa cum a fost şi cum este Domnişoara Cornelia Bodea.

Georgeta FILITTI

Perioada 1904 – 1918, 1983

1848 la români (3 vol.), 1982, 1998

La révolution européenne de 1848 dans une vision anglaise, 1985

David Urquhart, the Principalities and the Romanian National Movement, 1985

R.W. Seton-Watson şi românii / and the Romanians 1906 – 1920 (2 vol.), 1988, în colab.

Societatea Academică Română şi membrii ei străini 1867 – 1878, 1992

Charles Colson, Félix Colson şi românii. Restituiri şi rectificări istorice, 1993

Opinii şi repere americane despre români şi România, 1994

David Urquhart, Gustave Eichthal. Rectificări şi restituiri istorice, 1995

Ion Buzdugan şi Unirea Basarabiei (1917 – 1918), 1995

Prima societate a femeilor române (1815), 1996

„The Grand Old Man of Roumania". N. Iorga văzut de istoricii americani, 1996

Moise Nicoară. Gyula (Ungaria) 1784 – Bucureşti 1861, 2001

Confederaţia dunăreană – un deziderat masonic?, 2001

Valori de artă iudaică. Megillat Esther. Iaşi 1673 oferită mitropolitului Dosoftei, 2002

(Dorina N. RUSU, *Membrii Academiei Române. Dicţionar 1866 – 2003*, ediţia a III-a, revăzută şi adăugită, Editura Enciclopedică/Editura Academiei Române, Bucureşti, 2003)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București

Mai vine lumea la bibliotecă!

Sergiu GĂBUREAC

2004. An în care Biblioteca Metropolitană București a primit lovitură după lovitură, pierzând peste jumătate din spațiul deținut, prin retrocedări în serie. Astfel, în 2005, s-a ajuns ca activitatea să se desfășoare în mai puțin de două zecimi din spațiul necesar unei asemenea instituții de utilitate publică.

Pentru o metropolă cu două milioane de locuitori, consecințele neasigurării serviciilor publice de informare, documentare și lectură la nivel microcomunitar nu sunt greu de imaginat. Discriminarea la care asistăm aproape neputincioși, care se perpetuează de ani de zile prin lipsa a peste 40 de filiale necesare tocmai în zonele cu probleme ale orașului, a căpătat accente dramatice pentru viitorul civilizat al Bucureștilor. Diferențele dintre locuitorii diverselor cartiere privind șansele de informare și realizare cresc tot mai mult. Pete negre ale involuției se adaugă cu fiecare zi, acolo unde accesul liber, prin serviciul public, la informare și lectură este practic interzis. Acești cetățeni sunt condamnați, prin complicitatea propriilor aleși, la sărăcie materială și intelectuală continuă.

Menținerea utilizatorilor activi la **64.521**, un nivel apropiat față de anii precedenți (2002 – **65.976**; 2003 – **73.366**; 2004 – **70.308**), demonstrează dorința cetățenilor, din zona de acoperire a filialelor, de a se informa, de a se pregăti pentru viața care îi așteaptă, de a se autoeduca și informa. Marea majoritate a celor care accesează documentele bibliotecii publice sunt în formare sau reconversie profesională din zona săracă și medie. În condițiile în care, în general, filialele funcționează sub standardele prevăzute de lege privind spațiile și fondurile de documente pentru microcomunități, nu pot fi acoperite cererile din zilele de vârf pentru anumite documente de bibliotecă. În 2005, au intrat **29.542** volume (achiziții directe) + **2.786** (donații), față de un minimum necesar, anual, de **100.000** de unități biblioteconomice (u.b.). Există o mare cantitate de documente de bibliotecă editate înainte de 1989, care de mult timp trebuiau înlocuite. În starea actuală, riscul de îmbolnăvire a utilizatorilor este extrem de ridicat (rata de înlocuire a unor astfel de documente în Uniunea Europeană este de 7 – 10 ani).

În 2005, au fost conectate la Internet primele cinci filiale generale, două fiind și sedii de birouri zonale: *DIMITRIE BOLINTINEANU*, *MARIN PREDA*, *LIVIU REBREANU*, *IOAN SLAVICI* (Biroul zonal 1), *NICHITA STĂNESCU* (Biroul zonal 6), la care se adaugă filiala pentru copii *ION CREANGĂ* și cea specializată, *PAN HALIPPA*. A crescut, astfel, viteza circulării informației și a comunicării membrilor comunității cu Sediul Central și filiale, rezolvându-se, totodată, multe activități de editare și transmitere de documente. S-a trecut la informatizarea colecțiilor acestor filiale, care se vor adăuga catalogului electronic deja realizat pentru colecțiile de la Sediul Central. Sperăm ca, pe parcursul anului 2006, să asigurăm servicii electronice de informare la cât mai multe filiale.

Personalul din cadrul Serviciului *Relații Publice* a reușit, în mare măsură, să facă față presiunilor justificate din partea membrilor comunității cu cereri dintre cele mai diverse. Cei **6.163** de utilizatori frecvenți pe bibliotecar public la filialele generale, cu cele **15.477** documente de bibliotecă difuzate de fiecare bibliotecar public, arată efortul depus pentru satisfacerea cererilor de informații, documentare și lectură. Presiuni asemănătoare s-au înregistrat și la filialele pentru copii. Numărul utilizatorilor înscriși între 2001 – 2005 a ajuns la cifra de **165.865**, dar prin încetarea activității a peste 10 filiale, ultima fiind *CAMIL PETRESCU* (Sect. 6) la începutul anului 2005, s-au pierdut numeroși utilizatori activi. Total documente de bibliotecă difuzate în 2005 – **1.016.072** u.b.

Derularea proiectului *ZIUA FILIALEI* a însemnat, pe lângă omagiul adus patronilor spirituali ai filialelor, sărbătorirea utilizatorilor noștri, cei mai merituoși fiind premiați. În total, au fost derulate 402 proiecte de manifestări și acțiuni culturale specifice (lansări de carte, medalioane literare, evocări, expoziții), cu implicarea activă a multor personalități din diverse domenii de activitate (cadre didactice, preoți, filozofi, prozatori, poeți, medici, ingineri, polițiști, sportivi...). În 2004, au fost modernizate doar două filiale: *VASILE ALECSANDRI* și *NICOLAE BĂLCESCU*. Sunt, încă, filiale încălzite cu lemne (*GEORGE COȘBUC* și, în inima Bucureștilor, *DIMITRIE CANTEMIR*) sau filiale cu acces în funcție de capriciile unor administratori de bloc (*NICOLAE LABIȘ*, *MIHAI EMINESCU*, *AL. ODOBESCU*, *ANTON PANN*, *OTILIA CAZIMIR*, *ELENA FARAGO*) sau în spații total nefuncționale (*ȘT. O. IOSIF*, *DIMITRIE CANTEMIR*). Practic, doar trei filiale se apropie de standardele legislației românești (*D. BOLINTINEANU*, *ION CREANGĂ* și *LIVIU REBREANU*). Sediul Central *MIHAIL SADOVEANU* va fi redeschis publicului, după trei ani de consolidări, reparații generale și restaurări, în primăvara acestui an, într-o nouă organizare și diversificare a serviciilor.

Dacă la nivelul cerințelor, rezultatele sunt total nesatisfăcătoare, la nivelul standardelor de performanță, ele sunt mai mult decât mulțumitoare. Un paradox pe care doar specialiștii îl pot înțelege. Și explica, dacă au cui!

Știrile de după blocuri, tot mai aiuritoare, fac *rating*, dar nimeni nu analizează, cu seriozitate, cauzele degradării rapide a societății urbane și, mai ales, să creeze proiecte punctuale, pe termen scurt și lung, pentru civilizarea zonelor defavorizate educațional. Ne obsedează, continuu, întrebarea stupefiantă a unei tinere ziariste: „Mai vine lumea la bibliotecă!?!“ Da, vine. Cu o minimă condiție. Să existe **biblioteca publică** dezvoltată, măcar, la nivelul legislației românești (Legea Bibliotecilor nr. 344/2002 republicată).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Cărturar

Theodor Pallady

Mass-media au primit toate datele solicitate, la care s-au adăugat, periodic, comunicate de presă, ştiri, informaţii, articole sau materiale despre activitatea noastră cotidiană. Cei mai mulţi jurnalişti au înţeles perfect demersul nostru, intuind că nu e vorba de publicitate ieftină.

Mulţumim, şi pe această cale, profesioniştilor din presa scrisă, auzită şi văzută pentru promovarea imaginii instituţiei în micro şi macrocomunitate, precum şi pentru susţinerea membrilor comunităţii în demersul lor de a avea acces civilizat la principalul furnizor de informaţii şi lectură la nivel microcomunitar bucureştean, Biblioteca Metropolitană.

O ştire de ultimă oră. Se fac pregătiri pentru închiderea unor noi biblioteci: *BOGDAN PETRICEICU HASDEU*, una dintre cele mai frecventate filiale ale Bibliotecii Metropolitane Bucureşti, *PETRU MAIOR*, *TUDOR ARGHEZI*...

Toate acestea şi multe altele au constituit teme dezbătute la întânirea profesională a bibliotecarilor din cadrul Serviciului *Relaţii Publice* din 24 februarie a.c.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Zile ale filialelor

Radu VLĂDUȚ

Alecu Russo

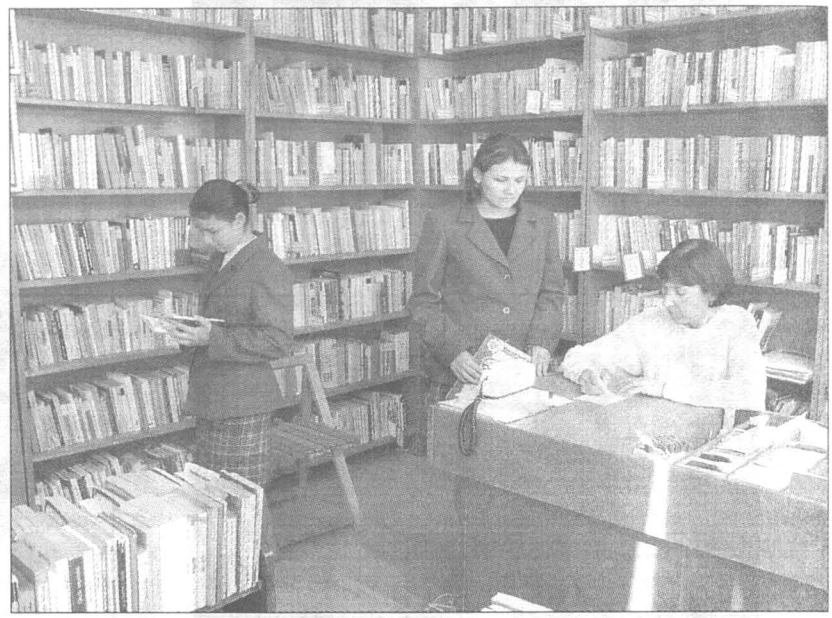

Biblioteca Alecu Russo... este mică, intri direct din stradă; deci n-ar fi cine-ştie-ce îmbietoare dacă n-ar fi bibliotecara, doamna Bălaşa, un om de o mare delicateţe, care ştie să înfrumuseţeze decorul modest cu o floare şi, mai ales, cu o vorbă dulce – scria Ileana Vulpescu în „Almanah Biblioteca" din anul 1996.

Şi astăzi tot d-na Georgeta Bălaşa Cristea gestionează biblioteca din strada Colţei nr. 27. A adunat 38 de ani de serviciu şi e o persoană foarte cunoscută de zeci de generaţii de cititori din toate categoriile sociale care locuiesc sau au locuit în această zonă centrală a Capitalei.

Astfel că tot ea a organizat, pe 16 martie 2006, *Ziua Filialei*, manifestare anuală devenită tradiţională, la care au fost prezenţi cititori fideli, elevi, colegi din Biblioteca Metropolitană Bucureşti. Programul a cuprins: evocarea scriitorului Alecu Russo, lansarea volumului de versuri *Zbor cucerit* de Marius Mirescu, poştaşul din cartier, prezentat de publicistul Aristotel Bunescu, recital de versuri în manieră *free style* al lui Bogdan Iordănescu, cu participarea Centrului de Tineret al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti.

În final, a avut loc decernarea premiilor pe anul 2005, după cum urmează: cel mai bun colaborator: Artistotel Bunescu; cel mai fidel utilizator: Rodica Orăşeanu; cel mai bun utilizator elev: Teodor Marian Contescu; diplomă specială acordată de Centrul de Tineret al Bibliotecii Metropolitane elevului Teodor Marian Contescu.

Să adăugăm că la aceeaşi adresă, str. Colţei 27, mai fiinţează două instituţii de cultură, coordonate de Biblioteca Metropolitană Bucureşti: Centrul de Tineret şi filiala *PAN HALIPPA*.

* * *

Biblioteca *ALECU RUSSO* a fost înfiinţată în anul 1960. La început a funcţionat în Bd. Hristo Botev 20, iar din 1976 s-a mutat în str. Colţei 27.

Ea este astăzi un spaţiu public a' ctiv pentru locuitorii din zonă, facilitând dialogul cultural civic între membrii comunităţii şi personalităţi culturale. La programele bibliotecii (lansări de carte, expoziţii de pictură) au participat scriitori precum Ileana Vulpescu, Sanda Sântimbreanu, Toma George Maiorescu, regizorul Savel Stiopul, publicistul Aristotel Bunescu, actriţa Adela Mărculescu şi alţii.

Adresa: Str. Colţei 27, Sector 3
Telefon: 310.39.15
Mijloace de transport: tramvaiele – 5, 16, 21; autobuzele – 311, 336, 601; troleibuzele – 61, 66, 69, 70, 85, 90, 91, 92; metrou – staţia Piaţa Universităţii
Program – Luni, Marţi, Miercuri: 12 – 19, Joi, Vineri: 10 – 16
Bibliotecar-coordonator: Georgeta Bălaşa Cristea
Nr. volume: cca. 17.000
Nr. cititori: cca. 1.000

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Acasă la Topârceanu

În cartierul Militari, în spatele Pieței Veteranilor, la parterul unui bloc de locuințe, funcționează o mică bibliotecă publică: filiala *GEORGE TOPÂRCEANU* a Bibliotecii Metropolitane București. Pare greu de crezut, dar cu un fond de numai 13.000 volume, bibliotecara Gina Roman (bine cunoscută de toți elevii din zonă) – care gestionează singură unitatea, îndeplinind pe rând toate funcțiile cerute – avea la sfârșitul anului trecut aproape 5.500 de cititori înscriși! E indiscutabil meritul d-nei bibliotecare: doar dacă-ți iubești meseria poți convinge atâta lume să-ți calce pragul, în contextul în care cititul devine, pe zi ce trece, o obligație pentru elevi și un lux pentru celelalte categorii sociale.

În ziua de 21 martie 2006, a avut loc manifestarea culturală *George Topârceanu – 120 ani de la naștere*. Au fost invitați elevii Școlii Generale nr. 160, cu profesorii coordonatori Mihaela Purba și Carmen Rusa, iar invitat de onoare, prof. Marcel Ciorcan.

Programul a cuprins scurte comunicări: *Umor și sensibilitate în opera lui Topârceanu*, *Universul poeziei lui Topârceanu – ghicitori*, *Problema râsului și a umorului: comicul, ironia și autoironia*, *Legătura elevilor cu biblioteca (rolul lecturii în autoeducație)*.

Din partea Bibliotecii Metropolitane București au participat Liviu Butuc, șef Serviciu Metodologic și Georgeta Filitti, șef Serviciu Relații Internaționale. Documentare. Publicații, care a prezentat poemul *Ochii tăi*, compus de Otilia Cazimir pentru G. Topârceanu și recitat la Radio în 1967.

Elevii Școlii Generale nr. 160 au susținut o scenetă inspirată de opera lui G. Topârceanu, primind în final daruri în cărți.

Dintre manifestările bibliotecii pe anul 2005 putem aminti: 12 martie: *80 de ani de la nașterea lui Constantin Chiriță* (oră de lectură și expoziție de carte); 9 mai: oră de dirigenție cu elevii clasei a VII-a a Școlii Generale nr. 160, prof. diriginte Mihaela Purba; 1 iunie – 30 august: programul *Roata Copilăriei* – proiectul cultural estival *Vacanța 2005*; 20 noiembrie: *Ziua Mondială a Copilului* – expoziție de carte pentru copii.

Această efervescență se datorează și relațiilor de colaborare pe care biblioteca le are cu mai multe unități de învățământ din zonă: Școlile Generale nr. 156, 160, 198, 117, 174, 310, Liceul Economic „C. C. Kirițescu" și liceele „Tudor Vladimirescu" și „Petru Poni".

Filiala *GEORGE TOPÂRCEANU* funcționează în acest local din anul 1979 și, probabil, elevii din 1979 își trimit copiii, acum la rândul lor elevi, la aceeași bibliotecă în care ei studiau cu ani în urmă...

Adresa: Str. Veteranilor 7-9, Bl. 6, Sector 6
Telefon: 430.27.96
Mijloace de transport: autobuzele 336, 137, troleibuzele 61, 62, metrou (stația Armata poporului)
Program: Luni, Marți, Miercuri: 10 – 17; Joi, Vineri: 10 – 16
Bibliotecar coordonator: Gina Roman
Nr. volume: 13.057
Nr. cititori: 5.413

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Secvențe

Biblioteca magică

Proiectul **Ziua Filialei** a debutat în acest an cu mai mult decât incitanta invitație la *Biblioteca magică* din Radu Beller, 26. O zi, 18 ianuarie, dedicată *portughezilor* de peste mări, reprezentați aici de valoroasa Colecție *ANTONIO OLINTO* cu cele aproape 3.000 de documente (cărți, albume, casete video, CD-uri...).

Relevante s-au dovedit amintirile fostului consul al României, Nicolae Sporiș-Spătaru, în țara carnavalului și a fotbalului de superclasă, Brazilia, precum și lucrările plasticienelor Elena Forțu și Magda Ghinea.

În final, Elena Rădulescu, șefa Biroului Zonal 6, coordonatoarea Filialei *IOAN SLAVICI*, a înmânat primele diplome și premii pe anul 2005 ale Bibliotecii Metropolitane București. Cei care le-au primit au fost: Colegiul Național *I.L. CARAGIALE* și Elena Forțu pentru buna colaborare în organizarea unor manifestări culturale, Rodica Dănilă și C-tin Rădulescu, utilizatori, pentru faptul că au păsit cu încredere și de multe ori pragul bibliotecii publice. (*GSM*)

Cuvânt și imagine

Joi, 16 martie 2006, la Biblioteca *MARIN PREDA*, în ambianța deosebită a Colecției de Francofonie *ELENA VĂCĂRESCU*, a avut loc manifestarea *Cuvânt și imagine*, dedicată **Anului Francofoniei**, un proiect derulat în colaborare cu Asociația Română a Profesorilor de Limbă Franceză, Serviciul Memorie Comunitară și Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

În deschiderea manifestării, moderată de Sergiu Găbureac, elevi ai Școlii *Sf. Silvestru* (coordonator prof. Mihaela Vanghele) și ai Școlii nr. 51 (coordonator prof. Manuela Ionescu) au prezentat recitalul de cântece și poezii *Chantons ensemble pour la francophonie*. Au urmat Florentina Albu, Roxana Radu, Raluca Constantinescu și Cristina Țepuș (eleve la Liceul *C.A. ROSETTI*, coordonator prof. Bianca Bentoiu), protagonistele piesei *Va et vient* de Samuel Beckett.

Un alt moment mult așteptat a fost cel al acordării premiilor pe anul 2005 ale Filialei *MARIN PREDA*. Premiul pentru *cel mai activ colaborator* a fost acordat Asociației Române a Profesorilor de Limbă Franceză și Școlii nr. 152 Uruguay, iar premiul pentru *cel mai bun utilizator* d-rei Agatha-Cristina Georgescu.

Cadoul Bibliotecii Metropolitane București, pentru cei prezenți, a venit din partea Serviciului Memorie Comunitară – Ana Maria Orășanu și Florin Preda – prin mult apreciata prezentare a *Bucureștilor lui Carol I – 125 de ani de la declararea Regatului României*, însoțită de imagini din colecțiile BMB.

Premierea promotorilor limbii franceze și ai spiritului francofon, de către inspector Cristina Grigore și prof. Bianca Bentoiu, a încheiat o manifestare reușită. Sponsorul manifestării a fost Editura Biblioteca Bucureștilor și Inspectoratul Școlar al Municipiului București. (*Marilena CHIRIȚĂ*)

Acces liber la informație și lectură

Într-un spațiu complet modernizat, a fost redeschisă Biblioteca *NICOLAE BĂLCESCU*, filială a Bibliotecii Metropolitane București. Cele peste 25.000 de documente de bibliotecă (cărți, enciclopedii, dicționare, albume, periodice, CD-uri, casete audio-video etc.) sunt puse la dispoziția tuturor bucureștenilor din zona Pieței *Progresul*. Cea mai mare parte a fondului au regim de împrumut la domiciliu, iar documentele de referință și periodicele pot fi consultate la sala de lectură. Astfel, sunt oferite informații din toate domeniile cunoașterii, cele de interes comunitar fiind constituite într-un modul distinct.

În viitorul imediat, filiala va fi conectată la sistemul informatizat al Bibliotecii Metropolitane București. Sistemul cuprinde, deocamdată, Sediul Central și încă opt filiale, comunicarea fiind la standarde europene. Adresa filialei: Șos. Giurgiului, 86; tel. 450.24.80. Programul pentru utilizatori: luni – vineri 9 – 19 și sâmbăta 9 – 13. (*GSM*)

Biblioteca MARIN PREDA

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România

- V -

Liviu BUTUC

5.9. Computerul şi reţeaua (II)

După evenimentele decembriste are loc un fenomen de degringoladă în compartimentul IT&C. Se pierd pieţele tradiţionale, specialiştii de la ITC (Institutul de Tehnică de Calcul) se dispersează în companii înfiinţate acum, iar cei mai mulţi emigrează în SUA şi Canada.

În ciuda acestui fapt, în 1992, la ICI devine operaţional primul nod românesc care realizează legătura cu EARN (European Academic Research Network) prin Universitatea din Viena (la acest nod se leagă curând IFA, UPB, CFPES şi IMAR, iar din 1993 nodul asigură conectivitatea completă la Internet). La 26 februarie 1993 are loc cuplarea oficială a României la Internet, domeniul „.ro" fiind recunoscut la nivel internaţional de către Internet Assignment Numbers Authority. De atunci funcţionează şi Asociaţia Naţională a Internet Service Provider-ilor (ANISP). În acelaşi an se proiectează o primă concepţie-cadru a unei reţele pentru cercetare şi învăţământ superior denumită RNC. RNC a apărut în urma convergenţei iniţiativelor MCT, CNI şi Ministerului Învăţământului (actualul MEC) de a proiecta şi realiza o reţea naţională de calculatoare pentru activitatea de cercetare ştiinţifică şi dezvoltare tehnologică. Dintre obiectivele acestei instituţii de importanţă strategică naţională menţionăm:

- crearea unei infrastructuri tehnice şi organizatorice pentru servicii electronice la nivel naţional;
- asigurarea unui mijloc rapid şi performant pentru schimbul de informaţii;
- folosirea bazelor de date tehnico-ştiinţifice din ţară şi străinătate oferite prin reţele;
- crearea unui suport pentru informare, documentare şi cooperare tehnico-ştiinţifică la nivelul colectivelor, al temelor şi al programelor de cercetare – dezvoltare.

Principalele servicii oferite de RNC utilizatorilor sunt:

- serviciul de poştă electronică;
- accesul la biblioteci de programe;
- accesul la resurse de calcul de mare putere (supercalculatoare);
- accesul la baze de date naţionale şi internaţionale;
- accesul la liste de corespondenţă;
- aprobarea, înregistrarea şi administrarea domeniilor sau subdomeniilor web din zona „.ro"[194].

Principalele domenii şi subdomenii „.ro" valabile pentru persoanele fizice şi juridice sunt:

- **„.ro"** – pentru orice persoană fizică sau juridică;
- **„.com.ro"** – pentru firme, comerţ;
- **„.org.ro"** – pentru organizaţii non-profit, sociale sau asociaţii civile;
- **„.tm.ro"** – pentru mărci înregistrate;
- **„.store.ro"** – pentru magazine;
- **„.info.ro"** – pentru furnizorii de informaţii;
- **„.nom.ro"** – pentru persoane fizice;
- **„.nt.ro"** – pentru companiile care desfăşoară activităţi privind reţelele sau Internetul;
- **„.firm.ro"** – pentru firme;
- **„.www.ro"** – pentru companii a căror activitate priveşte direct www;
- **„.arts.ro"** – pentru organizaţii care desfăşoară activităţi artistice;
- **„.rec.ro"** – pentru divertisment.

(La sfârşitul anului 2005 s-au deschis primele adrese de site-uri terminate cu „.eu", domeniu înfiinţat la cererea UE pentru promovarea comerţului electronic şi sporirea vizibilităţii companiilor şi organizaţiilor din ţările membre ale Uniunii. Domeniul „.eu" este administrat de EURid, o organizaţie non-profit europeană, care va vinde domeniile prin intermediul a 750 de reselleri autorizaţi. Companiile româneşti pot avea acces la aceste adrese dacă au o filială într-una din ţările membre ale UE până la integrarea României).

În 1993 apare **SC EUNET SRL**, primul operator comercial Internet din România, iar anul următor se demarează instalarea primei legături prin satelit, cu PTT Austria, a nodului internaţional al ICI. **EUNET România SRL** a devenit ulterior **KPNQ West România** şi este considerat, practic, primul Internet Service Provider comercial din 26 iulie 1993.

În 1996, Institutul de Cercetări pentru Inteligenţă Artificială al Academiei Române editează pe Internet prima carte românească: **Drăgănescu, M.** – *L'Universalité ontologique de l'information.*

În 2001 Academia Română elaborează strategia privind societatea informaţională, definind vectorii tehnologici şi funcţionali ai Societăţii Cunoaşterii, primul fiind Internetul de bandă largă.

În 2003 Radiocomunicaţii SA, ca urmare a unui proiect pilot cuprinzând Bucureşti şi alte 6 oraşe din ţară, trece la realizarea unei reţele de transmisie de date în pachete prin Protocolul Internet care să cuprindă 40 de oraşe ale ţării[195].

În timp de 12 ani, între 1993 – anul cuplării oficiale la Internet – şi 2005, România a făcut un salt cantitativ şi calitativ semnificativ în domeniul IT. Astfel, la nivelul anului 2005, activau în România 1.450 de companii în domeniul IT cu peste 63.600 de specialişti, din care 45.444 aparţin sectorului privat, iar 18.800 lucrează în domeniul software-ului. Din totalul firmelor de software şi servicii IT, 36% sunt plasate în Capitală, deţinând 45% din personalul care activează în acest domeniu. Al doilea mare centru de software şi servicii IT este Timişoara, urmat de Cluj, Iaşi, Braşov, zona Prahova, Constanţa şi Sibiu.

Cele mai dezvoltate regiuni ale României, după Bucureşti, sunt cea de Vest, Centru şi Nord-Vest, care acumulează împreună 34% din personalul industriei IT şi 22% din cifra de afaceri, în timp ce regiunile Sud-Vest, Sud, Sud-Est şi Nord-Est totalizează doar 21% din personal şi 15% din cifra de afaceri, în condiţiile în care ponderea lor în populaţia totală este de 57%[196].

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Un studiu comandat de Microsoft România relevă că industria IT va creşte cu 10% pe an şi va ajunge la 1,3 miliarde de dolari în 2009. În aceeaşi perioadă, sectorul IT va genera 35.000 de locuri de muncă şi 1,4 miliarde de dolari din venituri şi taxe către bugetul de stat. Serviciile Internet au fost deschise competiţiei de piaţă încă de la apariţia lor, astfel că la nivelul anului 2003 existau 400 de furnizori de servicii (ISP) din care peste 50 oferă servicii la nivel naţional. Dintre aceştia amintim:

SYSCO NET – companie cu capital privat, fondată în anul 1992; parteneră autorizată IBM;

PC NET DATA NETWORK – fondată în anul 1993; printre primii provideri din România care s-au preocupat de edificarea unei infrastructuri performante, utilizând tehnologia **broadband**;

GLOBAL ONE (EQUANT) – şi-a făcut apariţia în anul 1993; este membră a France Telecom Group, având ca obiectiv furnizarea unei game complete de servicii din domeniul transferului de informaţii; reţeaua mondială Equant are centre de afaceri în 220 de ţări ale lumii;

INES GROUP – a intrat pe piaţa românească în anul 1995; furnizează servicii, asistenţă tehnică şi certificate în conformitate cu ISO 9000/2001;

MEDIA SAT SA – înfiinţată în 1997, este parte integrantă din cel mai mare grup de media din România: Media Pro. Şi-a bazat activitatea pe infrastructură de emisie TV / FM şi comunicaţii Internet;

SAMSESS ROM SRL – asigură servicii Web din anul 1999;

GLOBTEL INTERNET SRL – şi-a început activitatea în Ploieşti, în anul 2000, ca furnizor de Internet la nivel local, extinzându-se ulterior. Din noiembrie 2002 a devenit oficial al doilea operator oficial agent al Romtelecom; asigură servicii Internet şi acces telefonic către mai mult de 250 de destinaţii internaţionale;

IDILIS – firmă cu capital social majoritar străin, şi-a făcut apariţia în martie 2001; asigură acces la Internet şi asistenţă tehnică nonstop;

ASTRAL TELECOM SA – este unul dintre cei mai importanţi furnizori naţionali de servicii integrate de comunicaţii electronice din România, având peste 70.000 de clienţi în mai mult de 100 de localităţi; oferă conexiuni permanente de mare viteză prin fibră optică, unde radio şi cablu coaxial şi servicii de convorbiri internaţionale către peste 400 de destinaţii.

Dintre furnizorii de reţele de comunicaţii se evidenţiază:

ASTRAL TELECOM SA – ajunsă în anul 2003 cea mai mare firmă de comunicaţii prin cablu optic şi coaxial din România;

FUJIKURA TELECOM – companie multinaţională cu sediul central la New York; deţine peste 200 de fabrici în 32 de ţări; este specializată în cabluri electrice, componente de calculatoare şi fibre optice;

NK CABLES ROMANIA SRL – a treia companie de cabluri ca mărime din Europa, cu experienţă în domeniu, datând din anul 1912;

ROMANIA DATA SYSTEM (RDS) – este specializată în fibră optică, revenindu-i, împreună cu RCS (ROMANIA CABLE SYSTEM), dezvoltarea a circa 4.000 de km de reţea de profil;

SC TELECOMUNICAŢII CFR SA – cu reţea de acoperire naţională dezvoltată de-a lungul căii ferate;

SC RADIOCOMUNICAŢII SA (SNR) – este Societatea Naţională de Radiocomunicaţii înfiinţată în anul 1991 şi transformată, în 1998, în societate pe acţiuni; are cea mai dezvoltată reţea din Europa Centrală şi de Est, cu peste 2.500 km.

La capitolul producători şi furnizori de echipamente IT amintim:

OMNILOGIC – înfiinţată în 1992; a devenit lider în distribuţia IT&C din România, deţinând peste 20% din piaţa de suport tehnic şi consultanţă şi o reţea de diseminare cu peste 800 de parteneri;

AREXIM SA – cel mai mare dealer de Xerox-uri şi service pentru ele începând cu anul 1990, iar din 1998 îşi dezvoltă şi o reţea de distribuţie a echipamentelor de birou;

COMPUTERLAND – înfiinţată în 1991 ca franciză a ComputerLand Europa – Luxemburg; operează în domeniile asamblării, distribuţiei, instruirii, consultanţei şi suportului tehnic;

MINOLTA ROMANIA – prezentă în ţara noastră încă din 1985 prin Compania Minolta, care va înfiinţa, în anul 1991, filiala „Minolta România", cu o reţea de peste 200 de dealeri;

PANSOFT – exista înainte de '89 în cadrul ICI sub denumirea de Biblioteca Naţională de Programe. În anul 1990, aceasta devine Centrul Naţional de Difuzare Produse Informatice (CNDPI); un an mai târziu îşi schimbă numele în Romsoft, care se va privatiza integral în anul 1999, iar în 2001 îşi adaugă la titulatură „The hardware company";

FLAMINGO COMPUTERS – este înfiinţată în 1994 şi în prezent are filiale în peste 19 oraşe din România, precum şi în alte 9 ţări. Se plasează pe prima poziţie pe piaţa românească prin volumul vânzărilor de componente produse de firme renumite, dar şi în ateliere proprii;

HEWLETT PACKARD (HP) – în România comercializează dispozitive de stocare pe disc, notebook, pocket PC, imprimante, faxuri, copiatoare, scannere, monitoare, consumabile, software etc.;

IDM ROMANIA – este parte componentă a uneia dintre cele mai vaste reţele de producţie şi distribuţie de echipamente şi accesorii IT.

Dintre marile firme producătoare şi furnizoare de programe de calculatoare exemplificăm:

MICROSOFT ROMANIA – fondată în 1975; este cea mai mare producătoare de software, servicii şi tehnologii de Internet pentru calculatoarele personale;

SOFTWIN – apare pe piaţă în 1990; a dezvoltat şi implementat peste 4.000 de proiecte ai căror beneficiari sunt clienţi străini în proporţie de peste 70%; s-a evidenţiat şi prin programul antivirus Bit Defender recompensat cu numeroase premii internaţionale; tot aici, programatorul român Radu Georgescu a creat programul antivirus RAV (1994) care a fost achiziţionat de Microsoft în anul 2003 cu circa 10 milioane de dolari, un record de invidiat. În anul 2005, compania Softwin a obţinut două premii, pentru cel mai bun produs software al anului (Bit Defender & Professional Plus) şi pentru cel mai inovativ produs românesc (Linux Defender);

ROMANIAN DATA SOFT (1992) – cu capital mixt româno-francez;

GeCAD (1992);

ADCOS ROMANIA SRL (1996)[197].

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Muzica

In privința furnizorilor de PC-uri, la nivelul anului 2004, primele 5 locuri le ocupau Flamingo Computers (cu o cotă de piață de 14,5%), Hewlett-Packard (12,4%), Romsoft (11,5%), K-Tech (10,3%) și ComRace (6,9%). În ce privește sistemele de operare, piața se împarte între Windows (77,8%) și Linux (21,9%) urmate de Netware Unix (cu 0,1%)[198].

În piața IT&C din România, ponderea de servicii și soft este de circa 25,3%, la nivelul anului 2005, procent care ne plasează în urma Bulgariei, care depășise, încă din anul 2001, cifra de 30% și cu mult sub media Europei Centrale și de Est (45%) sau a Franței (70%)[199].

După anul 2000, Internetul a devenit și în România un instrument de informare și comunicare, dar și un mediu de dezvoltare a unor aplicații de afaceri. Numărul de calculatoare personale și de internauți cunoaște o creștere exponențială. Astfel, dacă în anul 2000 doar 3,6% dintre români dețineau un calculator, în 2003 această cifră a crescut la 10% (2,1 milioane de PC-uri) și a ajuns în 2005 la peste 22%, procentul fiind similar cu cel din Lituania, dar superior celui din Bulgaria (14%). Din numărul total de PC-uri, doar 7% sunt conectate la Internet. Conform aceleiași statistici furnizate de Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor (MCTI), dacă la nivelul anului 2001 existau circa 1 milion de utilizatori Internet, în anul 2005 s-a ajuns la 5 milioane și se prevede cifra de 5,5 milioane internauți pentru anul 2006. Locațiile preferate de români pentru accesarea Internetului sunt: de acasă (40%), de la locul de muncă (33%), din instituții de educație (13%). Locațiile de tip Internet Café sunt utilizate cu o frecvență de 26%. În privința scopului folosirii Internetului, un sondaj european printre utilizatorii români relevă că 78% dintre aceștia caută informații, 40% muzică sau jocuri, 77% folosesc poșta electronică, iar 33% intră pe forum-uri on-line sau în camere de chat. Dintre companiile românești intervievate, 12% au răspuns că utilizează Internetul pentru a avea acces la servicii financiare și bancare.

Dacă în 1993, când începe aventura României pe Internet, erau înregistrate doar 10 domenii „.ro", în anul 2005, numărul acestora atinge 108.250, din care 15% nu sunt funcționale, fiind fie rezervate pentru a fi speculate, fie neatractive.

La capitolul conexiuni, în România, la 31 decembrie 2004, existau 980.000 de conexiuni Internet, majoritatea covârșitoare (823.100) era reprezentată de conexiuni dial-up. La acea dată se mai înregistrau 87.300 de conexiuni prin cablu, 6.400 prin fibră optică, 15.600 prin radio și 4.100 prin DSL. Aproape 40% din numărul total de conexiuni la Internet în țara noastră aveau o viteză mai mare de 128 Kb/s.

De asemenea, este demn de subliniat că la nivelul anului 2002, toate ministerele aveau web-site propriu, 53 din 207 municipii au implementat sisteme informatice pentru plata taxelor/impozitelor locale prin mijloace electronice, 74% din prefecturi au web-site propriu, 98% din primăriile municipale și din consiliile județene dispuneau de web-site propriu. În privința formării specialiștilor în domeniul IT&C, România ocupă un loc de frunte. Astfel, cu circa 5.000 de tineri specializați anual țara noastră se situa, în anul 2003, pe primul loc în Europa și pe locul 6 în lume. Îmbucurător este și faptul că prin exceptarea la impozitul pe venit a persoanelor care lucrează în domeniu IT&C s-a atenuat migrarea specialiștilor (îndeosebi în SUA și Canada) de la 15% la 2% și a crescut personalul angajat în aceste activități cu peste 40% pe parcursul unui an[200].

Potrivit statisticilor oferite de Trafic.ro, cele mai vizitate site-uri sunt în ordine mass-media, matrimoniale, locuri de muncă, site-uri cu muzică și dedicate spiritualității. Un număr impresionant de alogeni accesează domeniile „.ro". Spre exemplificare, la nivelul lunii august 2005, s-au înregistrat nu mai puțin de 10.763.338 de persoane din străinătate. Cei mai atrași de spațiul internetic românesc sunt americanii, care dețin 19% din totalul vizitelor. Le urmează: britanicii (5%), germanii și canadienii (4%), italienii (3%), dar și

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

accesări „exotice" din Guineea, Insulele Cook sau Malvine[201].

În perspectivă se preconizează, în linii mari:

• creșterea considerabilă a vânzărilor de notebook-uri (laptop-uri) – odată cu dezvoltarea acumulatorilor pe bază de metanol propuși de IBM și Sanyo, care asigură o independență de 8 ore. Alături de telefoanele celulare, „ordinatoarele de buzunar" asigură așa-zisa „comunicare nomadă" și ștergerea frontierelor dintre spații; accelerarea serviciilor mobile de Internet, astfel încât un mare număr de utilizatori din zonele rurale, fără linie telefonică fixă, să se poată conecta la Internet (până în anul 2010 se estimează că toate telefoanele mobile de pe piață vor permite accesul la Net);

• punerea în aplicare a proiectului *City Net*, care presupune dezvoltarea unor „orașe digitale" alese dintre cele care au peste 200.000 de locuitori;

• demararea unui proiect public privat privind furnizarea de servicii Internet la sate prin liniile electrice, de fapt un test în vederea implementării tehnologiei PLC (Power Line Communications), ca alternativă de acces la comunicații în zone rurale și reducerea decalajului digital dintre urban și rural. Tehnologia PLC este o revoluție în sistem experimentată deja în SUA de către Google, Hearst Corporation și Goldman Sachs. Comisia Europeană a elaborat și ea un act privitor la PLC, în aprilie 2005, pentru ca țările membre să vină cu măsuri clare în domeniu. În paralel, se vorbește și de tehnologia „Broadband-in Gas", adică Internet prin țevile de gaz, brevetată de compania Nethercomm, care încearcă să-și extindă serviciul pe teritoriul SUA atât pentru persoane fizice, cât și pentru mediul business. În România, primele încercări de utilizare a tehnologiei PLC au fost făcute în anul 2005 de Electrica Muntenia-Sud într-un bloc din zona Unirii din București, precum și într-o unitate de învățământ. A urmat satul Mărășești din comuna Band, jud. Mureș. Avantajul noii invenții este acela că valorifică o infrastructură, cea electrică, existentă în majoritatea locuințelor. Astfel se creează premisele dezvoltării serviciului universal de tip acces la punct fix; în paralel cu aceste aplicații, la sfârșitul anului 2005, s-a experimentat și tehnologia WiMAX, care poate oferi acces wireless la Internet pe suprafețe de până la 50 km² din unități mobile. Pentru verificarea în regim normal de trafic a noii tehnologii, operatorul român, Societatea de Radiocomunicații, a decis să instaleze, în perioada septembrie – decembrie 2005, șase stații de bază WiMAX, în județele Cluj, Timiș și Suceava;

• conectarea, până în anul 2008, a tuturor școlilor din mediul rural la Internet, folosindu-se rețeaua de peste 3.600 de km de fibră optică a CFR;

• introducerea *Programului de promovare a lecturii și de „reinventare" a bibliotecii ca instituție infodocumentară de prim rang*, care prevede cuplarea a 300 de biblioteci din localități de mărimi diferite, din diverse zone ale țării, într-o rețea on-line și crearea unui fond de carte virtuală;

• *Economia bazată pe cunoaștere* este un proiect detașat din sintagma „Societatea Cunoașterii" și are în vedere asigurarea accesului cetățenilor la serviciile moderne de telecomunicații și reducerea discrepanțelor în domeniul educației IT&C. Societatea Cunoașterii este o etapă în dezvoltarea umană care succede societății postindustriale. De altfel, termenii alternativi inițiali se referă la „societatea postindustrială", „societatea postcapitalistă", „societatea bazată pe știință", „societatea bazată pe cunoștințe" și, în fine, „societatea informațională" (pe care unii teoreticieni o consideră o preetapă a Societății Cunoașterii, alții o suprapun acesteia din urmă), strâns legată de performanțele NTIC de inovare, prelucrare, stocare și diseminare a informației. O predefinire a Societății Cunoașterii, sub forma societății informaționale, se întrezărește, în 1957, la Conferința Internațională a oamenilor de știință de la Londra, odată cu conturarea conceptului de știința informației care va deveni știința societății informaționale, așa cum fizica a fost și este știința societății industriale. Economistul american Fritz Machlup (1962) introduce și sintagma „industria cunoașterii", iar sociologul Daniel Bell (1973) descrie configurarea noii societăți, bazată pe cunoaștere, ca fiind „o colectivitate de angajați având muncă de concepție și fiind interconectați prin intermediul unei infrastructuri computerizate". În ultimul timp se manifestă tot mai mult tendința de amneziere a conceptului de „societate postindustrială" și de impunere a sintagmei „epoca informației" sau epoca „sectorului cuaternar" (de prestare a serviciilor informaționale), având la bază „știința informației". În altă ordine de idei, economia mondială a intrat într-o etapă în care cunoașterea este principala resursă, în care știința (informația) devine factor de producție și vector de putere, principiu fundamental de organizare socio-economică și culturală. Un rol important în definirea și aplicarea conceptului de Societatea Cunoașterii l-a avut dezvoltarea structurilor și programelor informaționale și comunicaționale, care a culminat cu configurarea Internetului ca un sistem informatic cu vocație globală, ce permite creșterea exponențială a informației, socializarea accentuată a acesteia, internaționalizarea fluxului de cunoștințe și convertirea acestuia în marfă. Mitul satului global din punct de vedere comunicațional – informațional, prezis de McLuhan, capătă contur teoretic, până la realizarea practică având, însă, de surmontat bariere economice și socio-culturale ca: rețele de telecomunicație subdezvoltate, informatică individuală precară, potențial redus pentru educare și formare, incompatibilități religioase care pot produce șocuri culturale (vezi fundamentalismul și integrismul islamice versus hedonismul și liberalismul occidentale), retard civilizațional etc. În principiu, Societatea Cunoașterii va fi un privilegiu pe care și-l acordă țările puternic dezvoltate și cu o infrastructură comunicațională solidă, ca SUA, unde, în anul 2000, 85% din angajați folosesc computerul la locul de muncă (în domeniul bancar se depășește chiar procentul de 95%), iar contribuția tehnologiilor informaționale și comunicaționale la rata de creștere a economiei este estimată a fi cuprinsă între 20 – 60%.

Țările europene, conștiente de devansul față de SUA, au luat inițiativa *e-Europe 2002 – O societate informațională pentru toți* (Bruxelles 2000), un plan coerent de acțiuni elaborat de Consiliul Europei și Comisia Europeană privind promovarea Societății Cunoașterii la nivel european, accelerarea implementării tehnologiilor digitale în țările membre și aspirante. Obiectivele fundamentale din strategia *e-Europe* sunt:

• *„Asigurarea comunicării on-line (prin Internet) pentru fiecare școală, locuință, întreprindere, instituție din administrația publică;*

• *Crearea culturii digitale și antreprenoriale a Europei, de care să beneficieze investitorii dinamici care vor finanța și dezvolta aceste idei noi;*

• *Asigurarea respectării principiului conform căruia tranziția la era digitală ar trebui să fie un proces care să includă întreaga societate, să asigure încrederea consumatorilor și să consolideze coeziunea socială*"[202].

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Eminescu

În iunie 2001, la summit-ul european de la Göteborg, în strategia *e-Europe* + (corectată în mai 2001 la Conferința ministerială de la Varșovia) s-a inclus un obiectiv referitor la accelerarea asigurării elementelor fundamentale pentru Societatea Informațională și adoptarea hotărârilor din acquis-ul comunitar în țările candidate la aderare, dintre acestea făcând parte și România.

În baza acestor documente și în țara noastră, prin H.G. nr. 1440 din decembrie 2002, a fost aprobată *Strategia națională pentru dezvoltarea Societății Informaționale și implementarea economiei bazate pe cunoaștere*. În primul capitol al *Strategiei...* se definește Societatea informațională și obiectivele acesteia: „*Societatea informațională reprezintă o nouă etapă a civilizației umane, un alt mod de viață, calitativ superior, care implică folosirea intensivă a informației în toate sferele activității și existenței umane, cu un impact economic și social major. Societatea informațională permite accesul larg la informație membrilor săi, un nou mod de lucru și de cunoaștere, amplifică posibilitatea globalizării economice și a creșterii coeziunii sociale. Suportul tehnologic al noii societăți se constituie prin convergența a trei sectoare: tehnologia informației, tehnologia comunicațiilor și producția de conținut digital. Progresul tehnologic a permis apariția unor noi servicii și aplicații telematice multimedia, care combină sunetul, imaginea și textul, utilizând toate mijloacele de comunicație (telefon, fax, televiziune, calculatoare etc.). Dezvoltarea acestor noi mijloace de comunicație și tehnologie a informației reprezintă un factor important de creștere a competitivității agenților economici, deschizând noi perspective pentru o mai bună organizare a muncii și crearea de noi locuri de muncă. Totodată, se deschid noi perspective pentru modernizarea serviciilor publice, a asistenței medicale, a managementului mediu, precum și noi căi de comunicare între instituțiile administrației publice și cetățeni. Accesul larg la educație și cultură – pentru toate categoriile sociale, indiferent de vârstă sau localizare geografică – poate fi, de asemenea, realizat cu ajutorul noilor tehnologii (...). Noile tehnologii digitale fac ca accesul, stocarea și transmiterea informației să fie din ce în ce mai facile și mai accesibile ca tarife. Dispunând de informația digitală, aceasta poate fi transformată în noi valori economice și sociale, creând imense oportunități pentru dezvoltarea de noi produse și servicii. Informația devine resursă-cheie și factor de producție pentru economia digitală*".

Următorul capitol al *Strategiei...* face o enumerare a principalilor indicatori privind dezvoltarea tehnologiilor informaționale din România la nivelul anului 2001, incompatibili cu realitatea anului 2005, prezentată mai sus. Interesante, însă, sunt concluziile *Strategiei...* elaborate pe baza unei analize SWOT. Dintre punctele tari, favorabile transpunerii în practică a *Strategiei...*, citățm: Politica actuală favorabilă dezvoltării NTIC și Societății Informaționale; Resursele și potențialul uman, de înaltă calificare; Ritmul de dezvoltare al sectorului IT (15% în România față de 8% pe piața mondială); Posibilitatea extinderii accesului la Internet datorită rețelei CaTV; Dezvoltarea infrastructurii pe bază de fibră optică. Dintre punctele slabe, mai greu de depășit, relevăm: Nivelul scăzut al indicatorului PIB/locuitor; Salariul redus al specialiștilor din domeniul TIC; Numărul mic de PC-uri conectate la Internet; Nivelul scăzut al accesului la magistralele de comunicații și Internet etc.

De aici necesitatea urmăririi cu exigență a obiectivelor prioritare:

1. Consolidarea infrastructurii informaționale și a industriei TIC;
2. Asigurarea accesului pe scară largă la serviciile Internet;
3. Educarea și pregătirea resurselor umane pentru Societatea Informațională;
4. Stimularea realizării și utilizării serviciilor specifice Societății Informaționale (accelerarea e-comerțului, a e-guvernării etc.);

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

5. Asigurarea serviciilor medicale bazate pe TIC;

6. Stimularea creării şi diseminării informaţiilor şi cunoştinţelor cu mijloace electronice;

7. Sisteme inteligente de transport;

8. Controlul mediului înconjurător;

9. Securizarea reţelelor şi măsuri antifraudă pentru prevenirea şi combaterea criminalităţii electronice.

Aplicarea *Strategiei...* a început cu stabilirea unui cadru juridic, legi şi ordonanţe guvernamentale, compatibil cu acquis-ul comunitar în domeniul Societăţii Informaţionale. Astfel, între anii 2001 – 2003, s-au adoptat importante acte normative care reglementează: accesul la reţea, semnătura electronică, comerţul electronic, achiziţii publice prin licitaţii electronice, încasarea prin mijloace electronice a impozitelor şi taxelor locale, regimul juridic al cărţilor electronice de identitate, combaterea criminalităţii informatice etc. Din cele expuse mai sus se înţelege că Societatea Informaţională a apărut şi s-a dezvoltat odată cu apariţia Internetului, principalul vector tehnologic al acestei societăţi. Cu cât funcţionalităţile computerului se multiplică şi sistemul de reţele se extinde, cu atât mai mult în jurul acestei macrostructuri se ţese un cult care atinge proporţiile unei religii planetare. „Profeţi" ca profesorul Nicolas Negroponte, de la MIT (Massachusetts Institute of Technology) sau miliardarul din Seattle, Bill Gates, nu se sfiiesc să ne anunţe că „ne aşteaptă raiul pe pământ", că „noile tehnologii înseamnă mai multă libertate, mai multă utilizare, mai multă bogăţie, mai multă democraţie, mai multă cunoaştere. Este misiunea unei lumi totodată diferită şi global mai bună"[203].

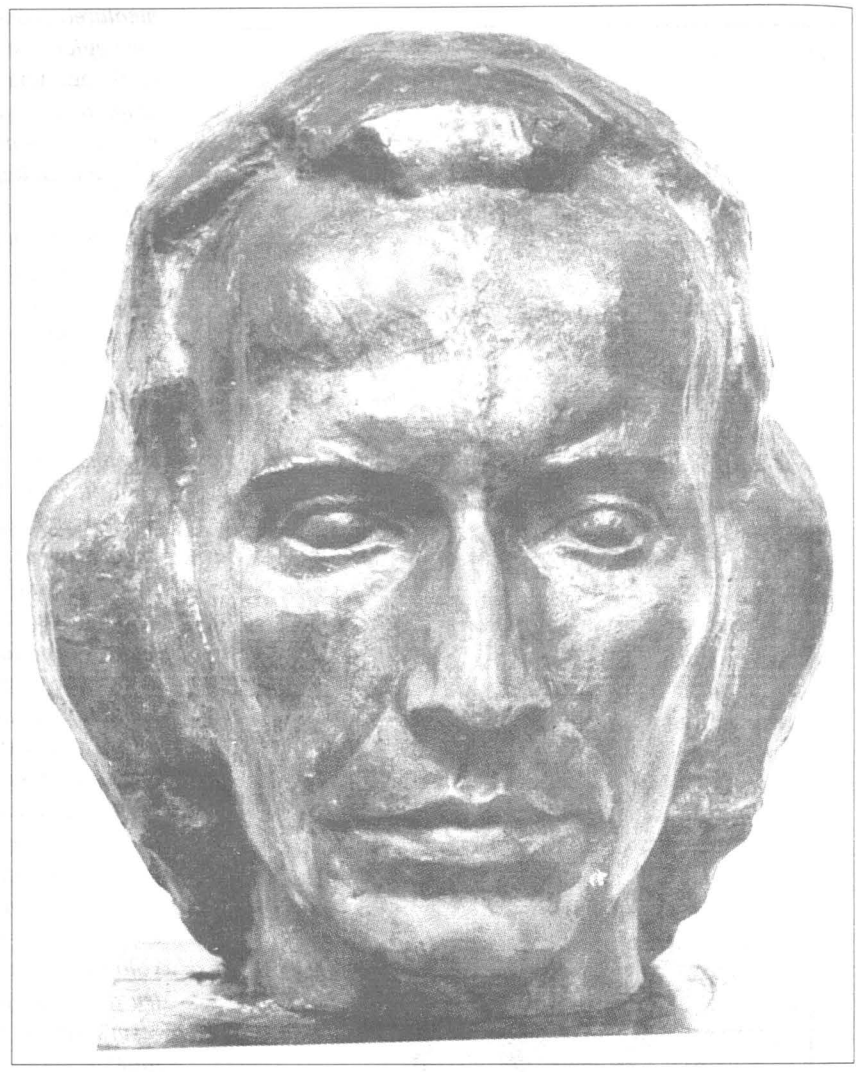

Bălcescu

Celor doi profeţi li se adaugă oficianţi zeloşi ai cultului, adoratori mistici care descriu Internetul ca pe o sursă a cunoaşterii absolute, a unităţii, a armoniei, a solidarităţii umane, a interactivităţii non-violente, a transparenţei totale (care va reduce motivele de conflict), a democraţiei reale (participative), a ubicuităţii (de a putea fi în mai multe locuri deodată, de a trăi mai multe vieţi în paralel), a liberei circulaţii (virtuale). De asemenea, Internetul este cel mai sigur mijloc de ştergere a frontierei dintre viaţa publică şi privată, de abolire a cenzurii, de eludare a Legii Copyright-ului (Negroponte spune că această lege este total depăşită şi susţine că „pur şi simplu este imposibil să se restrângă libertatea omului de a emite informaţii"), de instruire şi educaţie, de „reunire a spiritelor într-un acelaşi ansamblu informaţional" (noosfera) şi de realizare a comuniunii universale. Este evident că această omnipotenţă a Internetului este exacerbată, că cei „drogaţi cu LSD-ul computerului" n-au cum să deceleze şi pericolele care pot să apară în urma fetişizării şi a anomiei din reţea. Din cultul Internetului rămân, însă, numeroasele facilităţi pe care computerul şi reţeaua le oferă spre amplificarea confortului material şi spiritual al omului contemporan.

Bibliografie şi note

194. Filip, F.G.; Popa, I. – *Ibidem.*

195. Drăgănescu, M. – *Ibidem.*

196. Ioniţă, C. – „Capitala, în topul software" în: „Jurnalul Naţional", 4 febr. 2005.

197. În: *Ghidul Comunicaţiilor IT&C*, 2004.

198. În: „Evenimentul Zilei" nr. 3917, 16 nov. 2004.

199. Rădescu, Alexandru – „200 milioane de euro în IT&C" în: „Jurnalul Naţional", 13 apr. 2005.

200. Zecheru, M. – *Biblioteca publică în sistemul cunoaşterii*, Bucureşti, Editura Universitară, 2005.

201. Ioniţă, C.; Rădescu, A. – „Românii iau cu asalt realitatea virtuală" în: „Jurnalul Naţional", 12 sept. 2005.

202. Drăgulănescu, Nicolae – *Ştiinţa şi tehnologiile informaţiei*, Bucureşti, Editura Agir, 2004.

203. Breton, Philippe – *Cultul Internetului*, Bucureşti, Editura CNI Coresi SA, 2001.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Salonul Internaţional de Carte pentru Copii – Chişinău 2006

Salonul Internaţional de Carte pentru Copii, ediţia a X-a, s-a desfăşurat în perioada 5 – 8 aprilie 2006, în Republica Moldova, în localul Teatrului Republican de Păpuşi „Licurici".

Organizatorii acestui eveniment au fost Secţia Naţională a Consiliului Internaţional al Cărţii pentru Copii şi Tineret (IBBY), Ministerul Culturii şi Turismului al Republicii Moldova, Ministerul Educaţiei, Tineretului şi Sportului al Republicii Moldova, Primăria Chişinău, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu", Biblioteca Naţională pentru Copii „Ion Creangă", Comisia Naţională a Republicii Moldova pentru UNESCO, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiştilor Plastici din Moldova, CIE „MOLDEXPO" S.A., Asociaţia Bibliotecarilor din Republica Moldova, Teatrul Republican de Păpuşi „Licurici", Biblioteca Judeţeană „Gheorghe Asachi" Iaşi, Asociaţia Editorială NOI, Societatea de Distribuţie a Cărţii PRO-NOI.

Inaugurarea Salonului a avut loc miercuri, 5 aprilie, la ora 10.00. Cuvântul de deschidere l-a avut Claudia Balaban, director al Bibliotecii Naţionale pentru Copii „Ion Creangă" şi preşedinte al Secţiei Naţionale a Consiliului Internaţional al Cărţii pentru Copii şi Tineret. Preşedintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian Lupu, a adresat copiilor un mesaj de salut şi o invitaţie în lumea lecturii. Dragoş Ciobanu, elev al Liceului „Prometeu" din Chişinău a deschis, de asemenea, Salonul prin muzică, anunţând un gând regăsit pe tot parcursul întâlnirilor din cadrul Salonului: „Carte românească, cinste cui te-a scris".

Tot în prima zi, editurile şi-au prezentat cărţile prin momente artistice la standul propriu. Printre reprezentanţii de onoare ai editurilor amintim: Ambasadele Ucrainei, Belarusului, Germaniei şi Chinei în Republica Moldova. Au avut loc prezentări de carte ale Editurilor Iulian, Univers Pedagogic, Universul, Pontos, Cartea Moldovei.

A doua zi a Salonului a fost dedicată mai multor evenimente: prezentări de carte, Simpozionul *Biblioteca – mediu de comunicare şi socializare a copiilor*, Atelierele *Managementul Informatizării Bibliotecilor* şi *Ispita Cuvântului*.

Din Chişinău, şi-au prezentat apariţiile editurile Dragodor, Prut Internaţional, Epigraf, Arc, iar din Timişoara au fost prezente editurile Augusta-Artpress şi Marineasa.

În cadrul Simpozionului *Biblioteca – mediu de comunicare şi socializare a copiilor*, desfăşurat în incinta Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu", bibliotecarii din Chişinău, Iaşi, Galaţi, Piatra-Neamţ, Bucureşti, Cluj şi Timişoara au prezentat comunicări legate de strategiile de comunicare şi socializare a utilizatorilor în bibliotecile în cadrul cărora îşi desfăşoară activitatea. Cu această ocazie au fost expuse modalităţile de realizare a celor două obiective profesionale menţionate, dificultăţile întâmpinate în cadrul proceselor de implementare a strategiilor de comunicare şi socializare, precum şi promovarea unor proiecte care au ca finalitate eficientizarea acestor obiective. Invitata de onoare a Simpozionului a fost Judy O'Malley, editor şi consultant în domeniul literaturii pentru copii, director executiv la Charlesbridge Publishing, SUA, care a susţinut prelegerea *Bibliotecile pentru copii în SUA: concept de organizare*.

Sub diferite ipostaze – templu al cărţii, centru de integrare socială a copiilor, centru de educaţie permanentă, lumea copiilor, labirint – biblioteca a fost considerată locul privilegiat, unde jocul, lectura şi studiul formează un desen armonios cu ajutorul căruia copiii învaţă să privească în lumea de basm şi să comunice despre această lume celorlalţi.

În cadrul Atelierului *Managementul Informatizării*, au fost prezentate lucrări privind eficientizarea programelor automatizate integrate de bibliotecă – TINLIB, BiblioPhil, Aleph, precum şi stadiul informatizării bibliotecilor din Baia Mare, Piatra-Neamţ, Timişoara şi Iaşi.

Întrunirea copiilor – laureaţi ai concursurilor naţionale şi internaţionale de creaţie literară denumită *Ispita cuvântului* – a constat în prezentarea cărţilor *Păpuşa de cristal* de Augustina Florea, *Testul de suflet* de Ana Panovici, *CD-ul Lunii* de Cristian Plăieşu-Dvornic. Claudia Patrocle – scriitoare, coordonatoare a Salonului literar-artistic „La Creangă" – şi Eugenia Bulat – scriitoare, redactor-şef al revistei „Clipa Siderală" – au moderat discuţiile pe marginea cărţilor, au găzduit recitalurile şi au organizat concursurile pentru copii.

Pe data de 7 aprilie, scriitoarea Claudia Patrocle a lansat volumul *Domniţa-Păstoriţă*, care a fost considerat „cartea-surpriză", fiind editat şi oferit copiilor prezenţi la Salon în 15.000 de exemplare gratuite. În a treia zi a Salonului au fost lansate şi alte volume, printre care amintim: *Prinţesa Fluture* de Iulia Hasdeu, *Proverbele mele* de Manole Negru la Editura Pontos, Chişinău; *Cartea Ştefaniei* de Ştefana-Maria Petean, *Poveşti ţigăneşti* de Barbu Constantinescu şi *Păhărelul cu nectar* de Valeriu Anania la Editura Limes, Cluj-Napoca; Galaţiul a fost prezent cu volumele Editurii Pax Aura Mundi: *Personaje tâlcuite* de Olimpia Sava, *Legănaţi de anotimpuri* de Geta Mocanu, *Miresmele copilăriei* de Elena Tudose, *În căutarea epicului* de Marcela Ciobanuc, şi tot din Galaţi, Editura N'Ergo a fost prezentă cu volumul *Ţara de sub picior: Cartea Verde a verzuşilor* de Victor Cilincă. Au fost prezenţi autori din Galaţi, printre care îl menţionăm pe Paul Sân-Petru cu volumul *Cine face liniştea*, apărut la Editura Muzeului Naţional al Literaturii Române. Din Iaşi au lansat volumele *Cetatea gânditoare. Semn în labirint* – Nicolae Busuioc, *Poveştile de la Bojdeucă* – Constantin Parascan, *Acvila neagră. Nunta domniţei Olena* – Ion Muscalu, *Moş Nicuţă în Deltă* – Corina Matei-Gherman, *Aproapele dilematic* – Ion Baba, *O aventură de zile mari* – Ion Ţăranu. Tot aici, Emil Vasilescu a lansat volumul *Contraforturi. Bibliologie şi istorie literară*.

De asemenea, a treia zi a sărbătoririi Copilăriei şi a Cărţii pentru Copii a găzduit conferinţa lui Judy O'Malley – *Cartea pentru copii în SUA – programe de editare şi promovare*, care a subliniat mesajul comun al bibliotecarilor, profesorilor, editorilor şi ilustratorilor de carte pentru copii din România, Republica Moldova şi Statele Unite ale Americii în ceea ce priveşte colaborarea şi promovarea cărţii pentru copii.

A patra zi a Salonului a fost dedicată prezentării volu-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mului de poezii creştine *De ce plânge lumânarea* al scriitoarei Raisa Plăieşu şi decernării premiilor Salonului, în care au fost remarcate „Cartea anului", „Simpatia copiilor", „Cartea cognitivă", „Cartea de referinţă", „Cea mai reuşită colecţie de carte pentru copii", „Cea mai reuşită prezentare grafică a cărţii", „Cea mai reuşită ilustraţie de carte în original", „Cea mai reuşită traducere", „Cel mai frumos amenajat stand" şi premiile pentru mass-media.

De-a lungul unui deceniu, Salonul a promovat întâlnirile benefice ale bibliotecarilor, profesorilor, scriitorilor, editorilor de carte, ilustratorilor şi reprezentanţilor instituţiilor de cultură cu utilizatorii. De asemenea, a găzduit prezentări şi lansări de carte, concursuri şi manifestări artistice.

Mulţumim organizatorilor pentru calitatea şi valoarea organizării evenimentelor Salonului, îi felicităm pentru efortul de a aduna în acelaşi loc pe cei care creează pentru copii, pe cei care ilustrează şi editează cărţi pentru copii, pe cei care oferă cartea copiilor spre lectură şi studiu.

Ne exprimăm cu această ocazie speranţa unor întâlniri mai dese de aceeaşi anvergură, esenţiale pentru a păstra un contact permanent cu universul fascinant al cărţii pentru copii.

G. T.

Intermediarii şi selectanţii activi ai mediului informatizat în bibliotecă

Gabriela TOMA

Analizând conceptele de comunicare şi socializare în contextul unei biblioteci pentru copii, trebuie să subliniem de la bun început că aceste două obiective biblioteconomice presupun coexistenţa unor mijloace tradiţionale şi moderne de realizare. Acest fapt se datorează tendinţelor actuale de schimbare a paradigmei percepţiei sociale a individului, paradigmă care începe să ia fiinţă la Biblioteca pentru copii *ION CREANGĂ* a Bibliotecii Metropolitane Bucureşti.

Comunicare şi socializare între tradiţional şi modern

Din varietatea instanţelor de socializare, a instituţiilor şi organizaţiilor implicate în educaţie, biblioteca joacă rolul unui intermediar activ, înţelegând prin aceasta o interacţiune permanentă, renunţându-se la imaginea bibliotecarului ca agent socializator într-o relaţie cu o singură direcţie: de la adult spre copil.

La rândul său, utilizatorul este selectantul activ al mediului, al mijloacelor de informare şi comunicare.

Dacă mesajul are ca finalitate dezvoltarea comunicării şi a socializării, pe lângă bibliotecarul-emiţător şi utilizatorul-receptor trebuie să luăm în considerare mediul în care comunicarea are loc, fie că este o comunicare faţă în faţă în cadrul unor dialoguri şi activităţi culturale, fie că este vorba despre mediul comunicaţional care include diferite suporturi electronice.

Folosind tehnologia computerelor, îi putem încuraja pe utilizatori să examineze alternativele şi să devină parte activă a sistemului strategiilor de comunicare şi socializare. Mediul dinamic al deprinderilor sociale promovate de computer cu acces la reţelele locale, naţionale şi internaţionale aduc un plus de interacţiune şi comunicare între utilizatorii-copii, profesori, părinţi şi alţi membri ai comunităţii de orice tip.

Socializarea utilizatorilor de bibliotecă reprezintă interiorizarea modelelor de comportare, a atitudinilor şi valorilor spaţiului social din care utilizatorul face parte. Mai mult decât atât, aceasta nu se reduce la un proces liniar de transmitere – interiorizare[1], ci este o construcţie continuă a structurilor subiective de interpretare a imaginii proprii şi a celorlalţi.

Un element esenţial de menţionat este designul interior al bibliotecii. Trebuie creat un spaţiu atrăgător care să promoveze o socializare activă. Aspectul spaţiului, culorile, decorarea, materialele folosite pentru mobilier, echipamentele, semnalizatoarele au implicaţii esenţiale atât la nivelul funcţionalităţii, cât şi al comportamentului. Designerii nu trebuie să uite că utilizatorii-copii au propriile lor preferinţe, curiozităţi şi nevoi, îşi folosesc corpul în mod diferit decât adulţii. Deseori, copiii învaţă şi se joacă în situaţii neobişnuite pentru adulţi. Acest lucru se întâmplă până în momentul în care ei devin conştienţi de conceptul de spaţiu intim, personal. Ei lucrează în grupuri, doresc aceleaşi cărţi, doresc să colaboreze şi să comunice. O minicasă pentru lectură, o masă amplasată într-un minifoişor, un cort, turnuri, o zonă octogonală delimitată cu canapele, un pod, un trenuleţ, o barcă, un şarpe sau o omidă sunt elemente importante de design unde copiii preferă să se joace şi să citească. Acestea conferă varietate, utilitate şi încurajează creativitatea.

Trebuie avute în vedere două abordări diferite ale comunicării şi socializării: tradiţională şi modernă.

Comunicarea şi socializarea de tip tradiţional presupun întâlnirea directă cu utilizatorul.

Precizez câteva tipuri de comunicare: cea interpersonală dintre bibliotecar şi utilizator, comunicarea de grup, dintre bibliotecar şi grupuri definite de utilizatori.

Aceste forme de comunicare necesită raportarea la un concept mai larg cunoscut sub denumirea de cultura copilului, concept care se opune doar parţial culturii adultului.

Cultura copilului se referă la expresiile culturale create *pentru* copii, *de* copii şi *împreună cu* ei[2]. Cele care sunt destinate copiilor sunt realizate şi planificate de adulţi cu scopul de a-i coopta într-un proces de comunicare şi socializare. În cadrul expresiilor culturale create împreună cu copiii, aceştia se exprimă sub coordonarea unor profesori care colaborează cu biblioteca sau sub coordonarea directă a bibliotecarilor. De exemplu, pentru tema *Marea*, utilizatorii-copii sunt invitaţi să realizeze desene, picturi pe pânză sau obiecte, să recite poezii, să interpreteze anumite fragmente muzicale în legătură cu tema dată.

Ca o oglindă a sistemului educaţional, biblioteca tinde

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

să-şi îndeplinească rolul modern de creare de competenţe, de instrumente pe care utilizatorul-copil să le folosească şi să le exerseze în mediul educaţional şi social.

Biblioteca este un forum pentru cultura jocului, unde utilizatorul-copil învaţă şi se descoperă, se socializează prin cunoaşterea celorlalţi utilizatori de aceeaşi vârstă sau de vârste diferite, aspirând spre aceleaşi valori.

Tot aici copilul descoperă ce înseamnă să comunici *întru* cultura frumosului, lucru care se realizează prin participarea la vernisajele expoziţiilor de artă plastică în spaţiul special amenajat expunerii picturilor, desenelor, obiectelor artistice.

Cu ocazia vernisajelor, criticii de artă vorbesc participanţilor despre valoarea lucrărilor, interacţionând cu aceştia prin intermediul dialogului, actorii invitaţi le spun poveşti şi ghicitori, îi invită să facă incursiuni în lumea cărţilor, mimând nevoia de ajutor în descoperirea unor etape sau în obstacolele pe care personajul din poveste le înfruntă.

Prin practicarea jocurilor şi participarea la concursuri în incinta bibliotecii, utilizatorii-copii interacţionează, preiau şi schimbă roluri, acest aspect constituind o activare cognitivă, afectivă şi motric-emoţională, luând seama de validarea sau sancţionarea unor comportamente în vederea formării simţului estetic şi civic.

Orele de lectură în cadrul cărora învăţătorul sau bibliotecarul citeşte o poveste pot fi transformate în mici scenete în care personajele interacţionează, putând fi prelungite prin organizarea unor dezbateri despre sensul moral al poveştii sau în legătură cu perspectiva utilizatorilor-copii asupra respectivei poveşti. Ele dezvoltă competenţe de autocontrol şi status social şi de valori estetice, având rolul de a forma deprinderi de muncă intelectuală în procesul de învăţare, selectare şi comunicare a informaţiilor.

Expoziţiile de carte, evocările culturale, vizionarea de filme documentare sau desene animate în cadrul video workshop-urilor, atelierele de informatizare, concursurile între şcoli desfăşurate în incinta bibliotecii, sesiunile de creaţii personale – desen, poezie, proză – întâlnirile cu actorii teatrelor pentru copii – toate acestea sunt situaţii în care copiii comunică, se comunică şi se socializează. Fiind puşi în situaţia de a lucra şi de a crea împreună, copiii conştientizează sentimentul apartenenţei la un grup, dar învaţă, totodată, să respecte şi părerile celorlalţi. Ei pun întrebări legate de ideile, părerile sau sentimentele lor faţă de o anumită situaţie sau eveniment.

Helene Høyrup, profesor la Şcoala Regală de Biblioteconomie şi Ştiinţa Informării din Danemarca, un specialist de marcă în domeniul bibliotecilor pentru copii şi al culturii copilului, cu care Biblioteca *ION CREANGĂ* comunică despre noile probleme şi proiecte culturale pentru copii, ne-a informat în urmă cu câteva zile despre noile dezbateri ale momentului. Un subiect de mare amploare în momentul de faţă este situarea bibliotecii la intersecţia dintre două grupuri de concepte: comunicare/cultură, pe de o parte, şi socializare/educaţie, pe de altă parte. În principal, acest fapt se datorează accentului pus pe dezvoltarea competenţelor, ansambluri structurate de cunoştinţe şi deprinderi dobândite prin învăţare. Pentru copiii de vârsta I – până la 9 ani, bibliotecile organizează ateliere media, care implică animaţie pe calculator, lecturi şi spectacole. Pentru copiii de vârsta a II-a – de la 10 la 14 ani – bibliotecile experimentează o îmbinare a ofertelor bibliotecilor şi atelierelor de genul celor realizate în şcoli, ateliere de scriere în cadrul cărora scriitori specializaţi cooperează cu copiii, animaţie pe calculator şi jocuri educative.

Comunicarea şi socializarea de tip modern impun un alt tip de adresabilitate şi de răspuns. Prin aceasta înţelegem dezvoltarea unor competenţe care au aceeaşi finalitate, dar cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mijloace diferite, în speță electronice. Bibliotecile fac eforturi pentru a se adapta noilor idei ale secolului XXI.

Printre indicatorii de calitate pentru educație continuă stipulați în cadrul Consiliului European de la Lisabona din 2000, la Aria A sunt menționate deprinderile de cetățenie activă culturală și deprinderile sociale. Educația continuă – *lifelong learning* – este într-o relație strânsă cu incluziunea socială. Spre deosebire de instruire, care are loc într-un cadru instituționalizat, educația permanentă implică formarea competențelor de comunicare, precum și formarea unei personalități autonome a copiilor bazate pe discernământ, spirit civic și conștiința propriei identități sociale și culturale.

Tehnologiile moderne redefinesc ipostazele comunicării și socializării în bibliotecă. Ele nu constituie o simplă alternativă pentru modurile tradiționale. În ultimă instanță, bibliotecarii trebuie să ia în considerare cel fel de status social ajută să ia ființă în cadrul socio-economic și cultural dat. Schimbarea de paradigmă are în vedere imperativul social de a crea utilizatori motivați, calificați și pe toată durata vieții. Biblioteca participă la acest obiectiv, prin ajutorul tehnologic, pentru localizarea și utilizarea resurselor în vederea realizării procesului de educație permanentă și la distanță. Obiectivele conceptului de *lifelong learning* – și prin urmare și ale bibliotecii – sunt următoarele: accesul la rețele și asistență de specialitate pentru navigare, stații de lucru multimedia, organizarea simpozioanelor, a dezbaterilor tematice, difuzarea de informații educative, asistență pentru educația la distanță și poate cel mai important obiectiv – atenuarea discrepanțelor dintre cei bine informați și cei slab informați[3].

Printre documentele folosite în procesele de perfecționare continuă amintim documentele multimedia, un complex informațional unitar sub aspectul imaginii în mișcare și al textului. O oră de artă în incinta bibliotecii poate combina suportul informațional, imaginile, precum și fundalul sonor ce însoțește o anumită imagine sau un grup de imagini.

În cadrul work-shop-urilor, sunt folosite casetele audio și video, CD-urile și CD-ROM-urile. Acestea conțin filme artistice pentru copii, filme documentare – în domenii precum literatură, cultură și civilizație română ă și universală, artă plastică, arhitectură, muzică, desene animate, colecția Discovery.

În ceea ce privește CD-urile, acestea sunt materiale importante folosite în cadrul unor activități culturale și ateliere media. Ele presupun existența unui grup de vârste apropiate, spațiul dedicat întrunirii și discuții pe baza informațiilor oferite de aceste tipuri speciale de materiale.

În cadrul orelor de desen și comunicare sunt folosite CD-urile cu povești. La orele de istorie, civilizație și cultură generală sunt consultate, spre exemplu, *Enciclopedia Britannica* 2004 și 2005, *Enciclopedia copiilor*, la cele de literatură sunt folosite cărțile virtuale pentru redarea unor fragmente care conțin motive și teme recurente. În cazul orelor de limbi străine desfășurate în bibliotecă, se folosesc dicționare și CD-uri pentru învățarea limbilor engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, ghiduri de conversație și gramatici pentru limbile menționate.

Prin intermediul e-mail-ului[4], bibliotecarul comunică cu utilizatorii-copii, menține un contact permanent cu aceștia prin informarea lor cu privire la programul activităților culturale, trimite invitații. De asemenea, folosind baza de date a utilizatorilor, bibliotecarul trimite mesaje electronice de zilele aniversare, onomastice sau cele dedicate copilului la nivel internațional.

Mijloacele selectate de utilizatorii-copii pentru a se juca și învăța devin surse de inspirație pentru interacțiunea socială și formarea sinelui social, a identității sociale.

Cele două perspective menționate trebuie să coexiste și să se completeze. Astfel, atribuirea de roluri sociale în cadrul unui joc pe calculator poate determina întâlniri pe o temă dată și discuții, așa cum o anumită activitate culturală desfășurată de bibliotecă poate determina discuții pe chat. Biblioteca modernă legitimează relația intelectuală dintre informație și utilizator. Funcția bibliotecarului de intermediar activ este o ipostază necesară, reflectată de un mediu social în cadrul căruia informația se prezintă din ce în ce mai mult pe suport electronic. În bibliotecă accentul se pune pe modalitățile electronice de personalizare a relațiilor cu utilizatorii, oferirea de asistență pe calculator pentru navigarea pe Internet, explorarea resurselor informatizate.

Căutarea interactivă a informației poate fi înțeleasă ca o formă de comunicare – creație, atunci când nevoia de informare implică identificarea surselor de informare asupra unui subiect dat.

Apartenența la societatea informațională depinde de accesul la tehnologia informației și comunicațiilor; totodată, apare un alt tip de exigență privind atenția și reacția bibliotecarilor la solicitudinile utilizatorilor de mijloace electronice.

Comunicarea prin intermediul Internetului se realizează fie în timp real (chat room-urile), fie în momente diferite (e-mail-ul și news-grup-urile). În comparație cu întâlnirile față în față, oamenii dispun de mai mult timp pentru a-și exprima opiniile, pentru a comunica. Utilizatorul de Internet se poate socializa, poate contacta alte persoane aflate la mii de kilometri distanță. Chat-ul, conferințele și atelierele audio-video sunt viitoarele mijloace tehnologice de comunicare.

Aceste elemente ale mediului virtual modelează și își pun amprenta asupra felului în care se comportă social și felul în care comunică utilizatorii în realitatea de zi cu zi.

Printre efectele negative de care biblioteca trebuie să țină cont menționăm faptul că tipul de socializare prin intermediul mijloacelor electronice poate avea ca efect, paradoxal, o scădere în competențele de comunicare față în față, care presupune o comunicare scrisă și mai puțin verbală, precum și sentimentul de înstrăinare a celorlalți, datorită dorinței de a sta cât mai mult conectat.

Din păcate, în momentul actual, bibliotecile pentru copii din România nu dispun de numeroase computere pentru a întâmpina integral nevoile utilizatorilor. În alte țări, spre exemplu Danemarca, se fac studii în legătură cu aspectele pozitive și negative ale jocurilor pe calculator. Acestea sunt privite, pe de o parte, ca un fenomen subcultural, ludomania, având ca efecte violența și scăderea cifrei de lectură, crearea unor comportamente antisociale, iar pe de altă parte, ca un fenomen cultural, ludologia, care dezvoltă abilități de comunicare și socializare, un training pentru viața de adult, conectând jucătorul la lumea reală, cu o lume a competiției. Utilizatorul joacă rolul unei identități imaginare căreia îi conferă nume și calități.

Jocurile pe calculator funcționează ca instrumente care oferă posibilitatea utilizatorului de a crea o situație individuală sau socială, de exemplu jocurile pe roluri. Ele pot dezvolta abilități și competențe precum competiția, reacțiile ra-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

pide prin efortul intelectual necesar realizat prin memorare, creativitate, interacționare, interrelaționarea imaginilor, scrisului și vorbitului, punerea în scenă a unei structuri, a unor reguli și a unor roluri, actualizate într-o situație de joc, schimbul de informații sub forma indicațiilor și a codurilor. Ele pot fi urmate de discuții referitoare la jocuri, întâlniri sociale care au ca pretext jocul pe calculator.

Interacțiunea este un concept folosit pentru a rezolva ecuația comunicare + socializare într-o bibliotecă. Interacțiunea atrage, concomitent, comunicarea, iar aceasta din urmă este cheia individului de integrare în societatea pe care o creează și o menține. Aceasta se referă la posibilitatea utilizatorului de a participa la controlul mijloacelor de informare, evaluată sub forma feed-back-ului. Interacțiunea implică posibilitatea de a interveni într-un mod semnificativ în reprezentarea informației (Cameron, 1998). A fi activ înseamnă să poți crea, să poți naviga, interacționa, controla și decide asupra unui ansamblu informațional.

Internetul, *supermagistrala informațiilor digitale*, cum a fost denumit, rămâne un vârf al tehnologiei comunicațiilor, sintetizând obiectivele ultimilor ani în domeniul IT, accesul și circulația fără frontiere a informațiilor cu caracter public. Prin intermediul acestei biblioteci universale, grandioase, dar prost organizate, sunt accesate resursele globale de informații, inclusiv colecțiile bibliotecilor din afara frontierelor. Spre deosebire de Internet, biblioteca virtuală a unei instituții biblioteconomice are avantajul major de a oferi o informație organizată după anumite criterii: autor, titlu, gen, cuvinte-cheie etc. Accesând site-ul bibliotecii virtuale prin intermediul unui nume utilizator și o parolă, bineînțeles personalizate, utilizatorii pot consulta titluri aflate în cataloagele electronice ale tuturor filialelor interconectate prin intermediul rețelelor de calculatoare. Ei pot crea pagini personale care oferă posibilitatea realizării de semne de carte, de adnotări, de rafturi virtuale individuale sau a unei comunicări în cadrul unui grup de utilizatori.

Mult timp, biblioteca pentru copii a avut ca obiectiv îmbunătățirea abilităților de citire și, într-un fel, și-a concentrat atenția asupra cărților pentru copii. Lucru de admirat și care trebuie să continue, dar bibliotecile trebuie să devină și un spațiu cultural în care utilizatorii-copii sunt selectanți activi ai mijloacelor de comunicare și socializare. Mediul informatizat deschide oportunități importante pentru noi metode și tehnici de educație și instruire, respectând și cerințele impuse de societate și economie față de respectivele domenii. Noile tehnici de comunicare au un efect semnificativ asupra culturilor prin apropierea acestora printr-un contact direct și strâns.

Putem privi biblioteca precum un atelier media, în cadrul căruia copiii se joacă și învață, dispunând de mijloace informatizate diverse pe care le pot selecta și accesa.

Copiii, asemenea adulților, sunt selectanți activi ai mediului lor, și nicidecum receptori pasivi ai influențelor de mediu. În același timp, criteriile lor de selecție sunt influențate de oportunitățile pe care le oferă biblioteca-emițătoare a universului informațional prin mijloacele pe care le are la dispoziție.

S-a constatat faptul că, în timpul liber, copiii acordă mai mult timp mijloacelor de informare electronice decât adulții. De asemenea, ei au o capacitate mai mare de a se obișnui cu noile mijloace de informare electronice decât adulții, de a le selecta potrivit propriilor nevoi.

Există o tendință a societății românești spre o din ce în ce mai mare nevoie de comunicare și socializare. Utilizatorii-copii resimt acest aspect și își selectează propriile modalități de a interacționa și de a-și interioriza valorile sociale care definesc mediul informatizat în care trăiesc.

Biblioteca, unul dintre agenții socializatori, este intermediarul activ care își adaptează permanent mijloacele informatizate cu scopul de a crea alternative și de a răspunde solicitărilor unei societăți informaționale.

Acțiunea de conștientizare a valorilor europene în cadrul comunității utilizatorilor-copii este un prerogativ actual și important în ceea ce privește comunicarea și socializarea.

În aceeași ordine de idei, trebuie să luăm în considerare elementele sociale importante în noua politică europeană: utilizatorii cu cerințe educaționale speciale, imigranții și minoritățile.

În ceea ce privește primul segment amintit, prin intermediul programelor culturale și al mijloacelor informatizate, biblioteca este obligată să ofere documente în vederea demersurilor de egalizare a șanselor de integrare socială și pregătire profesională a copiilor cu cerințe educaționale speciale, indiferent de religie, etnie sau grad de handicap, a copiilor cu insucces școlar din școala publică; să dezvolte strategii educative incluzive în colaborare cu școlile speciale, să mențină un contact permanent cu instituțiile guvernamentale și nonguvernamentale, precum și cu fundațiile de acest tip; să organizeze acțiuni comune cu elevii din școala publică (activități sportive, acțiuni cu caracter ecologic, sanitar), consilii tematice, mese rotunde organizate împreună cu profesori, medici, actori, scriitori etc.

În privința celui de-al doilea segment, Uniunea Europeană stabilește principiile de bază privind integrarea imigranților, prevăzând importanța intensificării dialogului intercultural în cooperarea cu agenții sociali. Biblioteca trebuie să organizeze acțiuni culturale care să aibă în centru discuții și reprezentări culturale ale imigranților, să le ofere acestora posibilitatea de a se exprima și de a crea, de a se socializa cu utilizatorii-copii de naționalitate română.

Conștientizarea drepturilor minorităților este alt obiect inclus în noua politică europeană în privința comunicării și socializării.

Prin realizarea de acțiuni culturale de genul celor menționate mai devreme și prin utilizarea mijloacelor informatizate, comunicarea și socializarea în cadrul bibliotecii sunt obiective strategice esențiale și cu un impact socio-cultural major în dialogul interactiv propus de noua filosofie de viață.

Note:

1. A.V. Cicourel, *Cognitive sociology*, Harmondsworth: Penguin, 1973.

2. Mouritsen Flemming, *Child Culture – Play Culture*, Odense: The Department of Contemporary Cultural Studies, Odense University, 1999, pp. 1 – 6.

3. Victoria Dumitrescu, *Management de bibliotecă: standarde pentru serviciile publice de bibliotecă*, București: Editura Centrului pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii, 2003, pp. 30 – 31.

4. Biblioteca *ION CREANGĂ* dispune de adresă electronică proprie: filialacopii_ic@bmms.ro

Comunicare prezentată la
Salonul Internațional de Carte pentru Copii

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

Anton Pann – Între spiritul balcanic şi mirajul Europei

Pagini de critică şi istorie literară, evocări, amintiri, eseuri şi versuri, dedicate vieţii şi activităţii literare şi muzicale a lui Anton Pann, antologie şi cronologie bio-bibliografică alcătuite în anul 2004, la 150 de ani de la moartea scriitorului, de Constantin Mohanu, Editura Ager, Bucureşti, 336 p.

Povestea vorbii *este o comedie a cuvintelor pure şi în acelaşi timp o comedie umană integrală.*
(G. Călinescu)

Geniul lui Anton Pann constă în a se cuibări adânc în cochilia spusei româneşti.
(Marin Sorescu)

Locul cuvenit lui Anton Pann în pronaosul literaturii noastre este de-a dreapta intrării în locaş, între sfinţii ctitori de limbă şi de vers românesc. (Romulus Vulpescu)

Edmondo DE AMICIS, *Cuore*

Traducere de Geta Popescu, Editura Corint Junior, Bucureşti, 2004, 348 p.

... Vreme de un secol, tinerele generaţii din întreaga lume s-au emoţionat făcând cunoştinţă cu personajele cu care Edmondo De Amicis a populat paginile acestui jurnal şcolar.

De după paravanul plin de dramatism al unei lumi malefice, la prima vedere, iese întotdeauna la iveală adăpostul senin al sentimentelor, o lume dominată într-adevăr de un „suflet de copil".
(Corint Junior)

Lavinia BETEA, *Am făcut Jilava în pantofi de vară. Convorbiri cu Ioana Berindei*

Editura Compania, Bucureşti, 2006, 238 p.

... Tînăra doamnă Ioana Berindei era... fiica fruntaşului ţărănist Ioan Hudiţă şi nora uneia dintre familiile de tradiţie ale liberalilor, ce aveau să fie curînd stigmatizaţi ca «exploatatori ai poporului muncitor». În doar trei ani, douăzeci şi doi de membri ai celor două familii au fost arestaţi şi trimişi în închisoare. Iar fiica Ioanei, Ruxandra, a crescut în pîntecul mamei – fără ca tatăl să ştie de existenţa ei – şi a văzut întîia lumină a zilei filtrată prin gratiile celulei. A fost legănată şi înfăşată de tovarăşele de suferinţă ale Ioanei, femei care plăteau, ca şi ea, doar «vina» de-a fi avut un tată, un soţ sau iubit plasat de puterea comunistă nou-instalată în România într-una din categoriile «duşmanului de clasă»...(Lavinia Betea)

Mihai PREPELIŢĂ, *Alte poeme uitate*

Editura Printech, Bucureşti, 2005, 150 p.

... Citez din jurnalul pe care îl scriam în mare secret: „Astăzi este ZIUA MEA, adică poate fi şi ziua morţii mele... Aproape toţi m-au criticat. Am fost numit modernist, ermetist, pornograf chiar; poet rece, glacial, cu o poezie făcută din intelect şi mai puţin simţită. A vorbit frumos despre mine doar Ion Ciocanu, esteticianul..."

Prima culegere de versuri, cu titlul Peste Carpaţi, peste cutremure... *Avea să vadă lumina tiparului la Chişinău, abia peste 20 de ani (Editura Literatura Artistică, 1989, 104 pag., t. 5000 ex.), dar tot cu litere ruseşti...*

Acum ofer tiparului un nou volum din poemele mele UITATE, compuse şi trăite PE VIU până în cumpăna anului 1970...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Petre ȚUȚEA, ***Scrieri filosofice***
Ediție testamentară de Gavril Matei-Albastru, Editura România Press, București, 2005, 480 p.

*O ediție după manuscrisul original pe care autorul i l-a dat editorului (student pe atunci) prin anii 70 spre păstrare, cu mai multe autografe olografe inedite și un portret încă nepublicat al graficianului Valentin Popa din Paris, precum și o scurtă prezentare a d-lui Andrei Pleșu: „... **el întruchipa într-un dozaj unic credința în Dumnezeu, firescul ideilor, harul enorm al formulării, pe scurt tot ce era mai greu de clintit din sufletul național**...“* (Editura)

Alexandr PUȘKIN, ***Fata căpitanului***
Traducere și note de Eusebiu Camilar, Editura Leda, București, 2005, 180 p.

... Aristocrat prin naștere și revoluționar prin vocație, adulat și hulit de contemporani, ținut în mare cinste la Curte sau exilat în cele mai îndepărtate provincii ale Imperiului, Pușkin a reușit să transforme noianul de experiențe și trăiri proprii, dar și solida sa cultură, într-un izvor de inspirație pentru opere literare predestinate a rezista timpului și schimbărilor de mentalitate.

Romanul Fata căpitanului *descrie, cu emoție și sensibilitate, Rusia patriarhală, sfâșiată, în anii 1773 – 1774, de una dintre cele mai mari crize ale istoriei sale milenare, în centrul căreia se detașează figura răsculatului Emelian Pugaciov.* (Leda)

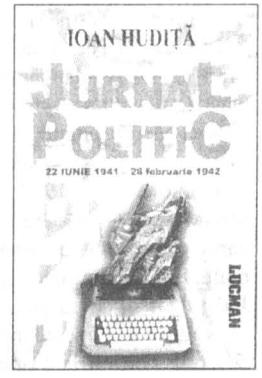

Ioan HUDIȚĂ, ***Jurnal Politic (22 iunie 1941 – 28 februarie 1942)***
Cuvânt introductiv, note și indice de Acad. Dan Berindei, Editura Lucman, București, 2005, 432 p.

Prin acest volum se inaugurează o nouă serie din Jurnalul Politic *al lui Ioan Hudiță, care va acoperi o parte din perioada războiului, mai precis intervalul 22 iunie 1941 – 31 decembrie 1943, întrucât intervalul 1 ianuarie – 24 august 1944 a fost acoperit prin volumul publicat în 1997. Notațiile reprezintă reacțiile unui adversar al intrării României în război și reflectă, înainte de toate, pozițiile Partidului Național Țărănesc, căruia el îi aparținea. Ca și volumele anterioare, și acest volum al* Jurnalului Politic *al profesorului Ioan Hudiță realizează o radiografie a unei etape istorice, atât pe plan politic intern și internațional, cât și pe planul vieții societății și mai ales a categoriei sociale căreia îi aparținea autorul, de data aceasta în contextul începutului implicării României în cel de-al doilea război mondial.* (Acad. Dan Berindei)

Joaquim Maria MACHADO DE ASSIS, ***Memoriile postume ale lui Brás Cubas***
Traducere și note de Andrei Ionescu, Editura Leda, 2005, 312 p.

Joaquim Maria Machado de Assis (1839 – 1908), considerat unul dintre maeștrii prozei braziliene, îmbină în operele sale tradiția literară europeană și energia frustă a Americii de Sud, marcată încă de efervescența începuturilor.

Memoriile postume ale lui Brás Cubas *(1881) reprezintă o mutație radicală în viziunea artistică a lui Machado de Assis. Moralismului burghez îi ia locul luciditatea cinică, rezultat al unei percepții acute a absurdului existenței. Scriitorul răstoarnă ordinea temporală, rațională și morală din romanele anterioare printr-o volubilitate care constituie cheia noii sale estetici. Prin abandonarea formulelor consacrate ale secolului al XIX-lea și adoptarea unui realism ludic, proza lui Machado de Assis inaugurează literatura braziliană modernă, pe care o marchează în aceeași măsură ca operele lui Camões și Pessoa.* (Leda)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Repere

Dimitrie Gusti – sociologia și reforma socială

Nina VASILE

Citind „Revista română de sociologie" pe anul 2005 (serie nouă, anul XVI, numerele 1-2, Editura Academiei Române), sunt tentată mai degrabă să fac cunoscută cititorilor personalitatea lui Dimitrie Gusti (1880 – 1995), filozof, om politic, reformator al învățământului românesc, fondator de instituții. Aniversând 125 de ani de la nașterea întemeietorului Școlii românești de sociologie, revista se adresează în primul rând specialiștilor, dar pentru modul abordării problematicii sociologice din lumea de astăzi, pentru reconsiderarea contribuției celui ce a înființat la Iași, în 1918, **Asociația pentru Studiul și Reforma Socială**, cred că este un semnal de atenționare pentru toți cei interesați de cultura și refacerea dezvoltării firești a societății românești. Deși nu mai suntem în anul aniversar, cred că aspectele valabile ale sistemului și metodei sociologice gustiene își au locul lor cert în temele societății noastre contemporane care, înainte de a fi integrată Uniunii Europene, se găsește, din păcate, cam în aceeași necesitate de reconstrucție, de „ridicare" în termenii folosiți imediat după al Doilea Război Mondial; atunci cercetarea fiind începută la nivelul satelor. Împrejurările vremii nu doar că n-au lăsat ca studiile și eforturile de pregătire practică și mentală pentru epoca de intensă industrializare a Europei să cuprindă întreaga națiune, dar nici măcar ceea ce se începuse la sate n-a putut fi dus la capăt. În 1948 sociologia este interzisă de către regimul de ocupație și dominație stalinistă. În 2006 multe dintre nivelele infrastructurii economice din România sunt în stadiul lăsat în urmă cu o sută de ani. Agricultura este un exemplu elocvent. Este perfect posibil ca, în multe locuri, calul să fie încă animalul folosit pentru cultivarea cerealelor! Cercetarea monografică inițiată de Dimitrie Gusti a corespuns unui sistem filozofic aplicat cu metodă științific-sociologică realității românești. Meritul lui a fost tocmai trecerea studiului pe teren, echipele de studenți aleși din diferite domenii de cunoaștere fiind realizatoarele unor documente monografice unice; din 1925 până în 1930 se desfășoară șapte campanii monografice: în satul Goicea-Mare, județul Dolj; la ea participă și proaspătul absolvent Mircea Vulcănescu; cu participarea lui H.H. Stahl, în comuna Rușețu, județul Brăila; în 1927, în satul Nereju, județul Putna; în Fundul Moldovei, județul Câmpulung; în satul Drăguș, județul Făgăraș, cu participarea a 90 de monografiști, cu realizarea de fotografii și a primului film sociologic; în satul Runcu, județul Gorj, la Cornova, Județul Orhei (Basarabia) cu un alt film.

Câteva documente inedite și mărturii de epocă trasează contextul filozofic și atmosfera timpului în care figura unui maestru – cum îl numește Dumitru Cristian Amzăr, unul din studenții lui Dimitrie Gusti –, chiar controversată, umple viața cultural-universitară, îi dă dinamism și sens nobil. În acei ani de constituire stiințifică a obiectului sociologiei, el construiește un sistem socio-filozofic bazat pe „metoda unui integrism sociologic progresiv", pornind de la unitățile sociale ca familia și satul, la comunități suprasătești, apoi naționale, la *unitățile internaționale constituite din grupări de națiuni* (subl. N.V.), vizând în cele din urmă saltul la umanitate ca unitate socială suficientă sieși („Școala Gusti: Perenitatea unei paradigme", Ilie Bădescu). Secțiunea *Exegeze și comentarii*, cuprinzând articole semnate de Ion Vlăduț („Dimitrie Gusti despre reforma socială și rolul sociologiei în realizarea acesteia"), Constantin Aslam („Dimitrie Gusti – fundamente filozofice ale sistemului sociologic"), Irina Cristea, Angela Banciu și Dan Banciu, Georgeta Marinescu, Manuela Gheorghe, Marin Diaconu, Monica Marinescu, Rodica Lăzărescu, întărește contribuția lui Gusti la istoria sociologiei, dar și la sociologia culturii, viziunea lui integristă fiind, surprinzător, mai semnificativă acum ca oricând, tocmai pentru că mersul istoriei îl confirmă. Din acest punct de vedere, cercetarea actuală nu poate face abstracție de elaborarea teoretică a celui ce a ieșit, totuși, din cadrul biroului pentru a cerceta îndeaproape realitatea socială a familiei românești, pentru a o îndruma în adaptarea ei la exigențele dezvoltării civilizației, păstrând în același timp trăsăturile spiritual-artistice naționale. Semnificativ pentru importanța sociologiei în lumea contemporană, în deciziile economice și politice la scară mondială, este eseul lui Michael M. Cernea: „Sociologie?... cultură?... la Banca Mondială? – scrisoare către un prieten". Tratând problema „rolului culturii în dezvoltare", profesorul Cernea, membru corespondent al Academiei Române, a adus o „contribuție importantă în ceea ce privește orientarea politicii Băncii către integrarea factorilor socio-culturali în proiectele vizând dezvoltarea". „Marea miză" a reputatului sociolog român – în condițiile globalizării actuale – este „introducerea sociologiei în gândirea și practicile Băncii". A încerca „reorientarea de la creșterea economică spre dezvoltarea socială și către recunoașterea variabilelor culturale" ține de un drum lung. Poate că nu întâmplător există un înaintaș sociolog ca Dimitrie Gusti care gândea că „România se află în plină criză de creștere" (după al Doilea Război Mondial, ca și acum! – N.V.); că „pentru a-și menține locul sub soare în mijlocul rivalităților, ea trebuie să se cunoască, să-și identifice și să-și consolideze firea autentică". Contribuția pe care o poate avea „educarea socială a maselor" realizabilă prin efortul unei *Asociații*, cum a fost cea *pentru studiul și reforma vieții sociale* (Irina Cristea, „Un program de cultivare a cercetării sociologice – Dimitrie Gusti"), este, în fond, la fel de necesară și astăzi, este un act cultural care nu se poate face fără o legislație și o economie independente de variabila culturală. Dezvoltarea societății nu poate fi exclusiv economică/tehnocrată.

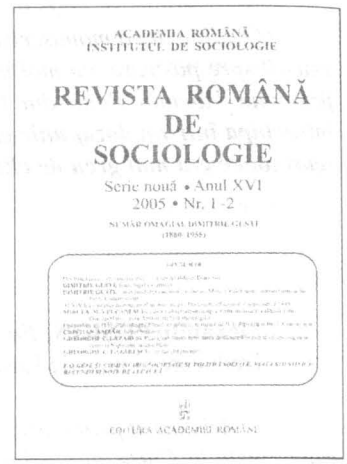

Sursele ilustrațiilor: p. 3 – Paul E. Michelson, *Romanian Politics 1859 – 1871. From Prince Cuza to Prince Carol*, The Center for Romanian Studies, Iași, Oxford, Portland, 1998; p. 4 – *București vechi. Documente iconografice*, strânse și reproduse prin îngrijirea domnului Adrian C. Corbu, Atelierele „Cartea Românească", București, 1936; pp. 6 – 7 – Internet; pp. 10 – 12 – Biblioteca Națională, Fondul „St. Georges"; pp. 13, 21, 27, 29, 30 și coperta IV – *Gh. D. Anghel*, text de Petru Comarnescu, Editura Meridiane, București, 1966; p. 14 – Internet; copertele II (site realizat de Adrian Trașcă) și III – Internet.

Sursele citatelor: coperta II – Revista „Teatrul" – Documente ale teatrului românesc; coperta III – Samuel Beckett, *Malone moare*, traducere din franceză de Mioara Izverna, Editura EST, București, 2005; coperta IV – *Gh. D. Anghel*, Editura Meridiane, București, 1966.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

aprilie 2006

♦ aprilie 1431. 575 de ani de la naşterea lui **François Villon**, poet francez (apr. 1431 – 1463)

♦ 1 aprilie 1866. 140 de ani de la înfiinţarea **Societăţii Literare Române**, din aprilie 1879 a devenit Academia Română

♦ 1 aprilie 1881. 125 de ani de la naşterea lui **Octavian Goga**, poet, dramaturg, publicist, om politic (1 apr. 1881 – 6 mai 1938)

♦ 1 aprilie 1976. 30 de ani de la moartea lui **Max Ernst**, pictor şi sculptor german (2 apr. 1891 – 1 apr. 1976)

♦ 2 aprilie. **Ziua Internaţională a Cărţii pentru Copii**

♦ 4 aprilie 1806. 200 de ani de la moartea lui **Carlo Gozzi**, poet, prozator şi dramaturg italian (13 dec. 1720 – 4 apr. 1806)

♦ 5 aprilie 1881. 125 de ani de la naşterea lui **Florin Ştefănescu-Goangă**, psiholog (5 apr. 1881 – 1958)

♦ 6 aprilie 1906. 100 de ani de la moartea lui **Alexander Lange Kielland**, scriitor norvegian (18 feb. 1849 – 6 apr. 1906)

♦ 6 aprilie 1941. 65 de ani de la naşterea muzicianului **Gheorghe Zamfir**

♦ 7 aprilie 1836. 170 de ani de la moartea lui **Vasile Fabian Bob**, poet (31 dec. 1795 – 7 apr. 1868)

♦ 7 aprilie 1931. 75 de ani de la naşterea actorului **Amza Pellea** (7 apr. 1931 – 12 dec. 1983)

♦ 7 aprilie 1966. 40 de ani de la moartea sculptorului **Gheorghe D. Anghel** (22 aug. 1904 – 7 apr. 1966)

♦ 8 aprilie 1931. 75 de ani de la moartea lui **Erik Axel Karlfeldt**, poet suedez, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, 1931 (20 iul. 1864 – 8 apr. 1931)

♦ 8 aprilie 1931. 75 de ani de la naşterea lui **Octavian Olariu**, sculptor

♦ 9 aprilie 1626. 380 de ani de la moartea lui **Francis Bacon**, filosof, om de stat englez (22 ian. 1561 – 9 apr. 1626)

♦ 9 aprilie 1821. 185 de ani de la naşterea lui **Charles Baudelaire**, poet francez (9 apr. 1821 – 31 aug. 1867)

♦ 9 aprilie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Victor Vasarely**, pictor francez (9 apr. 1906 – 15 mart. 1997)

♦ 9 aprilie 1916. 90 de ani de la naşterea istoricului **Cornelia Bodea**, membru al Academiei Române

♦ 9 aprilie 1961. 45 de ani de la moartea dramaturgului **Alexandru Kiriţescu** (28 mart. 1888 – 9 apr. 1961)

♦ 10 aprilie 1936. 70 de ani de la naşterea lui **Horia Gane**, poet şi prozator (10 apr. 1936 – 2004)

♦ 12 aprilie 1961. 45 de ani de la **primul zbor al omului în Cosmos** realizat de Iuri Gagarin

♦ 13 aprilie 1886. 120 de ani de la naşterea pictorului **Nicolae Tonitza** (13 apr. 1886 – 26 feb. 1940)

♦ 13 aprilie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Samuel Beckett**, scriitor irlandez, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, 1969 (13 apr. 1906 – 22 dec. 1989)

♦ 13 aprilie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Sabin Marius Peculea**, fizician

♦ 14 aprilie 1986. 20 de ani de la moartea scriitoarei franceze **Simone de Beauvoir** (9 ian. 1908 – 14 apr. 1986)

♦ 15 aprilie 1646. 360 de ani de la naşterea lui **Pierre Poiret**, teolog şi filosof francez (15 apr. 1646 – 21 mai 1719)

♦ 16 aprilie 1786. 220 de ani de la naşterea lui **John Franklin**, explorator polar britanic (16 apr. 1786 – 11 iun. 1847)

♦ 16 aprilie 1896. 110 ani de la naşterea lui **Tristan Tzara**, poet francez de origine română (16 apr. 1896 – 25 dec. 1963)

♦ 16 aprilie 1916. 90 de ani de la moartea lui **Nicolae Gane**, prozator (1 feb. 1838 – 16 apr. 1916)

♦ 17 aprilie 1916. 90 de ani de la naşterea poetei **Magda Isanos** (17 apr. 1916 – 17 nov. 1944)

♦ 18 aprilie. **Ziua Internaţională pentru Conservarea Monumentelor**

♦ 18 aprilie 1846. 160 de ani de la naşterea lui **Nicolae Densuşianu**, istoric (18 apr. 1846 – 25 mart. 1911)

♦ 18 aprilie 1936. 70 de ani de la moartea lui **Ottorino Respighi**, compozitor italian (9 iul. 1879 – 18 apr. 1936)

♦ 19 aprilie 1881. 125 de ani de la moartea lui **Benjamin Disraeli**, om politic şi scriitor englez (21 dec. 1804 – 19 apr. 1881)

♦ 19 aprilie 1886. 120 ani de la naşterea lui **Manuel Bandeira**, poet şi critic literar brazilian (19 apr. 1886 – 13 oct. 1968)

♦ 19 aprilie 1906. 100 de ani de la moartea lui **Pierre Curie**, fizician şi chimist francez, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică, 1903 (15 mai 1859 – 19 apr. 1906)

♦ 20 martie. **Ziua Internaţională a Presei Libere**

♦ 22 aprilie 1876. 130 de ani de la naşterea lui **Robert Bárány**, medic austriac, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină, 1914 (22 apr. 1876 – 8 apr. 1936)

♦ 22 aprilie 1916. 90 de ani de la naşterea violonistului **Yehudi Menuhin** (22 apr. 1916 – 12 mart. 1999)

♦ 22 aprilie 1986. 20 de ani de la moartea lui **Mircea Eliade** (28 feb. 1907 – 22 apr. 1986)

♦ 23 aprilie. **Ziua Mondială a Cărţii şi Drepturilor de Autor**

♦ 23 aprilie. **Ziua Bibliotecarului din România**

♦ 23 aprilie 1616. 390 de ani de la moartea lui **Miguel de Cervantes** (29 sept. 1547 – 23 apr. 1616)

♦ 23 aprilie 1616. 390 de ani de la moartea lui **William Shakespeare** (26 apr. 1564 – 23 apr. 1616)

♦ 23 aprilie 1921. 85 de ani de la naşterea compozitorului **Edmond Deda**

♦ 23 aprilie 1996. 10 ani de la moartea scriitoarei australiene **Pamela Lyndon Travers** (9 aug. 1899 – 23 apr. 1996)

♦ 24 aprilie 1731. 275 de ani de la moartea scriitorului englez **Daniel Defoe** (1660 – 24 apr. 1731)

♦ 24 aprilie 1886. 120 ani de la naşterea lui **Ştefan Bezdechi**, filolog şi traducător (24 apr. 1886 – 25 mart. 1958)

♦ 26 aprilie. **Ziua Mondială a Proprietăţii Intelectuale**

♦ 26 aprilie 1906. 100 de ani de la moartea lui **Nicolae Predescu**, prozator şi eseist (26 nov. 1834 – 26 apr. 1906)

♦ 28 aprilie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Kurt Gödel**, logician şi matematician austriac (28 apr. 1906 – 14 ian. 1978)

♦ 29 aprilie. **Ziua Internaţională a Dansului**

♦ 30 aprilie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Matei Alexandrescu**, gazetar, scriitor şi critic literar (30 apr. 1906 – 5 nov. 1979)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Informare Bibliografică al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Ion BĂLĂCEANU – Diplomatic Agent in Paris, February 15, 1866 – May 9, 1867 (II) 2

Dâmbovița's Planning and Redevelopment in the 19th Century Bucharest 6

Georgeta FILITTI – Bucharest Archives – Alexandru Pădeanu 10

Ana Maria ORĂȘANU – Bucharest in the Time of King Carol I – Universității Square 14

Bucharest Metropolitan Library – Patrimony 15

History of the Book – G.I. IONNESCU-GION 16

Contemporary Autographs – *Cornelia BODEA* 18

Sergiu GĂBUREAC – People Are Still Coming at the Library! 20

Radu VLĂDUȚ – Days of Bucharest Metropolitan Library's Branches 22

News on Bucharest Metropolitan Library's Branches 24

Liviu BUTUC – Short History of Communication in Romania (V) 25

International Fair on Books for Young People – Chișinău 2006 31

Gabriela TOMA – Communication and Socialization in the Children Library 32

Catalogue 36

Nina VASILE – Dimitrie Gusti – Sociology and Social Reform 38

Calendar – April 2006 39

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

București, str. Tache D. Ionescu nr. 4
Sector 1, Cod poștal 010354
Redacția: Tel./Fax: 212.83.11
E-mail: bibliobuc@yahoo.com
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redacția: Ion HOREA (redactor șef), Georgeta FILITTI, Iulia MACARIE (secretar de redacție), Radu VLĂDUȚ

CUPON

ABONAMENT LA
BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: București, str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1, Cod poștal 010354.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... RON în contul dvs.
nr. RO38 RNCB 5010 0000 3771 0001 BCR Sector 1. C.U.I. 10141341.

Asociația noastră ABIDOR și Biblioteca Metropolitană București sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL și EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poștal, abonamente la revista lunară **BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR**. Prețul unui număr este de 20.000 lei / 2 RON. Prețul unui abonament anual (12 numere) este de 240.000 lei / 24 RON.

Tipărit la Tipografia SEMNE '94

Redacția revistei BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

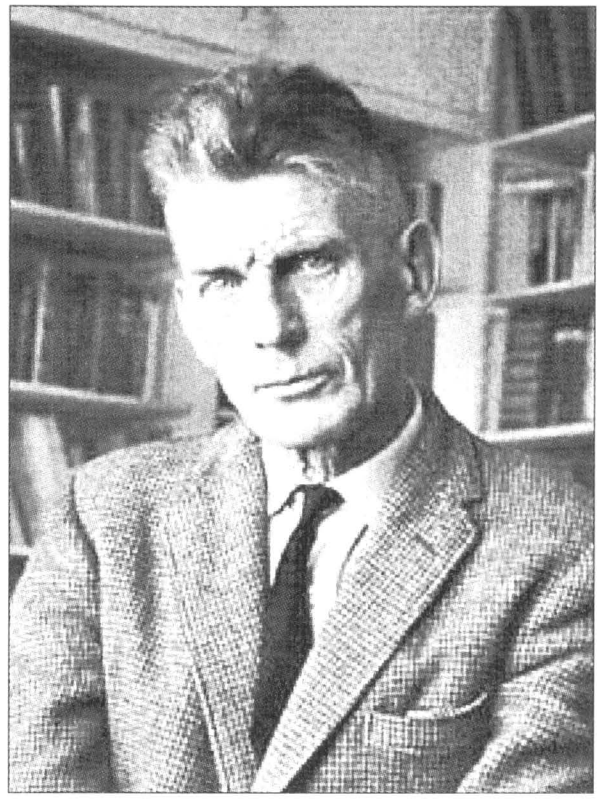

SAMUEL BECKETT

1906 – 1989

100 de ani de la naştere

„… Repede, repede, bunurile mele. Calm, calm, de două ori calm, am timp, tot timpul, ca de obicei. Creionul meu, cele două creioane ale mele, cel din care n-a mai rămas între degetele mele enorme decât mina, ieşită cu totul din teaca de lemn, şi celălalt, lung şi rotund, undeva în pat, pe care îl ţineam de rezervă, n-o să-l caut, ştiu că e aici, dacă am timp când voi termina o să-l caut, dacă nu îl găsesc nu-l voi avea, voi corecta, cu celălalt, dacă mai rămâne ceva din el. Calm, calm. Caietul meu, nu-l văd, dar îl simt în mâna stângă, nu ştiu de unde vine, nu-l aveam când am sosit aici, dar simt că-i al meu.

Asta-i, ca şi cum aş avea şaizeci de ani…“

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

GHEORGHE D. ANGHEL

1904 – 1966

40 de ani de la moarte

„Emoționantă prin omenescul ei, adînc şi calm, şi impunînd prin simțămîntul măreției, opera sculptorului Gheorghe D. Anghel se lasă înțeleasă prin propria ei tensiune şi prezență, fără a fi ajutată de vreo biografie dramatică şi senzațională, cu întîmplări neobişnuite şi cu confesii edificatoare. Modest față de propria sa persoană, Gh. D. Anghel se doreşte reprezentat doar de creația sa, prin care se consideră definit ca om purtător de gînduri şi sentimente. În operă este totul – pare a zice el, – socotind că lucrurile vorbesc de la sine, ca şi înțelegerea celor care le contemplă şi le cercetează…“

Petru Comarnescu

ISSN 1454-0487

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro